

Rapport 2012
Planer 2013

Høgskolen i Hedmark

Høgskolen i **Hedmark**

Rapport 2012

Innhold

1 Innledning.....	4
Vurdering av resultatutvikling og nåsituasjon	4
Høgskolestyrets arbeid	7
2 Resultatrapportering	8
Sektormål 1	8
Virksomhetsmål 1.1	8
Virksomhetsmål 1.2	14
Virksomhetsmål 1.3	19
Virksomhetsmål 1.4	24
Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 1	27
Sektormål 2	29
Virksomhetsmål 2.1	29
Virksomhetsmål 2.2	42
Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 2	44
Sektormål 3	46
Virksomhetsmål 3.1	46
Virksomhetsmål 3.2	51
Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 3	53
Sektormål 4	54
Virksomhetsmål 4.1	54
Virksomhetsmål 4.2	57
Virksomhetsmål 4.3	63
Virksomhetsmål 4.4	66
Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 4	69
2.2. Annen rapportering	70
Oppfølging etter etatstyringsmøtet.....	70
Aktivitetskrav	70
Rapportering om førskolelærerutdanning	70
Universell tilrettelegging.....	70
Studentkapasitet	71
Midler tildelt over kap. 281	71
Rapportering på likestilling	73
Større investeringsprosjekter.....	73
Forvaltning av aksjefullmakt.....	73
Sikkerhet og beredskap	73
Felles føringer	75

Rapportering om SAK (jf. Tildelingsbrevet 2013)	78
Rapportering tildelte studieplasser i revidert nasjonalbudsjett 2012	79
Planer 2013.....	80
Om høgskolens arbeid med integrert risikostyring	81
Oppfølging av målstrukturen 2013	84
3.1 Plan for virksomheten	88
Sektormål 1	88
Sektormål 2	92
Sektormål 3	95
Sektormål 4	98
3.2 Plan for tildelt bevilgning.....	103

Forkortelser brukt i rapporten

HH	Høgskolen i Hedmark
LUNA	Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap, Campus Hamar
FH	Avdeling for folkehelsefag, Campus Elverum
ØLR	Avdeling for økonomi- og ledelsesfag, Campus Rena
AØL	Avdeling for anvendt økologi og landbruk, Campus Evenstad/Blæstad
HA	Høgskoleadministrasjonen
HSL	Høgskolens strategiske ledergruppe
SIH	Studentsamskipnaden i Hedmark
StorHK	Studentorganisasjonen i Hedmark
KaU	Karlstads Universitet

Vedlegg

Vedlegg 1. Rapportering om førskolelærerutdanning

Vedlegg 2. Oversikt over potensiell studiekapasitetsøkning

Vedlegg 3. Rapport om likestilling

1 Innledning

Vurdering av resultatutvikling og nåsituasjon

I 2012 uteksaminerte Høgskolen i Hedmark 839 kandidater. Blant disse var 356 på ulike lærerutdanningsprogram (deriblant 134 førskolelærere og 106 allmennlærere), 174 var sykepleiere, 22 var mastergradskandidater i psykisk helse, 120 var innenfor økonomi-, organisasjons- og ledelsesfag (inkludert 24 på master) og 46 innenfor jord- og skogbruksfag.

Per 1.10.2012 hadde høgskolen 5638 heltidsekvivalenter. Av disse var 4814 egenfinansierte og hele 824, dvs. 15 %, på eksternt finansierte oppdrag. Høgskolen har en stor oppdragsportefølje, som i 2012 blant annet er styrket med et utdanningsoppdrag for Helsedirektoratet, Kompetanseløftet 2015. Det dreier seg om lederopplæring i kommunesektoren i forbindelse med samhandlingsreformen. Bare på dette oppdraget er det registrert 145 heltidsekvivalenter.

Høgskolen har de siste årene arbeidet målrettet med å stramme studieporteføljen og lage robuste program. I 2012 lyste vi ut 50 studier gjennom samordna opptak – mot 68 i 2008. I alt hadde 2585 søkere et studium ved HH som sitt primærvalg i det nasjonale opptaket. Dette tilsvarer en økning i søkertallene fra 2011 på hele 26 %, mens den nasjonale økningen var på 6,6 %. Høgskolen økte mer enn landsgjennomsnittet i elleve av de femten fagområdene vi tilbyr studier innenfor. Størst økning hadde vi til profesjonsutdanningene: sykepleier (+89 primær søker), førskolelærer (+84 primær søker) grunnskolelærere (+ 33 søkere) og årsstudium i sosialpedagogikk (+ 42 primær søker). I tillegg fikk studiet i krisehåndtering 52 flere primær søker. Totalt hadde høgskolen 1,96 søkere per studie plass (mot 1,63 i 2011). Også lokalt opptak hadde rekordmange søkere med en økning på 21,5 %, i alt 2351 førsteprioritetsøkere. Til sammen lyste høgskolen ut 1882 studie plasser og 2183 søkere hadde per 1.10. takket ja til studie plass og var registrerte studenter. Høgskolen er meget godt fornøyd med disse tallene, og er glad for at økningen i profesjonsutdanningene bidrar til å realisere regjeringens prioriteringer om økt kapasitet i høyere utdanning, særlig i profesjonsfagene.

I 2012 har høgskolen arbeidet intensivt med å forberede innføring av ny barnehagelærerutdanning og med å forberede oss på endringene i helseutdanningene i kjølvannet av samspillmeldingen. Det er SAK-samarbeid om både barnehagelærerutdanning og grunnskolelærerutdanninger med Høgskolen i Oslo og Akershus. Innenfor landbruksfag har HH SAK-samarbeid med Høgskolen i Nord-Trøndelag og UMB. Videre har høgskolen både faglige og administrative SAK-prosjekter med Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Lillehammer, om blant annet tverrprofesjonell samarbeidslæring i helsefagene, undervisningsverktøy i helsefag, fornybar energi, idrett, internasjonalisering og studiekvalitet.

Høgskolen fikk i 2012 akkreditert og etablert PhD i profesjonsrettede lærerutdanningsfag og tok opp den første PhD-stipendiaten i mai 2012, en stipendiat med prosjekt rettet mot ungdomstrinnets norskfag. Høgskolen er stolt over den ambisiøse og langvarige satsningen som har resultert i en forskerutdanning som kan styrke ikke bare innsikten om lærerprofesjon, barnehage og skole, men også forskningsforankringen til lærerutdanningsprogrammene og muligheten for nye faglige karriereveier for lærere. Høgskolens satsing på PhD-en og på å styrke lærerutdanningsforskningen er også et svar på regjeringens utfordring til sektoren om å øke forskningsinnsats i profesjonsfag. Høgskolen har også styrket forskningsinnsatsen innenfor anvendt økologi der HH i 2011 fikk akkreditert en PhD. Etter ett års drift har denne

forskerutdanningen ni PhD-stipendiater, og den har fått status og midler som nasjonal forskerskole gjennom NFRs utlysning av midler til forskerskoler i 2012. Det er ikke mange høgskolemiljøer som har lyktes med å oppnå slik status. For HH var det ekstra hyggelig at det kom det året avdelingen på Evenstad feiret 100 år med skogutdanning.

Høgskolen hadde i 2011 en klar forbedring av gjennomstrømningstallene. I 2012 har vi greid å opprettholde dette nivået, men ikke å øke ytterligere. Det arbeider vi videre med, særlig oppmerksomhet rettes nå mot mastergradsnivået. Når det gjelder antall publiseringspoeng, er veksten betydelig. Vi går fra 88,07 poeng i 2011 til 123,79 poeng. 2012 er dermed vårt toppår så langt i det vitenskapelige tellekantsystemet, og vi er stolte over å ha sprenget 100-poengsgrensen. Vi er videre godt fornøyd med at stadig flere ansatte bidrar til poengene (43 % i 2012), og at tallene vitner om høy kvalitet. Andelen nivå-2-publiseringer er på hele 24 % og halvparten av tidsskriftpubliseringene er resultat av internasjonale sampubliseringer. Høgskolebiblioteket arbeider målbevisst med å øke andelen vitenskapelige bidrag som er åpent tilgjengelige gjennom publisering i vårt institusjonelle arkiv, Brage. I 2012 er andelen så langt på 35 %. Det er vi godt fornøyd med, selv om vi arbeider med å øke andelen ytterligere.

I 2012 har vi hatt økt fokus på å søke eksterne forskningsmidler. Vi har lyktes med å få prosjekter fra NFR på flere store programmer: Strategisk høgskoleprogram (anvendt økologi), Nordforsk, Prakut og Frihum (i alt fire prosjekter til profesjonsrettede lærerutdanningsfag) og Regionale forskningsfond og Arena-programmet (bioteknologi). Vi har sendt fire søknader til EU, fått gode skussmål på ett av dem i Advanced Grant, European Research Council, men ikke nådd fram med noen av dem, dessverre. Arbeidet med å fremme gode søknader og lære av de avslagene vi får, er en viktig innsats for å styrke forskningen. Dette arbeidet vil vi ha kontinuerlig fokus på framover.

Høgskolen har en betydelig BOA-aktivitet som styrker de strategiske satsingene våre. Vi arbeider målrettet for å opprettholde dette. Høgskolen ønsker også å styrke sitt samarbeid med arbeidslivet. *Råd for samarbeid med arbeidslivet* ble opprettet høsten 2012 med god oppslutning fra sentrale aktører i regionen.

I løpet av 2012 har Prosjekt Innlandsuniversitetet blitt formelt avviklet og med det også det kompetansefondet som har støttet universitetssatsingen med eksterne midler. Bakgrunnen var at det bare var styret ved Høgskolen i Hedmark som på et fellesmøte i februar gav sin tilslutning til det kompromissforslaget styrelederen i Universitetsprosjektstyret la fram om framtidig organisering av et Innlandsuniversitet. De tre høgskolene samarbeider likevel på mange områder, og høgskoleledelsene har avtalt å møtes én gang i semesteret for å gjøre opp status og se på samarbeidsprosjekter. Ett møte er så langt gjennomført. Høgskolestyret i Hedmark har vurdert det slik at studieåret 2014-2015 er det første realistiske tidspunktet å vurdere om det er grunnlag for å restarte et organisasjonsprosjekt.

Høgskolen hadde i 2012 en samlet omsetning (driftsinntekter) på kr 531,458 mill. Av dette utgjorde kr 481,237 mill bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet. Positivt resultat av ordinær drift ble for 2012 på kr 7,855 mill. Innen BOA-oppdrag hadde høgskolen et positivt resultat på kr 7,9 mill. Virksomhetskapitalen ble derved styrket med tilsvarende resultat. HH hadde i 2012 en samlet BOA-omsetning (oppdrag og bidrag) på i alt kr 72,3 mill.

Som følge av bortfallet av Kompetanse-, Universitets- og Forskningsfondet for Innlandet AS

(KUF-fondet), mistet høgskolen en netto inntektsinngang på kr 11,6 mill i 2012. Høgskolen er som følge av dette fornøyd med at vi likevel klarte å oppnå et akseptabelt økonomisk resultat for året. Vi er imidlertid innstilt på en stram økonomisk styring fremover, herunder behovet for å skaffe eksterne midler. Som følge av bortfallet av KUF-fondet har vi foretatt endringer i vår interne budsjettmodell for å konsolidere og fortsatt utvikle våre faglige toppsatsinger fremover.

Det er avgjørende for å ha en ”effektiv forvaltning” at det er god kontroll med stillingsbruken. Høgskolen har opprettholdt de interne rutinene som ble etablert da det var behov for innsparing og nedbemanning (2008-2010), med etablering av årlige stillingsplaner.

HH har i 2012 arbeidet videre med utvikling av den interne organiseringen, med sikte på å styrke faglige synergier og forvaltningsmessig flyt på tvers av vår flercampusstruktur. Det er en kontinuerlig oppgave å bruke vår administrative matriseorganisering slik at denne understøtter en forbedring av kjernevirksomheten. For å videreutvikle prosessene innen, og på tvers av, de administrative fagområdene har vi blant annet benyttet LEAN-metodikk. Arbeidet videreføres i 2013.

Etter ryddingen i høgskolens interne struktur, gjennom de såkalte campusprosjektene i 2004-2006, er opplevelsen at HH har en velfungerende distribuert struktur. De enkelte campus er oversiktlige og gir nærhet for studenter og medarbeidere. Samtidig krever flercampusstrukturen at høgskolen arbeider kontinuerlig med å sikre kommunikasjons- og læringsløyper på tvers. Gjennom hele 2012 har vi på den teknologiske siden arbeidet med innføringen av en IKT-basert felles kommunikasjonsløsning (LYNC) som binder hele virksomheten sammen (mail, kalender, lyd, bilde). Løsningene kan nås fra PC, laptop, nettbrett og mobiltelefon. Plattformen gir videre høgskolens ansatte muligheten til blant annet å benytte lynmeldinger («chat») og PC-baserte videokonferanser. Kommunikasjonsløsningen gjør det derved enkelt å gjennomføre samarbeid og møter på tvers av campusene, uten bruk av reisetid eller fysiske møterom.

I høgskolens tenkning er samspillet mellom lederskap og medarbeiderskap en nøkkel i utviklingen av virksomheten. Vi ønsker å skape et forbedrings- og utviklingsorientert lederskap, som stimulerer til et aktivt og engasjert medarbeiderskap.

De faglige satsningene knyttet til universitetsambisjonen har gitt markant utviklingen i faglig kompetansenivå, og det arbeides tilsvarende på administrativ side med å utvikle både spisskompetanse i forhold til oppgaveløsning og bred kompetanseforståelse der blant annet evnen til utvikling og samarbeid vektlegges.

Høgskolen har i 2012 gitt ny oppmerksomhet så vel til området Beredskap og sikkerhet (herunder informasjonssikkerhet), til midlertidighet i tilsetningsforhold og til mangfolds- og likestillingsområdet.

HH har i 2012 gjennomført medarbeider-undersøkelse for samtlige ledere og medarbeidere. Undersøkelsen viste at det er stor grad av tilfredshet (82 %) og tilhørighet (80%) blant våre medarbeidere.

Høgskolestyrets arbeid

Høgskolestyret har følgende sammensetning: Maren Kyllingstad (ekstern), Tormod Hermansen (ekstern), Atle Hauge (ekstern), Line M. Rustad (ekstern), Thomas Engen (student fram til 31.7.2012), Kaia Bredvold (student fram til 31.7.2012), Marius Flemmen Knudsen (student fra 1.8. 2012), Ingrid Sønsteby Dahl (student fra 1.8.2012) Gerd Wikan (intern), Petter Dyndahl (intern), Torstein Storaas (intern), Mette Løhren (intern) og Lise Iversen Kulbrandstad, rektor, styrets leder.

Høgskolestyret har i 2012 hatt åtte styremøter og ett to-dagers seminar i Sunne, Sverige. Styret har fullført sin første dialogrunde med avdelingene, behandlet læringsmiljøutvalgets årsrapport og hatt dialog med Studentsamskipnaden i Hedmark og med Hedmark fylkeskommune. Styret har hatt gjennomgang av økonomistatus på alle styremøter og vært særlig opptatt av stram økonomistyring, i og med bortfallet av de eksterne prosjektmidlene som støttet universitetsatsingen.

Styret har arbeidet med mål- og resultatstyring gjennom rapport og planer og en egen halvårsrapportering på plandokumentet som også inneholder vurdering av restrisiko. Dessuten har styret arbeidet med videreutvikling av virksomhetsmål i tråd med tilbakemeldinger fra etatstyringsmøtet.

Høgskolestyret er opptatt av sin faglig-strategiske rolle. I arbeidet bygger styret blant annet på statsbudsjettdokumentet, tildelingsbrevet, tilbakemeldingene fra etatsstyringsmøtet og signaler fra ulike stortingsmeldinger og utredninger. Styret har gjennomført en selvevaluering i løpet av året og vurdert egen arbeidsform og samhandlingen med administrasjon og avdelinger. Samarbeidet i styret er godt, og styret er også fornøyd med samarbeid med administrasjonen.

En sentral sak for styret i 2012 har vært å sette i gang arbeidet med å revidere gjeldende strategisk plan. Som et utgangspunkt for prosessen vedtok styret at universitetsambisjonen står fast, og det var videre enighet om at høgskolen skulle løfte blikket og tenkte langsiktig på fagområdenes utvikling fram mot 2022. Det var også ønske om å legge til rette for en prosess som åpnet for bred involvering. I april 2013 vil høgskolestyret vedta nye strategier og i etterkant sette i gang arbeid med ulike oppfølgende handlingsplaner.

Arbeidet med ny strategisk plan har vært organisert med ulike former for samlinger, både avdelingsvis og på tvers av avdelingene. Noen temaer er løftet særskilt fram. Det er samarbeid med arbeids- og samfunnsliv i utdanning og forskning, internasjonalisering, høgskolepedagogikk (inkludert fleksible utdanninger og studentinvolvering i forskning) og samhandling på tvers i høgskolen. Samlingene har vært åpne for alle ansatte og studenter, og det har vært godt oppmøte. I tillegg har utkast til virksomhetsidé, visjon, verdier, og strategier vært diskutert i høgskolens ulike utvalg, med studentorganisasjonen, med de hovedtillitsvalgte og i ledergruppene på avdelingsnivå og høgskolenivå. Det er enighet om at den nye strategien skal styrke høgskolens kunnskapsutvikling for og med arbeids- og samfunnslivet. Så dette blir et viktig område for hele høgskolen å arbeide med i 2013.

2 Resultatrapportering

Sektormål 1

Universiteter og høgschooler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap

Virksomhetsmål 1.1

HH skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for utdannings- og helsesektoren, øvrig offentlig sektor, næringsliv og jord- og skogbruksnæringen

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmål 1.1 og utviklingen i styringsparameterne

Som nevnt innledningsvis, uteksaminert høgschoolen 839 kandidater i 2012. Det er en økning på om lag 7 % fra 2011, og på hele 19 % fra 2009. Av kandidatene kom 42 % fra ulike lærerutdanningsprogram, 21 % var sykepleiere, 14 % var kandidater innenfor økonomi- og ledelsesfag og 5 % innenfor jord- og skogbruksfag. De resterende dekket øvrige folkehelsefag (idrett, tannpleie, folkehelse, psykisk helse), spill- og opplevelsesfag, musikk- og medieproduksjon og bioteknologi.

Høsten 2012 tok HH imot 2799 nye studenter (2183,2 heltidsekvivalenter) til 1882 utlyste plasser via det nasjonale og det lokale opptaket. Høgschoolen hadde 1,9 primærsøker per studieplass og opplevde økning i søkertall til alle avdelingene, størst økning til økonomi- og ledelsesfag, men også de store profesjonsutdanningene (sykepleie, førskole og grunnskolelærer) opplevde en større vekst enn landsgjennomsnittet.

Høgschoolen hadde iverksatt risikoreduserende tiltak både overfor grunnskolelærerutdanningene og overfor landbruksutdanningene for å øke søkningen. Per 1.10 hadde 159 studenter møtt til de 160 grunnskolelærerutdanningsplassene. Bare Universitetet i Agder, Høgschoolene i Oslo-Akershus og Østfold hadde bedre dekningsprosent enn HH. Vi er glad for en slik positiv utvikling, og ser samtidig at det er viktig å opprettholde oppmerksomheten mot rekruttering.

Det andre området med særlig oppmerksomhet er altså landbruksfagene som i mange år har slitt med svak rekruttering og dårlig gjennomstrømning. De siste årene har et eget internt prosjekt hatt som mål å styrke fagområdet i høgschoolen. Samtidig har høgschoolen i samarbeid med Høgschoolen i Nord-Trøndelag og UMB etablert det felles prosjektet *Fremtidens landbruksutdanning*. I 2012 fikk prosjektet SAK-midler. De tre institusjonene har god arbeidsdeling seg imellom. HHs profil er landbruksteknikk, agronomi og økologisk landbruk. Det er også et utstrakt samarbeid med bransjen om utdanningsbehov. Da er det gledelig at høgschoolen opplevde økte søkertall for tredje år på rad og at faktisk halvparten av landets

søkere, søkte til HH. Per 1.10. var det 57,5 heltidsekvivalenter som hadde møtt til 60 nye plasser. Landbruksstudiene er kostnadskreven, så arbeidet med å gjøre fagområdet bærekraftig fortsetter i 2013.

Høgskolens studieprofil kjennetegnes av profesjonsutdanninger og av utdanninger rettet mot yrker (som tannpleier) eller bransjer (som musikkbransjen eller tjenestesektoren). Høgskolen har et utstrakt samarbeid med arbeidslivet om utdanningene og utdanningsbehov og ønsker å styrke dette i årene som kommer, som ledd i profileringen av institusjonen (se omtale av samarbeid under sektormål 3).

En analyse av 2012-søkertallene illustrerer at høgskolen dekker et regionalt behov for utdanning. 46 % av søkerne kom fra Hedmark, 13 % fra Oppland, 11 % fra Akershus og 5,5 % fra Oslo. Det hører med til bildet at Hedmark har en lav andel av befolkningen med høyere utdanning. Bare 17,9 % av innbyggerne har høyere utdanning av inntil fire års varighet. Dette er det laveste tallet i landet. Landsgjennomsnittet er på 21,7 %.

I det nasjonale opptaket rekrutterer alle studier, bortsett fra tre, flest søkere fra Hedmark. De tre som skiller seg ut, er samlingsbasert førskolelærerutdanning (flest fra Oppland), bachelor i agronomi (flest fra Oppland og Buskerud) og nettbasert årsstudium på deltid i økologisk landbruk, som har flest fra Oslo. Størst andel rekruttering fra eget fylke har vi på bedriftsøkonomi årsstudiet på Rena (79 % fra Hedmark), sykepleie i Elverum (78 %), bachelor i økonomi- og administrasjonsfag på Rena (72 %), bachelor i regnskap og revisjon på Rena (70 %) og sykepleie på Kongsvinger (68 %). Når det gjelder lærerutdanning, har høgskolen lang tradisjon for å utdanne lærere til hele innlandsregionen. En kandidatundersøkelse høgskolen nylig har gjennomført, viser at allmennlærerkandidatene fra 2010- og 2011-kullene i like stor grad arbeidet i Oppland som i Hedmark, mens majoriteten av sykepleiekandidatene arbeidet i Hedmark.

Den lave andelen av befolkningen i fylket med høyere utdanning øker behovet for fleksible utdanninger. Dette omtales under virksomhetsmål 1.2.

Hedmark har også stort behov for å øke andelen av befolkning som har høyere utdanning på mastergradsnivå. Bare 4 % av befolkningen har slik utdanning. Landsgjennomsnittet er her 7,4 %, og Hedmark er tredje dårligst i landet.¹ Høgskolens to første mastergradsstudier startet opp høsten 2005. I 2007 hadde vi fem mastergrader med 127 registrerte studenter (3 % av alle HHs studenter). I 2012 hadde høgskolen åtte mastergradsstudier med til sammen 522 registrerte studenter. Det tilsvarer 9 % av HHs studenttall. I løpet av perioden 2007-2011 har vi uteksaminert 247 masterkandidater innenfor lærerutdanning, psykisk helse, offentlig ledelse, anvendt økologi og bioteknologi. I 2011 var det snakk om 73 kandidater, noe som utgjorde 9 % av alle HHs kandidater. Mastersatsingene er valgt ut slik at de styrker høgskolens grunnutdanninger og de ulike campusenes studie- og forskningsprofil. På Campus Hamar er det tre lærerutdanningsmaster (tilpasset opplæring, kultur- og språkfagenes didaktikk, digital kultur og kommunikasjon) og master i bioteknologi, på Campus Elverum er det to mastergrader som understøtter folkehelsesatsingen (folkehelsevitenskap og psykisk helse), på Rena understøtter masteren i offentlig forvaltning økonomi- og ledelsesprofilen, og på Evenstad er mastergraden i anvendt økologi en spissing av skog- og utmarksprofilen. Innenfor lærerutdanning og anvendt økologi har høgskolen nå egne PhD-program. Disse er nyetablerte, og foreløpig er ingen kandidater uteksaminerte.

¹ Statistisk sentralbyrå: Personer over 16 år og over, etter utdanningsnivå, kjønn og bostedfylke.2011

Fra arbeidet i høgskolen i 2012 vil vi trekke fram noen eksempler på studier som er utviklet eller tilpasset i tråd med arbeidslivets behov. Tilbakemeldinger fra GNIST-partnerskapet og skoler i regionen om behov for spesialpedagogikk og for kompetanseheving på ungdomstrinnet har gjort at høgskolen har utviklet spesialpedagogikk som skolerelevant fag for 4. år i de nye grunnskolelærerutdanningene. Når det gjelder ungdomstrinnets behov, har høgskolen kompetanse på regionens etterspurte områder og deltar allerede i tre pilotprosjekt. Arbeid med ny barnehagelærerutdanning skjer i samråd med praksisfeltet og barnehageeiere, gjennom partnerbarnehagene til høgskolen og gjennom det nye GLØD-samarbeidet. Det er mange ukvalifiserte lærere i videregående opplæring i regionen. Derfor har høgskolen i dialog med arbeidslivet utviklet et samlingsbasert, deltidstilbud i PPU. Høgskolen har også innledet et arbeid om å styrke praksissamarbeid mot videregående. De to lektorprogrammene som høgskolen utviklet i 2012, er også begrunnet i behovet for å styrke kompetanse i videregående. Det er tilsvarende behov innenfor realfag, som høgskolen ikke får dekket med dagens interne kompetanse. På sikt arbeides det med å kunne tilby høyere grads utdanning også i realfag.

Innenfor folkehelsefagene er arbeidet med å forberede endringer i utdanningene som vil komme i kjølvannet av Meld. St. 13: *Utdanning for velferd* startet opp. Blant annet er folkehelseprofilen styrket på tvers av alle studieprogrammene og høgskolen har et SAK-prosjekt om tverrprofesjonell samarbeidslæring med høgskolene i Gjøvik og Lillehammer.

Innenfor økonomi- og ledelsesfag har høgskolen respondert på ønsker fra arbeidslivet om å etablere bachelor i eiendomsmegling og videreutdanning som controller. Begge studiene er utviklet i samarbeid med de aktuelle bransjene og bidrar til å styrke høgskolens kompetanse slik at vi på sikt kan utvikle en master i økonomi og administrasjon rettet mot næringsliv som kan supplere masteren vi nå har i offentlig forvaltning (MPA).

Innenfor skogfagene deltar HH i prosjektet *Velg skog* som er skognæringens kompetanse- og rekrutteringsprosjekt med mål om å sikre samfunnet tilstrekkelig tilgang på fremtidsrettet kompetanse for en samfunnsmessig riktig forvaltning av skogressursene. *Velg skog* deler blant annet ut stipend til studenter som starter på skogutdanning, og bistår med relevante sommerjobber.

På bioteknologi, der det er et tungt forskningsbasert næringsliv i Hamar-regionen, rekrutterer HH flest internasjonale studenter til den engelskspråklige masteren i næringslivsrettet bioteknologi. Mange studenter skriver masteroppgave for næringslivet, og flere får tilbud om jobb i regionen etter studiene.

Systematisk og målrettet studieprogramutvikling (kvalitativ styringsparameter)

Høgskolen har de siste årene arbeidet både systematisk og målrettet med utvikling av studieprogrammene. Det er systematisk på den måten at det er laget et årshjul for arbeidet der strategiske overveier, dialog med ulike parter internt og eksternt om behovet for utdanning og kvalitetsutvikling og analyser av ulike slag avløser hverandre gjennom året. Det er målrettet fordi høgskolen videreutvikler vedtatte utdanningsprofiler og arbeider strategisk med å skape robuste utdanningsprogram og utdanningsløp som forvaltes av fagmiljøer med høy kompetanse. Høgskolestyrets behandlinger i 2012 illustrerer årshjulet med at det er sentrale strategiske utdanningsprogramsaker på praktisk talt alle møtene:

- Orientering om arbeid med studieprogrammet 2013-2014 (februar),
- Orientering om søkertall (april)
- Orientering om arbeid med studieprogrammet (juni)
- Kvalitetsrapport for utdanningsvirksomheten (juni)
- KDs tilstandsrapporten for høyere utdanning (juni)
- Halvårsrapportering (august)
- Oppfølging av etatstyringsmøtet 2012 (september)
- Status i arbeid med studieprogrammet og fordeling av udisponerte plasser (september)
- Strategiseminar: status strategiske mål for utdanning 2009-2012 og strategiske valg framover (september)
- Opptaksrapport 2012
- Studieprogram 2013-2014 (november)
- Jordbruksutdanningene ved HH i et 2013-2016-perspektiv (november).

I tillegg har høgskolestyret gjennomført første dialogrunde med avdelingene og diskutert studieprogramutvikling også i den forbindelse. Nye studietilbud varsles og diskuteres i styret i juni-møte og legges eventuelt fram som etableringssaker i løpet av høsten. Nye studier utviklet i 2012, er: Bachelor i eiendomsmegling, videreutdanning controller, lektorprogram i norsk og engelsk.

Forberedelser av styrets arbeid med studieprogrammet skjer i dialog mellom fagmiljø, avdelings- og høgskoleledelse. Utdanningsutvalget og høgskolens strategiske ledergruppe brukes systematisk. I stadig større grad er det ulike, faste kontaktpunkter med arbeids- og samfunnslivet. Mange av studieprogrammene har etter hvert sine egne fagråd eller kontaktpersoner mot arbeidslivet, og på høgskolenivå ble det i 2012 etablert faste møter med de fire regionrådene i Hedmark. Etter hvert vil *Råd for samarbeid med arbeidslivet* også spille inn her. Internt arbeides det med å planlegge studieprogram både på kort og lang sikt. I arbeidet tar høgskolen i bruk ulike analyser og rapporter. Av interne dokumenter er både den årlige opptaksrapporten og kvalitetsrapporten sentrale, i tillegg til mål- og resultatstyringsdokumentene. Av eksterne dokumenter er KDs årlige tilstandsrapport det sentrale dokumentet sammen med stortingsmeldinger, NOU-er og relevante analyser og rapporter, som KDs *Tilbud og etterspørsel etter høyere utdanning og arbeidskraft fram mot 2020* (desember 2010).

Tabell for kvantitative styringsparametere - virksomhetsmål 1.1

Styringsparameter (Virksomhetsmål 1.1)	Resultat					Ambisjon 2012
	2008	2009	2010	2011	2012	
Antall kvalifiserte primærøkere per studieplass*	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4
Grad av studenttilfredshet med faglig kvalitet på studiene	76%	79%	78%	80%	81%	80 %
Arbeidsgiveres grad av tilfredshet med kandidater fra HH	-	-	-	-	-	80 %

Antall kvalifiserte primærøkere per studieplass

Antall kvalifiserte søkere pr studieplass er et mål på styrken i søkertallene, dvs. sannsynligheten for å fylle de avsatte studieplassene. Høgskolen når ambisjonen på 1,4. Det er en liten forbedring fra i fjor, og med årets tall nærmer vi oss det som var sektorsnittet i 2011 – som var 1,5 for statlige høgskoler og 1,6 for universitetene. Vi merker oss likevel at det bare var høgskolene i Oslo-Akershus (med 2,3), Bergen (med 2,2), og Sør-Trøndelag (med 1,9) som hadde klart bedre tall enn HHs 1,3 i 2011. Buskerud lå litt foran (1,4) og Lillehammer og Ålesund helt likt (1,3) – jf. tabell V2.10 i KDs tilstandsrapport.

Også antallet primærøkere per studieplass er relevant i vurderingen av virksomhetsmålet. I det nasjonale opptaket var landsgjennomsnittet i 2012 2,29 primærøkere pr studieplass (mot 2,15 i 2011). HH hadde 1,96 primærøker til hver studieplass (mot 1,63 i 2011). Målt i antall primærøkere hadde høgskolen landets sjettede beste søkertall blant høgskolene.

Arbeidet med å styrke søkningen til høgskolens studier fortsetter. Høsten 2012 gjennomførte høgskolen for første gang en markedsundersøkelse blant førsteårsstudentene på alle avdelinger (Campus Rena har gjort dette i flere år allerede). Resultatene viste at søkere fikk informasjon om høgskolen fra hjemmesidene, via personlig kontakt, samordna opptak eller tidligere studenter. For de yngste studentene var også utdanningsmesser og skolebesøk viktig. 85 % var fornøyd med kontakten de hadde med høgskolen i søkeperioden. De fleste framhever rett fagtilbud som det viktigste for valg av studiested, noen nevner også karrieremuligheter og et generelt positivt inntrykk av høgskolen.

De siste årene har høgskolen etablert et markedsteam av studenter som bistår i rekrutteringskampanjene. Det er et tiltak vi har stor tro på. Dessuten er vi, som nevnt ovenfor, aktivt med i ulike kampanjer rettet mot enkelte fagområder som GNIST for grunnskolelærerutdanningene, GLØD for barnehagelærerutdanning og dessuten *Fremtidens landbruksutdanning* og *Velg skog*. GNIST har i 2012 fått en heltidsansatt medarbeider som sitter på Campus Hamar. Dette styrker høgskolens samarbeid med arbeidslivet. For å holde på søkerne fram mot opptak og studiestart opprettet høgskolen i 2012 en egen Facebook-gruppe for søkere til førskole- og grunnskolelærerutdanningene. Erfaringene med dette er gode, og opplegget videreføres derfor i 2013. På Campus Rena laget avdelingen i 2012 for første gang et alumni-magasin som blant annet omtaler studieprogrammet. Det ble sendt til alle som har

studert ved avdelingen de ti siste årene, til samarbeidspartnere og husstander i vertskommunen.

Grad av studenttilfredshet med faglig kvalitet på studiene

Denne styringsparameteren hentes fra den årlige kvalitetsrapporten, fra tilfredshetsundersøkelsen blant studentene som Læringsmiljøutvalget har et hovedansvar for. Studenttilfredsheten holder seg stabilt høyt og resultatet på 81 % er i tråd med ambisjonen på 80 %. Det har vært en generell økning i tilfredshet med det faglige utbyttet siden den første tilfredshetsundersøkelsen ble gjennomført i 2007. Studentene uttrykker størst tilfredshet med biblioteket, fronter som læringsverktøy og kvaliteten på undervisningen. Lavest skåre får videokonferanser med 59 %.

I oppfølgingen av undersøkelsen velger avdelingene ut noen områder til forbedring som det skal arbeides særskilt med det følgende året. Undersøkelsen viser at vi forbedrer oss i snitt 64 % på disse områdene og bare 47 % på de øvrige. Det tar vi som en inspirasjon til å igangsette ytterligere forbedringer.

Samlet sett, er selvsagt 81 % et svært godt resultat som vi er stolte over. Det er en god indikasjon på at høgskolen legger til rette for en kvalitativt god faglig studiesituasjon for studentene.

Arbeidsgiveres grad av tilfredshet med kandidater fra HH

I arbeidet med nye virksomhetsmål og styringsparametere i 2011 ønsket vi å arbeide mer med kandidatundersøkelser og med å finne fram til arbeidsgiveres vurdering av kandidatene våre.

Det har imidlertid vist seg at det er vanskelig å få data til en kvantitativt styringsparameter her. Til neste år ønsker vi derfor å gjøre om denne til en kvalitativ parameter der vi både ser på kandidattilfredshet og arbeidsgiveres tilfredshet. Det er mer i tråd med hvordan vi arbeider, både med den nye kandidatundersøkelsen, studieevalueringer og med mulige samfunnspanel til utvalgte studier. I 2012 ble det gjennomført full studieevaluering ved *Master i offentlig styring og ledelse (MPA)*. Evalueringsrapporten gjenspeiler at dette er et studium som får mange positive tilbakemeldinger. Samtidig ga rapporten konstruktive forslag til pedagogisk, faglig, organisatorisk og strategiske videreutvikling av studiet. Blant tiltak som har blitt iverksatt, er å sette av mer tid til gruppearbeid/korte seminarer på samlinger, justeringer i faglig innhold i ett av emnene, endring av undervisningsopplegg knyttet til metodefag og masteravhandling og tiltak for å videreutvikle internasjonaliseringsperspektivet i studiet.

Planen for 2012 var å utarbeide en kombinert kandidat- og arbeidsgiverundersøkelse om kandidater fra allmennlærer, førskolelærer og sykepleier. Det viste seg mulig bare å gjennomføre kandidatundersøkelsen. Det er kullene uteksaminert i 2010 og 2011 som er spurt. Undersøkelsen gir et bilde av våre kandidaters vurdering av sin profesjonskompetanse og arbeidslivskompetanse. De opplever seg attraktive på arbeidsmarkedet, de er godt fornøyd med den oppfølgingen de fikk i starten av sin yrkeskarriere, og de er fornøyd med profesjonsutdanningen de fikk ved høgskolen (83 % fornøyd eller svært fornøyd). De svarer også positivt på konkrete spørsmål som forteller at de mener å ha fått en god profesjonskompetanse og arbeidslivskompetanse.

Virksomhetsmål 1.2

Høgskolen i Hedmark skal tilby stimulerende og aktive læringsmiljøer på campus og i fleksible utdanningstilbud

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmål 1.2 og utviklingen i styringsparameterne

På alle høgskolens fire campus, Hamar, Elverum, Rena og Evenstad/Blæstad, arbeides det systematisk med læringsmiljøet og med campusutvikling. Høgskolen har flere samhandlingsarenaer på tvers der erfaringer fra de ulike campusene legges fram for refleksjon og læring. Det skjer i Læringsmiljøutvalget, Utdanningsutvalget og Likestillings- og mangfoldsutvalget, som alle har representanter fra ulike campus. Dessuten diskuteres dette i høgskolens strategiske ledergruppe, høgskolens administrative stabsmøte, i jevnlig dialogmøter med Studentorganisasjonen og Samskipnaden og dessuten både i studieadministrative samlinger på tvers og forumet til de internasjonale koordinatorene.

Høgskolebiblioteket og IKT-infrastrukturen er helt sentrale deler av læringsmiljøet på de ulike campusene. På disse områdene pågår det systematisk og kontinuerlig videreutvikling og oppdateringer, og her har man utarbeidet særlige arbeidsformer som ivaretar kvalitet og kompetanse på tvers.

Studentene er opptatt av grupperomsarbeidsplasser, og tilfredsheten med det varierer fra campus til campus. I mange av studiene er ulike øvingsarealer en viktig del av høgskolens mulighet til å gi oppdaterte og praksisnære utdanninger. Innenfor mange studier møter studentene arbeidslivet som læringsarena gjennom praksisplasser. For flere studier blir samtidig øvingsarenaene på campus stadig viktigere. På Terningen Arena er det nå toppmoderne øvingsrom for sykepleie, tannpleie, idrett, mat-helse-ernæring og folkehelse. Flere av disse er del av et flerbrukskonsept der vi bruker arealene sammen med arbeidslivet, som Nav hjelpemiddelsentralen og Fylkestannlegen.

På Rena har musikkproduksjonsstudentene egne studioer, og det arbeides med å utvikle et treningslaboratorium for ledelse, inspirert av samarbeid med blant annet Forsvaret. På Evenstad og Blæstad er jord- og skogbruksareal i seg selv helt sentrale øvingsarenaer. På Evenstad involveres studenter i forskning blant annet gjennom musefarmen, gjennom Norsk elgsenter som vil få plass på campus fra 2013 og ikke minst har avdelingen store forventninger til et øvingsareal de har arbeidet med å få etablert siden 2010. Det er et område på skytefeltet på Rena der avdelingen igangsetter langtidsstudier på barskogsøkosystemet, blant annet ved å registrere endringer i næringsstrømmer, vegetasjon, insekter, fugler, og pattedyr i stor romlig skala. Høsten 2012 fikk HH innvilget et stort NFR-finansiert prosjekt der det skal arbeides med effekten av smånagersykluser på resten av det boreale økosystemet. Det planlegges som et stort felles løft for forskningsbasert utdanning hvor man helt i fra bachelorstudiene kommer nær forskerne og FoU-kulturen. I tillegg til en stor andel internasjonale studenter på prosjektet, vil prosjektet bygge opp internasjonalisering både blant studenter, utdanning og i forskningen da flere av verdens fremste forskerne på det boreale økosystemet er aktive deltakere på prosjektet. Feltet vil bli brukt både til studentoppgaver, annen forskning og til øvelser i undervisningen.

Høgskolens Læringsmiljøutvalg har i 2012 arbeidet med å forbedre tilfredshetsundersøkelsen, blant annet har utvalget arbeidet med ulike muligheter til å øke svarprosenten. Utvalget har også tematisert studentenes psykososiale miljø i dialog med Studentsamskipnaden og studentpresten. En annen aktuell sak har vært har vært tilbakemeldinger fra tilfredshetsundersøkelsen på prisnivå og åpningstider i kantinene.

For tredje år på rad ble Pris for godt læringsmiljø utdelt under Kvalitetskonferansen 2012. Prisen skal stimulere og motivere fagmiljøene ved høgskolen til å arbeide systematisk med å videreutvikle kvaliteten på sine utdanninger og å bli mer opptatt av arbeid med utdanningskvalitet og læringsmiljø. Instituttet/fagmiljøet som tildeles prisen får kr 100.000. Midlene øremerkes arbeid med studiekvalitetstiltaket. Årets pris ble delt mellom to fagmiljøer: OPIM-studiene (opplevelsesstudier og interaktive medier) på Hamar mottok 70 % av prispotten. Studiets fokus på møtet mellom student, lærer og administrasjon, bl.a. i form av tett, personlig oppfølging og bruk av tidligere studenter som hjelpelærere, ble vektlagt i tildelingen. Disse tiltakene har vist seg å gi gode resultater i forhold til å utvikle og forbedre læringsmiljøet. Fagmiljøet tilknyttet BA i Music Management og BA i musikkproduksjon fikk 30 % av prisen for sitt fokus på tett bransjetilknytning, varierte læringsarenaer og tydelige internasjonaliseringsaspekt.

Fleksibel utdanning (kvalitativ styringsparameter)

Høgskolen har en høy andel fleksible studenter (desentraliserte og fjernundervisning) sammenliknet med resten av sektoren. I 2011 var 26 % av HHs studenter i fleksible utdanningstilbud. Tall for 2012 er ikke tilgjengelige ennå. Bare Høgskolen i Finnmark var større enn oss i 2011 med 41 % på fleksibel utdanning. Men i Finnmark var alle fleksible studenter finansiert over statsbevilgningen. Ved HH var det en overvekt av eksternt finansierte studenter (Tabell V-6.9 I KDs tilstandsrapport for 2012).

Studieåret 2011-2012 ble det gjennomført en stor intern utredning om fleksible utdanningstilbud. Og i 2012 var nett- og samlingsbasert allmennlærerutdanning ett av studieprogrammene som ble analysert i NOKUT: *Kvalitetsutfordringer i fleksibel profesjonsutdanning* (juni 2012). I denne rapporten framheves HH som det mest vellykkede eksempelet på at høgskoler satser strategisk på fleksible studietilbud som oppdragundervisning, «selv når rekrutteringen til ordinær utdanning er relativt god» (s. 3). Rapporten inspirerer til videre kvalitetsarbeid gjennom å framheve betydningen av at «relativt strikt faglig styring, godt lærersamarbeid, samt en felles oppfatning av utdanningsformen og valg av pedagogiske grep gav studentene forutsigbarhet og karakteriserte utdanninger med lavt frafall» (s. 4). Videre anbefales det at institusjonsnivået bør ta større ansvar for ressurser og kvalitetssikring av fleksible utdanningstilbud. Høgskolen har merket seg disse generelle anbefalingene og tar dem med i det videre arbeidet,

Fleksible utdanningstilbud er viktige for høgskolen ikke bare som eksterne tilbud, men også innenfor de egenfinansierte. Et viktig argument er beliggenheten vår i en region med store avstander og lavt utdanningsnivå. Vi opplever regionale forventninger til fleksible tilbud utenfor campus. Tidligere hadde vi mange profesjonsutdanninger som desentraliserte tilbud. Nå er det vår erfaring at det er nett- og samlingsbaserte modeller som ivaretar de krav som i dag stilles til studiekvalitet og læringsmiljø i slike utdanninger. NOKUT-rapporten bekrefter at slik organisering er vanlig for profesjonsutdanninger som organiseres fleksibelt.

Høgskolen har flere årsstudier og kortere studietilbud innenfor økonomi- og ledelsesfagene som er organisert som nettstudier og formidles via studiesenteret.no. Disse tilbudene dekker både et regionalt og et nasjonalt behov for høyere utdanningsstudier. Avdelingen på Rena har de siste årene derfor skaffet seg betydelig erfaring med fleksible undervisningsopplegg, i form av nettbasert (tapet) undervisning, kombinert med fysiske samlinger og seminarer over nett. Slike undervisningsopplegg innebærer at selve pedagogikken er i utvikling, og at gode løsninger som i utgangspunktet er utviklet for nettbaserte studier, i økende grad også overføres til ordinære campus-studier. HH har også årsstudier eller kortere tilbud som tilbys på Høgskolesenteret i Kongsvinger. Der har vi også en forsøksordning for sykepleieutdanningen der de to første årene går i Kongsvinger og det siste året er samlingsbasert i Elverum. Høgskolen har også sykepleieutdanning med samlinger på Elverum og praksis på Tynset og dessuten arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning.

Det arbeides videre med å forbedre samlingsbaserte studietilbud (som også er nettsøttede). Det er for eksempel utviklet streamer som kan fornye undervisningstilbudet på campus (særlig i deltidsutdanningen i BA sykepleie). Det er videre igangsatt et utredningsarbeid for å se på mulighetene for digital eksamen (som del av fleksible studietilbud), men mye arbeid gjenstår før en slik eksamensform kan tas i bruk.

Samarbeid med Studentorganisasjonen i Hedmark (kvalitativ styringsparameter)

Det siste året har Studentorganisasjonen i Hedmark (StorHK) innført ny organisasjonsstruktur og arbeidet målbevisst med å gjenreise det studentdemokratiske arbeidet på alle campus og ikke minst, med å skape engasjement for arbeidet. StorHK har utviklet en egen app med allsidig informasjon, og de har arrangert kursrekke om bedre studiehverdag med fokus på matlaging, økonomistyring, sex og samliv. De har også vært opptatt av å hvordan høgskolen kan styrke karriereveiledning, gjerne i samarbeid med andre. Et organisatorisk grep som styrker sammenhengen mellom studentarbeidet på høgskolenivå og på avdelingsnivå, er at StorHK-styret nå består av studentrådslederne på hver campus samt leder og nestleder.

Høgskolen bistår studentene med arbeidet med kontinuitet i det studentdemokratiske arbeidet både på institusjonsnivå og på avdelingsnivå. Høgskolens strategiske ledergruppe er seg nå sitt ansvar bevisst for at dette er en kontinuerlig oppgave for rektor, høgskoledirektør og dekanene. Erfaringen vår er at kontakten med studentlederne på de ulike nivåene ikke kan delegeres bort. Lederen i StorHK har jevnliges kontaktmøter med rektor, høgskoledirektør og organisasjonsrådgiver og månedlige kontaktmøter med HH og SiH. StorHks leder kalles inn til HSL (Høgskolens strategiske ledergruppe) om det er aktuelle saker, og styret i StorHK har også anledning til å fremme saker for HSL. Rektor og/eller høgskoledirektør møter også styret i StorHK ved behov og orienterer om aktuelle høgskolesaker på alle møter i studentparlamentet, samt andre større arrangementer i regi av StorHK. Organisasjonsrådgiver, som er ansatt i personalseksjonen i høgskoleadministrasjonen med 50% av stillingen knyttet til StorHK og har nesten daglig kontakt med studentleder, deltar og tilrettelegger for alle styremøter i StorHK og møter i Studentparlamentet. Organisasjonsrådgiver har også ansvar for regnskapsføring og internettsidene, og er følgelig et bindeledd mellom høgskolen og StorHK. Høgskolen bistår også StorHK i opplæring innenfor ulike funksjoner. Gjennom disse grepene er det løpende samarbeidet mellom StorHk og høgskolen i god gjenge.

I 2012 har studentorganisasjonen vært en aktiv bidragsyter på alle strategisamlingene, i *Råd for samarbeid med arbeidslivet*, i høgskolens råd og utvalg og i forbindelse med instillingsgruppen ved tilsetting av ny dekan på FH. StorHK har også hatt et felles strategiseminar med høgskolestyret.

Avdelingenes rapporter er som følger:

Campus Rena: Dekan og stabsleder har jevnlig møter med lederne for studentorganisasjonen. Her gis gjensidig informasjon og aktuelle problemstillinger drøftes. Studentorganisasjonene på campus har fast representasjon i råd og utvalg, f.eks. i Avdelingsrådet og i Kvalitetsutvalget. Oppfølgingstiltak etter den årlige Tilfredshetsundersøkelsen besluttes i samråd med lederne av studentorganisasjonen. Avdelingen bistår med informasjon og tilrettelegging for studentorganisasjonens valg av tillitsvalgte. Avdelingen støtter studentorganisasjonen økonomisk i forbindelse med større arrangement, som Studentuka og Fadderuka.

Evenstad/Blæstad: Gjennom hele året har studentrådet (studentutvalget på Blæstad) møter hver annen uke. En representant fra ledelsen deltar på disse møtene og tar med innspill fra rådet til videre diskusjon med dem det gjelder. Møtene fungerer som arbeidsmøter der man finner løsninger på saker. Det arbeides hele tiden med å sikre at informasjon fra StorHK når studentene, og at aktiviteter koordineres for å sikre deltagelse. Vi hjelper studentene med å holde sine valg og sikrer at informasjon om valg og mulighet for deltagelse når studentene. Hjelpen kan være å sørge for at hver klasse får valgt sin representant til studentrådet, informasjon gjennom Fronter og praktisk tilrettelegging for å gjennomføre aktiviteter og møter.

Campus Elverum: Avdelingen har særlig det siste halvåret arbeidet med å øke kontakten med studentrådet, og få til et studentmiljø med aktive tillitsvalgte. Arbeidet har gitt resultater, og en del saker knyttet til studier har vært løftet i møter mellom dekan/ledergruppe og studentrådet. Det er etablert fast møtepunkt mellom studentråd og dekan/ledergruppe, en ordning som fungerer godt. I høstsemesteret er det gjennomført møter hver 14. dag. Det er også holdt møte med StorHK og studentråd i forbindelse med planlegging av studiestart.

Campus Hamar: Det er etablert studentråd og valgt studentrådsleder. Studentrådet er i kontinuerlig dialog med avdelingsledelsen om videre utvikling av campus og studiemiljøet. Det er en utfordring å få studentene på ulike trinn engasjert og involvert i studentdemokratiet. Fra 2012 er enkelte av studiestedsmøtene utvidet til også å omfatte styret i Brast (dvs. studentsamfunnet) og pedagogstudentene. I tillegg har det vært møter med alle tillitsvalgte både vår og høst 2012. Bred studentrepresentasjon i møtene gir økt studentengasjement. Avdelingsledelsen har også gått i dialog med leder for Brast for å vurdere på hvilke måter avdelingen kan bidra til å få studentsamfunnet til å fungere bedre.

Samarbeid med Studentsamskipnaden i Hedmark (kvalitativ styringsparameter)

På institusjonsnivå er det faste månedlige møter mellom høgskoleledelsen, samskipnadens ledelse og ledelsen i StorHK der institusjonene holdert hverandre løpende orientert om aktuelle saker. Høgskolestyret har hatt to dialogmøter med SIH, blant annet om ny strategi.

Høgskolen har to faste medlemmer i SIHs styre. Avdelingene vektlegger god dialog og samarbeid med kantine, boligavdeling, rådgivningstjenesten, bokhandel, og barnehagetilbud. Det er et nært samarbeid om internasjonale studenter (boliggaranti) og studenter som har behov for hjelp til eksamens- og studiemestring. Her kan nevnes at Avdeling ØLR siden studieåret 2011-12 har et studenthelseprosjekt i samarbeid mellom Helsedirektoratet, Fylkesmannen i Hedmark, SiH, vertskommunene og høgskolen. Prosjektet innebærer at kommunehelsetjenesten har regelmessig kontortid på campus, noe som har blitt godt mottatt av studentene. Også på øvrige avdelinger arbeider SIH med å bedre helsetilbudet til studentene.

Tabell for styringsparametere – virksomhetsmål 1.2

Styringsparameter (Virksomhetsmål 1.2)	Resultat					Ambisjon 2012
	2008	2009	2010	2011	2012	
Grad av studenttilfredshet (studentenes tilfredshet med læringsmiljø og kvalitet, den totale studiesituasjon)	81%	80%	82%	82%	86,5%	82 %

Grad av studenttilfredshet

Denne styringsparameteren henter data fra spørsmålet «Alt i alt hvor fornøyd er du med studiet og studiestedet?» i tilfredshetsundersøkelsen og er resultatet for dem som er fornøyd og svært fornøyd.

Årets resultat på 86 % er det høyeste på de seks årene vi har gjennomført studien. Over årene har det vært en forskyvning mot en større andel svært fornøyd og færre misfornøyd eller svært misfornøyd.

- Andelen «svært fornøyd» har økt fra 12 % i 2007 til 22,1 % i 2012.
- Andelen «fornøyd» har økt fra 60,1 % i 2007 til 64,4 % i 2012.
- Andelen «misfornøyd» har sunket fra 10,9 % i 2007 til 2,8 % i 2012.
- Andelen «svært misfornøyd» har sunket fra 1,6 % i 2007 til 0,7 % i 2012.

Svarprosenten har dessverre gått noe ned til 30 %, etter en topp i 2011 på 40 %. Høgskolen må derfor følge opp læringsmiljøutvalget og Studentorganisasjonens arbeid med å få studentene til å svare.

Virksomhetsmål 1.3

HH skal tilby forskningsbaserte utdanninger av høy kvalitet med undervisnings-, arbeids- og vurderingsformer som sikrer relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmål 1.3 og utviklingen i styringsparameterne

Høgskolen har i 2012 videreutviklet sitt arbeid med utdanningsledelse. Vi forstår det som institusjonens strategiske og operative styring av og tilsyn med sin utdanningsvirksomhet. Utdanningsledelse utøves gjennom å legge til rette for strategiske diskusjoner om faglige prioriteringer og satsninger, og utvikle og følge opp rutiner for kvalitetssikring av utdanningstilbudene. Dette innebærer å lede og følge årlige prosesser og rutiner, som studieprogramprosess og evalueringsordninger, samt iverksette og gjennomføre spesielle målrettede tiltak for å sikre kvalitet i utdanningene. Fra høsten 2012 er det innført en prøveordning med enhetlig ledelse av studie- og forskningsfeltet, foreløpig fram til sommeren 2013. Prorektor for utdanning har et overordnet ansvar for utdanningsledelse og studiekvalitet. På avdelingsnivå ivaretas og utøves utdanningsledelse gjennom prodekaner og studieledere. Utdanningsutvalget er en viktig arena for dialog og diskusjoner om aktuelle saker og problemstillinger knyttet til utdanningsledelse og utdanningskvalitet. Prorektor leder Utdanningsutvalget, og her sitter også prodekaner for utdanning (to av avdelingene har innført slike funksjoner, mens en av studielederne ivaretar lignende funksjoner ved en annen). Det opprettes ulike fora for å ta opp spørsmål som er knyttet til bestemte fagområder – eksempelvis er det etablert et forum hvor programansvarlige for høgskolens masterstudier møter. Her behandles spørsmål som er særlig relatert til masterstudiene, noe som har vist seg nyttig som ledd i erfaringsutveksling på tvers av avdelingene.

Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene (kvalitativ styringsparameter)

I 2012 har det vært arbeidet systematisk med å revidere alle fag- og studieplaner i henhold til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. Et viktig verktøy i arbeidet har vært en studieplanmal som er utarbeidet med grunnlag i rammeverket, samtidig som det har vært gitt både skriftlig og muntlig informasjon til fagansatte som har arbeidet med læringsutbyttebeskrivelser. Det har vært arbeidet systematisk med forholdet mellom på den ene siden utbyttebeskrivelsene og på den annen side undervisnings- og evalueringsformer. Høgskolen har lagt vekt på å formulere utbyttebeskrivelsene på en slik måte at de faktisk lar seg evaluere og dermed legger grunnlaget for å vurdere om studenten har tilegnet seg det beskrevne utbytte. De respektive programansvarlige og studieledere har sammen med de fagansatte som er knyttet til det enkelte program, hatt ansvaret for omleggingen av planene. Gjennomgangen og godkjenningen har skjedd gjennom studieplanutvalget som har bestått av representanter for studieseksjonen sentralt (studiedirektør, FS-kontor, opptakskontor, annen studieadministrativ rådgiver) og de aktuelle ansvarspersoner lokalt. Alle studie- og fagplaner revideres hvert år, og med de erfaringer som er høstet gjennom bruken av nye planene, må det arbeides videre med sammenhengen mellom undervisnings-, organiserings-, og evalueringsformer.

Vi vil også arbeide videre med hvordan vi skal følge med på denne kvalitative styringsparameteren gjennom året. Den enkleste indikatoren på om studentene faktisk har nådd det beskrevne læringsutbyttet, er hvor mange som består eksamen med en normalfordeling av karakterene. Prosentandelen som fullfører på normert tid, kan også anvendes som indikator.

Lav strykpersent kan brukes som en helt overordnet indikasjon på at læringsutbyttet er oppnådd. Strykprosenten i 2012 på institusjonsnivå var 6,5 % for egenfinansierte studenter. Tilsvarende tall i 2011 var 7,5 %. Høgskolen har noe mindre stryk enn snittet for statlige høgskoler, som er på 8,7 i 2012 og 8,4 % i 2011. Det er vanskelig å sammenlikne mellom institusjonene, men innenfor enkeltfag som har felles eksamen og sensur, nemlig revisjon og regnskapsfører kom HH-studentene svært godt ut i 2012.

Oppnådd karakter sier noe om graden av tilegnelse av det definerte læringsutbyttet på emne- eller studieprogramnivå. Alle som har bestått eksamen, har oppnådd det definerte læringsutbyttet. Både strykpersent og fordeling på karakterskalaen kan trekkes inn for å kunne gi et bilde av om læringsutbyttet er oppnådd. Oversikten over karakterfordeling av beståtte karakterer på institusjonsnivå for egenfinansierte studenter går fram av tabellen nedenfor. Vi kan konstatere at HH-studentene får noe bedre karakterer enn snittet for sektoren. I 2013 påbegynnes en ny runde med «Utdanningskvalitet i fokus» der institusjons- og avdelingsledelsen møter fagmiljø og studenter om programmene. Ett av spørsmålene som vi vil se nærmere på i den forbindelse, er karakter- og stryknivå.

Fordeling av beståtte karakterer i 2012, egenfinansierte studenter. Tall fra DBH

	A	B	C	D	E
HH	11,5	27	31	16,9	7,2
Snitt statlige høgskoler	10,2	25,1	30,7	16,8	8,1

Kandidatundersøkelser, tilfredshetsundersøkelser og diskusjoner med arbeidslivet vil også være viktig for å belyse denne parameteren. I årets rapport er dette omtalt under virksomhetsmål 1.1.

Høgskolen har startet en offensiv med særlig fokus på undervisningskvalitet, høgskolepedagogikk og bruk og utvikling av digitale læringsressurser. Dette arbeidet må fortsette, og en systematisk gjennomgang av underveisevalueringer kan være med å gi retning til arbeidet videre. Vi ønsker intensivere arbeidet med å identifisere sammenhenger, og studere hvordan de ulike tiltakene virker. Ytterligere beskrivelse av kvalitetsarbeidet er gis i den årlige kvalitetsrapporten.

Systematiske og målrettede høgskolepedagogiske tiltak (kvalitativ styringsparameter)

I arbeidet med ny strategisk plan har høgskolepedagogikk vært et tema som vi har valgt å løfte fram. I 2012 har vi hatt særlig oppmerksomhet mot arbeid med digital kompetanse og studentinvolvering i forskning.

Utdanningsutvalget har tatt initiativ til mer strukturert og offensivt arbeid med e-læringsfeltet i høgskolens undervisning. Det ble vedtatt å etablere en koordineringsgruppe. Initiativet

innarbeides nå i arbeidet for å organisere hele det høgskolepedagogiske utviklingsarbeidet bedre. Utdanningsutvalget har arbeidet med en veileder for opphavsrett til læringsressurser, og en mal for avtale mellom underviser og høgskolen. Dette har særlig vært etterlyst knyttet til arbeidet med å publisere nettbaserte videoforelesninger. Utdanningsutvalget har også fått utarbeidet en kort «startrapport» for arbeid med digital eksamen. Noen av anbefalingene i rapporten er iverksatt i form av eget utviklingsarbeid. I tillegg holder vi kontakt med det koordinerings- og utviklingsarbeidet som skjer i eCampussammenheng i UNINETT.

Kvalitetskonferansen i april hadde hovedtema om bruk av digitale medier og verktøy i høgskoleundervisningen. Det var her bidrag fra studenthold, avdelinger og andre. Arbeidet er fulgt opp med avdelingvis arbeid i etterkant. Noe av dette innholdet har det også vært arbeidet med på noen av avdelingene i ettertid. Eksempler på dette er:

- FH: E-læring som pedagogisk metode er prøvd ut i flere fag, eksempelvis i sykepleiedokumentasjon og medikamentregning, og det er utviklet læringsmidler og streamer for å supplere undervisningen på campus. Avdelingen har hatt et fokus på å videreutvikle pedagogiske metoder knyttet til eksisterende prosjekter, for eksempel øvingsavdeling og e-læringsprosjekt. Det gjennomføres utprøving av struktur og metode for gjennomføring av deler av praksis i egen øvingsavdeling. Kommunikasjonsøvelser og rollespill med øvingsavdelingen som ramme er tatt i bruk, øvelser hvor studentene filmer hverandre og så gjør en vurdering av øvelsen i etterkant. Opplegget innebærer at alle studentene er aktive og har en rolle i rollespillet, og dermed må gå mer aktivt inn i lærings situasjonen.
- LUNA: Det gis tilbud om veiledningspedagogikk til alle praksislærere, og avdelingens lærere for opplæring i bruk av digitale tavler. Det gis også veiledning i bruk av videoforelesninger.
- ØLR: Stadig flere vitenskapelig ansatte får erfaring med undervisning ved nettbaserte studier (stream og videokonferanse), noe som også har overføringsverdi til ordinære campusstudier. Det er gjennomført rutinemessig evalueringsmøte/erfaringsutveksling for de av våre ansatte som underviser ved nettbaserte studier gjennom Studiesenteret.no.

Når det gjelder studentinvolvering i forskning, har HH lang erfaring med ulike måter, blant annet i prosjekter knyttet til vilt- og rovdyrforskning på Campus Evenstad, forskning på RLE-faget og norsk på ungdomstrinnet på Campus Hamar og kroppsøvingfaget og psykisk helse på Campus Elverum samt med bruk av masterstudenter i ulike forskningsprosjekter. I 2012 har en av våre ansatte skrevet en vitenskapelig monografi som oppsummerer erfaringer med studentinvolvering i arbeid med religionsfaget i flerkulturelle klasserom. Som høgskole kan vi spille en viktig rolle i skjæringspunktet mellom forskning, utdanning og innovasjon og annen samhandling med samfunnet. Gjennom å involvere studentene aktivt i forskningen som drives i høgskolens regi, på områder som er viktige for ulike deler av arbeidslivet, kan vi lykkes bedre med å uteksaminere innovative kandidater. Det igjen bidrar til at kandidatene er bedre rustet for forskningsbasert profesjonsutøvelse og har endrings- og utviklingskompetanse som kommer regionens arbeids- og næringsliv direkte til gode.

Høgskolepedagogisk kurs for dem som ikke har pedagogisk utdanning, er gjennomført i 2012 med 8-10 deltakere fra høgskolen.

Tabell for styringsparametere, virksomhetsmål 1.3

Styringsparameter (Virksomhetsmål 1.3)	Resultat					Ambisjon 2012
	2008	2009	2010	2011	2012	
Gjennomføring på normert tid						
BA-utdanninger				52,94	51,48	
MA-utdanninger				20,25	25,49	
Antall nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekvivalent per år	48,4	45,0	44,9	46,7	46,7	48

Gjennomføring på normert tid

HH ligger over gjennomsnittet for statlige høyskoler for gjennomføring på normert tid både for bachelorutdanning og masterutdanning. Når en sammenligner vår institusjonstype med gjennomsnittet for sektoren, viser denne styringsparameteren først og fremst betydelige forskjeller mellom statlige høyskoler og universitetene. Antakelig forteller dette om forskjeller både på studier og studenter ved de to institusjonstypene. Hovedtyngden av våre bachelorstudenter er knyttet til profesjonsutdanningene, som har forholdsvis faste studieløp med tett oppfølging rettet mot tydelige yrker som de møter også i praksis under studiet. For masterstudiene er imidlertid våre studenter i hovedsak voksne studenter som er i jobb.

Det har gjennom flere år vært arbeidet bevisst og med konkrete tiltak både på høyskolenivå, avdelingsnivå og studienivå for å øke gjennomstrømmingen. Særlig har vi vært oppmerksomme på svake tall for masterutdanningene, og satt inn ekstra tiltak her. Vi fortsetter med erfaringsdeling på tvers. Dette gjelder spesielt tiltak rettet inn mot arbeidet med masteroppgaven. Disse tiltakene ser ut til å ha gitt effekt, og ansporer til videre innsats. På bachelorutdanninger lykkes vi bedre, men også her må vi arbeide videre med jevn innsats.

I oppfølgingen av Grunnskolelærerreformen konstaterer vi at vi lykkes langt bedre med å hindre frafall i de nye utdanningene enn vi gjorde i allmennlærerutdanningen. I rapport nr. 2 fra følgegruppa *Med god gli i kupert terreng* (2012) viser tabell 2.11 at etter de to første semestrene til 2010-kullet var det 9,5 % som har falt fra i Hedmark, mot et landssnitt på 18,8 %. Tilsvarende for allmennlærerutdanningskullet fra 2009 var 17 % frafall ved HH og 22,6 % på landsgjennomsnittet.

Antall nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekvivalent per år

Tallet for høyskolen er som i 2011 på 46,7. Vi når ikke ambisjonen, men er likevel fornøyde med at vi opprettholder nivået fra 2011 da vi hadde en fin framgang. De siste fem årene har resultatene på denne parameteren svingt mellom ca. 45 og 48. De samme årene har også mønsteret vært at tre av avdelingene har ligget mellom 45 og 50, og Avdeling for økonomi og ledelsesfag 5 - 10 poeng per heltidsekvivalent lavere. På alle avdelingene varierer studiepoengproduksjonen naturlig nok noe mellom de ulike studiene, men variasjonen er også

størst på ØLR.

I 2012 har to av høgskolens fire avdelinger produsert over 50 nye studiepoeng pr egenfinansiert heltidsekvivalent; AØL med 50,8 og FH med 50,2. Tilsvarende tall for LUNA er 48,0, mens ØLR ligger på 39,6. ØLR tilbyr en rekke fleksible deltidsstudier. Hvis vi bruker tallene for gjennomsnitt vår og høst, er avdelingens tall 44,7. Det går altså betydelig opp. Hovedårsaken til lavere studiepoengproduksjon pr heltidsekvivalent når utgangspunktet er høsttall, er at en del av de nye studentene som registrerer seg som aktive studenter ved studiestart (betaler semesteravgift og godtar utdanningsplan), og dermed blir talt som aktive studenter pr 1.10., i realiteten aldri er aktive studenter, men faller fra med én gang. Dette gjelder særlig ved nettbaserte studier. Problemet er langt mindre i vårsemesteret. Ettersom det da er de som har vært reelt aktive studenter i høstsemesteret som fortsetter.

Tallene vi bruker i styringsparameteren, gjelder altså høstsemesteret. Dette er fordi det er dette resultatet som brukes i nasjonale sammenlikninger. Når vi ser på enkelte andre indikatorer og perspektiver får vi et mer utfyllende bilde av høgskolens resultater. Vi ser at forskjellene slår mest ut i høstsemesteret, at det gjelder mest for deltidsstudier og at det ser ut til å øke med graden av fleksibiliteten i studiene. Mye av problemet består i fleksible deltids nettstudenter som faller fra etter å ha registrert seg i startsemesteret (høst). Dette er nok en kjent og ikke uvanlig tendens som kan observeres mange steder, og hos oss synliggjøres denne tydeligst i tallene for den avdelingen som har flest av denne typen studier og studenter.

Vi vil se nærmere på studier som har store negative avvik og fortsatt opprettholde full oppmerksomhet på å bedre gjennomstrømningen i hele høgskolen.

Erfaringene tilsier at studenter med tett oppfølging og et strukturert studieprogram har den høyeste fullføringsprosenten. Arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket og læringsutbyttebeskrivelsene må sees i sammenheng med dette – da hensikten med rammeverket nettopp er å gjøre studieløpet og krav til studentene tydeligere og lettere å forholde seg til. Utdanningsplanene er en hjelp til å følge opp den enkelte student, og høgskolens avdelinger har tiltak for å fange opp studenter som blir liggende etter. I det videre arbeidet er det viktig å rette søkelyset mot sammenhengen mellom tiltak og resultater. Eksempelvis har Avdeling ØLR lyktes godt med å få en høy grad av samsvar mellom studentenes ønsker og den avtalte utdanningsplan, noe som gir en viss forutsigbarhet i beregningen av studiepoengproduksjonen. I mange tilfelle er det forsinkelser i arbeidet med bachelor- og masteroppgaver som hindrer studentene i å fullføre på normert tid. Avdeling AØL har utviklet en læringssti for masterstudentene som hjelper dem å arbeide målrettet og systematisk fra første semester med mastergradsoppgaven. De har også innført kvalitetsstipend for beste ba- og ma-oppgaver og dessuten et uortodokst virkemiddel, solbrilleseremonien, for å stimulere studenter til å levere oppgaven innen tidsfristen.

For å fokusere på kvalitet, gjennomstrømning og tidsfrister har AØL etablert en solbrilleseremoni for alle som leverer sine bachelor- og masteroppgaver innen en gitt tidsfrist. Disse studentene får da en billig solbrille i høytidelig seremoni fordi «fremtiden deres nå er så lys». Det er gått prestisje i å få brillene, og at det blir tatt gruppebilde av alle kandidatene med solbriller. Siden utdelingen skjer på en avslutningsmiddag arrangert av de ansatte samme kveld som fristen for innlevering, er det blitt viktig for studentene å levere innen fristen. De tre siste årene har de som har levert innen fristen og vært til stede på utdelingen, økt jevnlig fra 10 til 20 og til 30 i 2012.

Virksomhetsmål 1.4

HH skal ha et målrettet internasjonalt utdannings samarbeid som bidrar til økt utdanningskvalitet i bachelor-, master-, og PhD-programmer

I arbeidet med ny strategisk plan har internasjonalisering vært ett av områdene med særlig oppmerksomhet. Vi har sett på det nordiske samarbeidet, europeisk og nordamerikansk samarbeid og nord-sør-samarbeid.

Når det gjelder det nordiske samarbeidet, har høgskolen en tydelig profil som en høgskole som ligger i et fylke med lang grense mot Sverige. Det har vært samarbeid med Karlstads universitet (KaU) siden slutten av 1980-tallet både innenfor økonomi- og ledelsesfag og innenfor lærerutdanningsfag. I 2012 framstår Karlstads universitet som den institusjonen høgskolen i sum har det bredeste samarbeidet med. Det er aktivt samarbeid på masternivå (MPA) og på doktorgradsnivå, og både HH og KaU er med i Rektor-Øst-utdanningen sammen med Høgskolen i Oslo-Akershus. Samarbeid om forskerutdanning er mest omfattende innenfor folkehelsefag, der fire av høgskolens sju stipendiater innenfor området er tatt opp på forskerutdanning på KaU, men Karlstads universitet er også med i forskerskolen i anvendt økologi som HH leder. Det er pågående forskningssamarbeid innenfor sykepleievitenskap, tjenesteyting, psykisk helse og religionsdidaktikk, og det er initiativ for å utvide samarbeidet til flere områder. Samarbeidet har gjennom mange år nytt godt av EUs Interreg-program. I 2012 har HH og KaU fått støtte til kartlegging av samarbeidet mellom partene og til å vurdere utvikling av fellesgrader. Musikkproduksjonsmiljøene har også fått midler til et interreg-prosjekt for å utvikle samarbeid, blant annet om studentutveksling på bachelornivå. Innenfor flere fagområder er det II-stillingssamarbeid. I tillegg har det vært to strategiske møter mellom institusjonsledelsene i løpet av 2012.

Högskolan i Dalarna er også en naboinstitusjon over grensen. Med Dalarna har vi mest aktivt samarbeid om bachelor i musikkproduksjon der HHs studenter tar et semester i Dalarna, men det er også etablert kontakter innenfor lærerutdanning og språkfag som kan videreutvikles.

Høgskolen er også en aktiv bruker av Nordplus-samarbeid. I 2012 har HH vært med i eller koordinert 10 program innenfor sykepleie, lærerutdanningsfag, tannpleie og anvendt økologi. I det øvrige Norden er MPAs faste sommerkurs og samarbeid med Copenhagen Business School det mest systematiske som involverer studenter.

I forbindelse med høgskolens to PhD-er er nordisk samarbeid viktig del av internasjonaliseringen. PhD-en i profesjonsrettede lærerutdanningsfag har samarbeidsavtale med Örebro universitet og med Stockholms universitet, og PhD-en i anvendt økologi har avtaler med Aarhus universitet, Sveriges Landbruksuniversitet, og NOVA University of Applied Sciences i Finland.

I Europa for øvrig er ulike former for Erasmus-samarbeid sentralt både mobilitet og ikke minst samarbeidet innenfor PERL det store Erasmus Academic Network som HH koordinerer og som er opptatt av blant annet læremiddelutvikling innenfor bærekraftig utvikling. Høgskolen vil i tiden som kommer, arbeide med å finne fram til noen sentrale strategiske samarbeidsinstitusjoner. En begynnelse ligger i samarbeidet utviklet ved PhD-programmene som har samarbeidsavtaler i Skottland og Italia.

Høgskolen har langvarige tradisjoner for samarbeid mot universitetene i de tradisjonelt «norsk-amerikanske» bosettingsområdene i USA. De siste årene har det vært mest aktivt samarbeid med Pacific Lutheran University, og HH hadde to institusjonsbesøk fra PLU i 2012. Innenfor sykepleie er det studenter på utveksling hvert år ved Augustana College i South Dakota, også her er dette fulgt opp med institusjonsbesøk, også med bl.a. Concordia er det tradisjoner for samarbeid. De siste årene har mange fagmiljø ved HH utviklet godt samarbeid med canadiske institusjoner. I 2012 ble det søkt om midler fra Nord-Amerika partnerskapsprogrammet innenfor lærerutdanning i samarbeid med bl.a. Ontario Institute of Education som HH også har en samarbeidsavtale med. Søknaden nådde dessverre ikke opp. Det ble imidlertid innvilget samarbeidsstøtte på 150.000 til samarbeid med University of Alberta knyttet til masteren i digital kultur og kommunikasjon. Med dette universitetet har vi også samarbeid innenfor naturfagsdidaktikk og anvendt økologi.

I det strategiske arbeidet er høgskolen seg også bevisst sin lange tradisjon for nord-sør-samarbeid. Gjennom Namibia-foreningen og Elverums nære og langvarige forhold til Namibia har HH fått en unik mulighet til nord-sør-samarbeid. I 2012 har HH prioritert å styrke det strategiske samarbeidet med internasjonale partnerinstitusjoner i Afrika og Asia innenfor fagområdene sykepleieutdanning (Indonesia, Namibia), psykisk helse (Indonesia), lærerutdanning (Namibia, Zambia og Tanzania) og anvendt økologi (Nepal og Tanzania). Vi har mottatt større delegasjoner fra Indonesia og Namibia, og har både studentutveksling, faglig samarbeid og forskningsprosjekter tilknyttet de prioriterte Sør-partnere. Kvotestudenten inngår i dette samarbeidet, og ved avslutningen av rapporteringsåret har HH 15 kvotestudenter fra Sør-partnere. Av disse er 12 tatt opp på MA-program og tre på PhD-program ved HH.

Det ble fremmet søknader til NORAD for NORHED-såkornmidler i 2012/13 innenfor fire av programområdene: «Education and Training» (Zambia og Namibia), «Health» (Indonesia), «Natural resource management» (Nepal, Tanzania) og «Humanities, culture, media and communication» (Tanzania). For to av prosjektene fikk høgskolen midler: *Literacy in teacher education and teacher practice in Zambia and Namibia*, et prosjekt som inkluderer samarbeid på master- og PhD-nivå og til *Enhancing Theatre Arts Education and Cultural Understanding* (Tanzania).

HH har en særskilt bred kompetanse i forhold til samarbeid med det sørlige Afrika: en intern kartlegging viser at 15 av de faglige ansatte har gjennomført forskningsarbeid i denne konteksten, og ytterligere 25 faglige og administrative ansatte har deltatt i utviklings- og utvekslingsprosjekter med sørlige Afrika partnere. Videre deltar også studentene gjennom HH-studentenes utviklingsprosjekt «Skills» i utdanningsrelatert bistands- og utviklingssamarbeid. For inneværende periode kanaliseres økonomisk støtte fra Skills til prosjekter koordinert av Namibiaforeningen. I Asia er det samarbeidet om sykepleieutdanning og sykepleieforskning i Indonesia, Banda Aceh som står helt sentralt. Samarbeid på BA- og MA-nivå om sykepleie og psykisk helse inkluderer studentmobilitet begge veier og ansattmobilitet. I tillegg forsterkes samarbeidet ved at Elverum kommune er i ferd med å utvikle vennsby-samarbeid.

I 2012 har HH deltatt i SAK-prosjektet «Internasjonalisering» sammen med Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Lillehammer. Det er lagt vekt på «Internasjonalisering hjemme», og mer spesifikt «Internasjonalisering av læreplaner læringsmiljøer». For HH sin del er det fire studieprogram som har vært direkte involvert (lærerutdanning, spill- og animasjon, idrett og anvendt økologi). Fagansvarlige har deltatt i en dialogprosess for først å definere

internasjonalisering i forhold til eget fagområde, og så videre i kommunikasjon med andre faggrupper og eksterne veiledere fått tilbakemelding på egne vurderinger og prioriteringer i internasjonaliseringsarbeidet. Det utarbeides en sluttrapport for dette SAK-prosjektet, og intensjonen er at arbeidsmåten med egenvurdering, systematisk dialog og ekstern responsgruppe kan tas inn i internasjonaliseringsarbeidet i flere fagmiljøer fremover.

Tabell for styringsparametere, virksomhetsmål 1.4

Styringsparameter (Virksomhetsmål 1.4)	Resultat						Ambisjon 2012
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Antall utvekslingsstudenter (ut- og innreisende)	148	84	92	127	196	179	200
Antall program for internasjonalt utdanningssamarbeid HH deltar i*(Jf, KDs Tilstandsrapport Tabell 4.1)	-	-	-	9	10	13	12

Antall utvekslingsstudenter (ut- og innreisende)

Mobilitetstallene for 2012 viser 179 utvekslingsstudenter. Det er en nedgang på 17 fra 2011 og noe under ambisjonen på 200. Det er primært antall innreisende studenter som har blitt noe lavere i 2012 sammenliknet med foregående år. Vi ser likevel ikke dette som direkte negativt, for vi arbeider med å finne den gode balansen mellom inn- og utreisende (i årets resultat ble det halvparten av hver). Særlig må antallet innreisende på hver campus koordineres godt blant annet med Studentsamskipnaden med tanke på boligsituasjonen. I det strategiske arbeidet har kvalitet på det internasjonale arbeidet forrang.

DBH-tallene viser at det var 90 innreisende studenter i 2012, en nedgang på 15 fra 2011. Reduksjonen skyldes at et internasjonalt semesterkurs utgikk fra 2012 (FH) fordi vår samarbeidspartner, Pacific Lutheran University, ikke lenger ønsket å fortsette med det. Antall Erasmus-studenter på semesterkurset «Marketing and Internationalization» (ØLR) er dessuten lavere enn foregående år. Avdeling AØL-Evenstad har derimot en ytterligere økning av Erasmus-studenter til sine internasjonale semesterkurs «Ecology and Conservation» (Høst) og «Nordic Forestry and Wildlife Management» (Vår).

DBH-tallet for utreisende studenter i 2012 er 89 mot 91 i 2011. Antall utreisende Erasmus-studenter holder seg høyt sammenliknet med foregående år, først og fremst fordi avdeling ØLR opprettholder høyt antall utreisende studenter på noen av sine BA-program. Antallet lærer-, førskolelærer- og sykepleiestudenter som har utenlandsopphold/ praksis i samarbeidsland i Sør (Namibia, Tanzania og Indonesia) holder seg jevnt.

LUNA har arbeidet systematisk over flere år med å rekruttere lærer- og førskolelærerstudenter til utvekslingsopphold i Namibia og har lyktes godt med det. Avdelingen har også hatt studentutveksling med partnerinstitusjoner i Tanzania, England og Canada, og vil i samarbeid med Høgskolen i Oslo-Akershus tilby studie/ praksisopphold for lærerstudenter i Sør-Afrika.

Avdeling FH har bilateral utveksling til namibisk partnerinstitusjon som et attraktivt utreisetilbud (studenter søker seg til sykepleieutdanningen i Elverum for å få denne muligheten), mens utreisetilbudet til indonesiske partnerinstitusjoner foreløpig er begrenset til under 3 måneder for BA-studenter. Avdeling AØL-Evenstad har mange studenter som deltar på intensivkurs særlig innenfor Norplus-programmene, men disse telles ikke med i de nasjonale mobilitetstallene fordi de har mindre enn 3 måneders varighet. Avdeling ØLR har innlagt et utreisesemester for alle studentene på BA musikkproduksjon. I forbindelse med revisjon av studieplaner er det også lagt til rette for utreise i 4. semester på andre BA-program ved avdelingen. For rekruttering av HH-studenter til Erasmus-utveksling gjøres det et systematisk informasjonsarbeid av internasjonalt kontor gjennom elektronisk informasjon samt faste informasjonsmøter ved semesterstart organisert av internasjonale koordinatorene på avdeling.

Det er faste rutiner for at studenter etter avsluttet uteopphold leverer en rapport og har evalueringsmøte med internasjonal koordinator på avdeling. Gjennom den nye studiemodulen «Fadderarbeid og internasjonalisering» (5 studiepoeng) rekrutteres primært studenter som har egen utreise-erfaring til å være faddere for internasjonale studenter ved HH. Det erfares som en positiv måte å gjøre seg nytte av ervervet internasjonal erfaring. Det er også rutiner på avdelingsnivå i forbindelse med informasjonsmøter for nye studenter der studenter med utvekslingserfaring er med for å motivere og informere. Studenter deler også erfaringer direkte med hverandre under uteopphold gjennom læringsplattformen Fronter og gjennom sosiale medier (Facebook-grupper mm.).

Antall program for internasjonalt utdannings samarbeid HH

Høgskolen deltar ved utgangen av 2012 i Nordplus program/ prosjekter med prosjektledelse eller som forpliktet partner (10), Erasmus akademisk nettverk / PERL (1), Nord-Amerika prosjekt/ University of Alberta, Canada (1) og NOMA/ Literacy and Learning (1).

Vi vurderer hva som kan være et godt resultatmål på dette området. Det viser seg mer utfordrende enn forventet å bruke den aktuelle tabellen i KDs tilstandsrapport. Så for neste år vil vi omgjøre denne til en kvalitativ styringsparameter.

Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 1

I 2012 opplevde høgskolen en kraftig oppgang i antall primærøkere i det nasjonale opptaket – fra 2051 i 2011 til 2585. Dette tilsvarer en prosentvis økning på 26 %. Økningen på landsbasis var 6,6%. Dersom man ser på den relative utviklingen i søkertall ved høgskolen og på landsbasis fra 2002 og fremover, har høgskolens utvikling vært bedre enn landsgjennomsnittet fra 2006. Det er også interessant å merke seg at det har vært en jevn økning i antall studier innen høyere utdanning, mens tall for høgskolen viser at antallet studier som tilbys i det nasjonale opptaket er redusert de siste årene (fra 68 studier i 2008 til 50 i 2011 og 2012). Reduksjonen følger av en bevisst strategi hvor noen studier med lav rekruttering er utfaset og det er gjort endringer til bredere innganger til bachelorprogrammene (et resultat av de tidligere prosjektene Bachelor i fokus, Arbeid med robuste fagmiljø og Studiekvalitet i fokus).

Høgskolen har studenter som er fornøyde med studiet og studiestedet. Flere HH-studenter tar nå et utenlandsopphold som del av studiet. Vi blir stadig bedre i å arbeide strategisk med internasjonale partnere, men dette er et arbeid vi fortsatt må ha oppmerksomhet mot og videreutvikle.

Høgskolen har hatt en betydelig økning i studiepoengproduksjonen i 2011 (som grunnlag for budsjettet for 2013), og denne oppgangen fortsatte i 2012. En stor del av oppgangen kan knyttes til at et høyere antall studenter avlegger eksamen, mens det fortsatt er utfordringer knyttet til studiepoengproduksjonen per helårsstudent. Derfor må vi fortsatt ha bred oppmerksomhet mot systematisk arbeid med å bedre frafallsprosenten og å styrke enkeltstudentens gjennomføring av studiet.

Høgskolen forsøker å avklare, blant annet gjennom tilfredshetsundersøkelsen og andre evalueringer, om det er interne forhold som påvirker studentenes evne til å fullføre studiene. Høgskolen har arbeidet videre med organiseringen av studiene, blant annet ved å utvikle ordninger for fleksible studier. Det er i 2012 lagt stor vekt på høgskolepedagogiske tiltak, et arbeid som vil styrkes ytterligere i neste strategiske periode som et ledd i arbeidet med utdanningskvalitet.

Sektormål 2

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart, utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet

Virksomhetsmål 2.1

HH skal videreutvikle forsknings- og utviklingsarbeid med høy kvalitet innenfor utdanningsprogrammene høgskolen tilbyr, særlig vekt legges på profesjonsrettet FoU og på FoU rettet mot regionale perspektiver. HHs forskning skal skje i robuste fagmiljøer som samarbeider nasjonalt og internasjonalt

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmål 2.1 og utviklingen i styringsparameterne

Samspill mellom forskning og utdanning (kvalitativ styringsparameter)

Hele det siste tiåret har HH arbeidet systematisk med å styrke sammenhengen mellom utdanningsprogrammene og FoU-profilen. Forskning og utviklingsarbeid bidrar til å utvikle ny kunnskap på fagområdene høgskolen utdanner for, og til at høgskolens utdanningsprogram er forskningsforankret. I de såkalte campusprosjektene som ble gjennomført i 2004-2006, ble det utviklet tydelige studie- og forskningsprofiler med arbeidsdeling og konsentrasjon mellom campusene. Dette la et viktig grunnlag for det etterfølgende arbeidet med å bygge robuste utdanningsprogram og FoU-miljøer. Alle avdelingene har i ettertid videreutviklet sin FoU-profil i tråd med de strategiske satsingene på å få akkreditert mastere og mastergradens understøttende bachelor- og årsstudier. For to av fagområdene, anvendt økologi og lærerutdanning, er FoU-innsatsen ytterligere styrket i tråd med oppbyggingen av høgskolens to akkrediterte PhD-program.

Det strategiske arbeidet med å styrke FoU og bygge høyere grads studier har vært organisert gjennom en innsatsområdesatsning. I 2011 besluttet høgskolestyret å styrke forskning gjennom å profilere områdene som strategiske forskningsområder med oppmerksomhet mot robusthet, etablering av forskergrupper, bygging av FoU-kultur og nettverk samt ekstern forskningsfinansiering. På avdelingen på Hamar understøtter de to strategiske forskningsområdene *Arena for kultur og språk* og *Utdanning og diversitet* alle lærerutdanningsprogrammene, tre mastergrader og PhD-en i profesjonsrettede lærerutdanningsfag. *Bioteknologi* har videreutviklet sin profil i samarbeid med den forskningstunge blå-grønne bioteknologiske næringsklynga. Fagmiljøet er delvis samlokalisert med denne, og mastergradsstudentene har gode muligheter til å skrive næringsrettede masteroppgaver. På avdelingen på Elverum er *Folkehelse* overbygningen på den profesjonsrettede forskningen som understøtter bachelor- og to masterprogram innenfor

sykepleie, andre helsefag og idrett. På Rena-avdelingen styrker det strategiske forskningsområdet *Verdiskapning i næringsliv og forvaltning* den tydelige arbeidslivsprofilen som økonomi- og ledelsesfagene på bachelor og masternivå har, rettet mot bransjer og offentlig virksomhet. Avdelingen Evenstad-Blæstads strategiske forskningsområde *Anvendt økologi* understøtter skog-, utmarks- og jordbruksutdanningene på bachelor, master og PhD-nivå, og kjennetegnes ved utstrakt bruk av forskergrupper med studentinvolvering både på master- og bachelornivå.

FoU-ledelse og forskningsetikk

Høgskolen har et FoU-utvalg ledet av rektor med representanter fra alle avdelinger, stipendiatene og studentene. FoU-utvalget tildeler på vegne av styret fem millioner til strategisk satsing på FoU. Om lag tre millioner brukes på FoU-stipend og to millioner på de strategiske satsningsområdene. I 2012 har FoU-utvalget arbeidet særlig med høgskolens innspill til regjeringens arbeid med ny forskningsmelding, forskningsetikk og innspill til ny strategisk plan.

Høgskolestyret vedtok i 2012 *Retningslinjer for behandling av enkeltsaker ved mistanke om vitenskapelig uredelighet og brudd på god vitenskapelig praksis ved Høgskolen i Hedmark* og opprettet et eget Forskningsetisk utvalg. Utvalget har konstituert seg og avholdt ett møte.

De tre største avdelingene har egne prodekaner for FoU. Prodekanene representerer avdelingen i FoU-utvalget, og møtes også jevnlig i et eget FoU-forum med de administrativt ansatte FoU-rådgiverne for erfaringsutveksling på tvers.

Resultatoppnåelse i forhold til høgskolens egenart (kvalitativ styringsparameter)

De forskningspolitiske målene i *Klima for forskning* om forskningsbasert profesjonsutøvelse og kunnskapsbasert næringsliv har de siste årene vært en viktig inspirasjon i høgskolens strategiske arbeid. De motiverer ikke bare til å se utdanning og forskning i sammenheng, men også til samhandling med arbeids- og samfunnsliv. Det gjør også den nasjonale satsingen på å styrke innovasjon i offentlig sektor. Høgskolen har gode forutsetninger for å bli en viktig aktør her, både på grunn av studie- og forskningsprofilen, arbeidet med å legge til rette for samarbeid med arbeidslivet og ikke minst på grunn av en omfattende erfaring med bidrags- og oppdragsvirksomhet og samhandling på og rundt campusene. I det følgende omtales egenarten under to overskrifter: profesjonsrettet FoU og regionale utgangspunkt for FoU.

Profesjonsrettet FoU: Høgskolens nyakkrediterte PhD i profesjonsrettede lærerutdanningsfag er en forskerutdanning som har som mål å styrke profesjonsrettet forskning om barnehage, skole og lærerutdanning. I arbeidet med å utvikle programmet var utredningene om alternative faglige karriereveier for lærere en inspirasjon. Med en mulig «offentlig» nærings-PhD-ordning er det lagt til rette for å utdanne kandidater som vil være sterke bidragsytere til

innovasjon i offentlig sektor. Høgskolen har egne partnerskapsavtaler med barnehager og grunnskoler som både styrker samarbeid om praksis og stimulerer til FoU-prosjekter. Et tilsvarende arbeid med å inngå partnerskapsavtaler med videregående skoler er innledet. *Senter for praksisrettet utdanningsforskning* gjennomfører mange FoU-opdrag for kommuner og fylkeskommuner.

Noen av titlene fra til de vitenskapelige publikasjonene fra lærerutdanningsfagene i 2012 illustrerer temaer HHs forskere er opptatt av:

- Studenter i forskning – et svar på utfordringer fra det flerkulturelle og livstolkingsplurale klasserommet
- Digital litteratur
- Thematic progression in learner language,
- Vurderingsstrategier i musikkfaget,
- Profesjonskunnskap som refleksjonsteori,
- Profesjonsutøvelse og ledelse i barnehagen,
- Flerspråklighet som ressurs,
- Argumentasjon i skriveopplæringa,
- Theorizing the formal-informal nexus: A critical examination of future possibilities for music education practice and research,
- En kritisk historisk analyse av spesialundervisning,
- Du husker bedre noe du har laget en film om - kunnskapsproduksjon med digitale verktøy.

I stadig sterkere grad organiseres forskergrupper. Innenfor det strategiske forskningsområdet *Arena for kultur og språkfag* arbeides det med Humanistiske lærerutdanningsfag og deres didaktikk, Korpuslingvistikk, Kulturorientert musikkpedagogikk og Litterære studier. I det strategiske forskningsområdet *Utdanning og diversitet* har man samlet seg om et felles forskningsprosjekt Lærerutdanning og diversitet, knyttet til det internasjonale nettverket: *Diverse teachers for diverse learners*.

Lærerutdanningsmiljøet har arrangert følgende konferanser i 2012:

- Nordisk samtidspoesiefestival. Rolf Jacobsen-dagene: Lyrikkens musikk. Musikk og lyrikk
- Alf Prøysens barnelitterære forfatterskap
- Urfolksutdanning - Indigenous Education
- Education for Sustainable Living - Learning to Live Wisely
- Den femte nasjonale forskningskonferansen om norsk som andrespråk

Innenfor folkehelsesatsingen er også profesjonsrettingen en tydelig profil. Avdelingen har arbeidet med etablering av tre forskergrupper innen folkehelseparaplyen: Aktiv livsstil og helse, Kvalitet og samhandling i sykepleie og Psykisk helse og samfunn. For å få til samhandling på tvers har man blant annet arbeidet med et felles prosjekt om folkehelseutfordringer i Skandinavia og i Norge spesielt. Avdelingen har også et eget *Forum for praksisnær forskning* som møtes hver måned. Profesjonsrettingen styrkes gjennom samarbeidet i kompetanseklyngen Terningen nettverk med partnerne avdelingen er samlokalisert med. Det er også forskningssamarbeid med fagmiljøene på Gjøvik og Lillehammer.

Prosjekt Undervisningssykehjem, er en annen sentral satsing der høgskolen samarbeider om FoU og innovasjon med Stange og Elverum kommuner og gjennom dette med alle kommuner i Hedmark. Forsknings samarbeid med Sykehuset Innlandet, bla. innenfor *Psykisk helse* og Lovisenberg Diakonale Sykehus om kreftsykepleie er også viktige bidrag for å utvikle profesjonsrettet forskning og forskningsbasert profesjonsutøvelse. Innenfor idrettsfag leder høgskolen en regionalt støttet del av idrettens kompetansesenter der det samarbeides med bla. idrettslag, skoler og kommuner om folkehelse og breddeidrett, blant annet i prosjektet *Sør-Østerdal – en region i bevegelse*.

Folkehelsemiljøet har i 2012 arrangert følgende konferanser:

- Sykepleieutdanningenes faglige lederforum - 11. konferanse om medikamentregning
- Innlandets helseforskningskonferanse, sammen med Sykehus Innlandet, HIG og HIL
- Scandinavian women's football in a global world - Branding, Identity and Migration,
- "Skal vi snakke om det?" - hvordan kan veiledning bidra til å gjennomleve smertefulle erfaringer? Sammen med HIL, HIG og Fylkesmennene i Hedmark og Oppland
- Friskliv 2012, Terningen nettverk
- KlinIKT 2012 - Innovasjon i helse- og omsorgsektoren, sammen med HIL, HIG og Sykehuset Innlandet

Også her skal noen titler fra den vitenskapelige publiseringen i 2012 illustrere hva folkehelseavdelingens forskere er opptatt av:

- Relevans og evidens. Praksisnær og brukerrettet kunnskapsdannelse innen psykisk helsearbeid
- The Aphasic Storyteller: Coconstructing stories to promote psychosocial well-being after Stroke
- Nursing care for patients on the edge of life in nursing homes
- Opplevelse av brukermedvirkning i sykehus
- Children's participation and experiential reflections using co-operative inquiry for developing a learning programme for children with asthma
- Expectations and experiences of group supervision: Swedish and Norwegian preceptors' perspectives
- Åndelig omsorg til personer med demens i sykehjem: forskningsstatus og aktuelle utfordringer
- Galdhøpiggenet: fra borgerlig samlingssted til "folkelig" vorspiel.

Regionalt utgangspunkt for FoU

Kunnskapsbasert nærings- og arbeidsliv er en motivasjon både for de naturvitenskapelige satsingene (PhD og master i anvendt økologi samt master i bioteknologi) og for økonomi- og ledelsesfagene. I 2012 har HH ved avdelingene ØLR og AØL vært involvert i VRI-samarbeid sammen med flere andre aktører i regionen, deriblant høgskolene i Gjøvik og Lillehammer, Fylkeskommunene i Hedmark og Oppland, SINTEF og Østlandsforskning. VRI-prosjektet består av en samhandlingsdel, «Utvikling av et mer dynamisk, innovativt og verdiskapende Innland», der HH deltar med kompetanse fra avdeling AØL. I forskningsdelen, «Innlandet; Innovasjon i fragmenterte næringsmiljø», deltar høgskolen med kompetanse fra avdeling ØLR.

På Evenstad er forskningen innenfor anvendt økologi organisert i seks forskergrupper der også studenter og stipendiater inviteres med: Hjortevilt og deres habitat, Rovvilt økologi og forvaltning av konflikter, Småviltbiologi og forvaltning, Fiskebiologi og forvaltning, Viltmedisin og Boreal økosystemdynamikk. Det er utstrakt samarbeid nasjonalt og internasjonalt og med arbeidslivet. En høy andel av publikasjonene fra Evenstad skjer i samarbeid med internasjonale partnere. Eksemplet på et internasjonalt nettverksarbeid som inkluderer arbeid med brukere, er rypenettverket, *The Grouse Management Network*. Nettverket er et samarbeid om rypebiologi og forvaltning sammen med NINA, Sveriges landbruksuniversitet, det svenske jegerforbundet og «The Finnish Game and Fisheries Research Institute». I 2012 er samarbeidet videreutviklet med miljøer i Russland, Island og Skottland. Gjennom samarbeidet videreutvikles bestandsovervåkingsmetoder for å møte blant annet forvaltningsbehov. Innenfor landbruksfagene er forskningen i ferd med å bli bygd opp, blant annet med en forskergruppe om silisium i jordbruket. På studiestedet er fagmiljøet samlokalisert med landbruksfaglige bedrifter.

Satsingen på anvendt økologi med jord-, utmarks- og skogutdanninger gjenspeiler at høgskolen ligger i Hedmark, landets største jord- og skogbruksfylke. Blant publikasjonene fra fagmiljøet i 2012, er:

- Reproductive success and failure: the role of winter body mass in reproductive allocation in Norwegian moose
- Do sheep affect vole populations in alpine meadows of central Norway?
- Shoot, shovel and shut up: cryptic poaching slows restoration of a large carnivore in Europe
- Greenhouse gas emissions, energy use, and costs - case studies of wood fuel supply chains in Scandinavia
- Balancing hunting regulations and hunter satisfaction: An integrated biosocioeconomic model to aid in sustainable management
- Successful adult willow grouse are exposed to increased harvest risk
- Arsenic accumulation and speciation in plants from different habitats.

Fagmiljøet har arrangert forskningskonferansen «Stuck in Motion», som omtales nærmere under virksomhetsmål 2.2, og følgende konferanser som har vært rettet mot samarbeid med arbeidslivet:

- Skogfaglig seminar. Tema: Skogbruk og næringspolitikk
- Seminar med historiske tilbakeblikk. 100 år siden etableringen av Evenstad skogskole
- Næringsseminar.

Det bioteknologiske fagmiljøet på Hamar lykkes i stadig større grad med forskningssamarbeid med den blå-grønne-bioteknologiske næringsklynga i regionen. I 2012 fikk denne klynga status som Arena-prosjekt og er nå støttet av NFR og Innovasjon Norge. Formålet med Arena-Heidner er å etablere et forsterket samarbeid mellom FoU-miljøer og kunnskapsleverandører, og å øke innsatsen for å rekruttere kompetent arbeidskraft. Prosjektet vil også arbeide med ønsket om å etablere et bio-innovasjonssenter. Deltakelsen i Heidner gir høgskolen gode rammer for samhandling med næringslivet. I 2012 har vi flere eksempler på at høgskolens forskere sampubliserer med forskere i næringslivet, blant annet i et prosjekt om jordbærs frysetoleranse. Fagmiljøet har i 2012 arrangert konferansen: «Bioinnovasjonsforum -

Sebrafisk. En viktig modellorganisme i medisinsk og bioteknologisk forskning» og har i tillegg medarrangert åpningseminaret til Arena Heidner. Blant fagmiljøets publikasjoner i 2012 finner vi:

- Molecular cold responses for two strawberry cultivars: Comparison of proteomic and microarray analysis
- Reduced spread of *Campylobacter jejuni* in broiler chickens by stimulating the bird's natural barriers
- Recovery of Native Potato Protein Comparing Expanded Bed Adsorption and Ultrafiltration
- High-resolution melting analysis of common and recombinant genotypes of the Atlantic cod (*Gadus morhua*) hemoglobin beta 1 gene in transatlantic populations.

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag profilerer sin forskningsinnsats med en tydelig arbeidslivsprofil gjennom det strategiske forskningsområde *Verdiskaping i næringsliv og forvaltning*. Større FoU-prosjekter er «Fostering leadership competence in teams» og *Social-cognitive aspects of teachers' engagement in community of diverse», «Ledelse og organisasjon av utdanning fra kommunenivå»* , «Det indre av Skandinavia. En sammenliknende studie Hedmark/Värmland» og «Kjerneverdier og organisasjonskultur i samarbeidsfora IKT Grenland» og «Partsbasert utviklingsarbeid i kommunal sektor». Fagmiljøet har arrangert to konferanser der både arbeidsliv og mastergradsstudenter møter forskning:

- Vinterkonferansen 2012: Tema: Beredskap og krisehåndtering
- Vinterseminar i endringsledelse

Blant publikasjonene fra fagmiljøet i organisasjons- og ledelsesfag i 2012, finner vi:

- Knowledge Sharing in Crisis Management Networks- Mock Drills as Inter-Organizational Learning Platforms
- Sharing Work Practice in the Distributed Organization
- Service Systems as a Foundation for Resource Integration and Value Co-Creation
- Norske kommuner - noen myter og realiteter
- Nations and regions in Northern Europe
- From narration to a conclusion in online competence network meetings.
- A domicile principle in farm policy. On farm settlement policy and experience in Norway
- Värmland och Karlstad - struktur, finanser och förutsättningar för politik

FoU mot regionale perspektiver kommer også til uttrykk i to vitenskapelige antologier som to av forskerne innenfor økonomi- og ledelsesfag har vært med på å redigere: *Regional development in Northern Europe. Peripherality, marginality and border issues*, på Routledge, et nivå 2-forlag og *Värmlandske landskap* på Karlstads universitets forlag (nivå 1). Også flere andre forskere på avdelingen samarbeider med fagmiljøer ved Karlstads universitet. Innenfor tjenesteforskning fikk for eksempel Bård Tronvoll HH og Bo Edvardsson KaU i 2012 prisen Best Paper Award på konferansen «Cambridge Service Week» for en artikkel de publiserte i 2011.

Det er også en betydelig regional forankring av mye av forskningsinnsatsen innenfor

lærerutdanningsfagene. Konferansen knyttet til Rolf Jacobsen-dagene er eksempelvis en måte å koble litteraturforskning til en lokalt arrangert poesifestival. Forskningskonferansen om Alf Prøysens barnelitterære forfatterskap er del av høgskolens forskningssatsing på Prøysen fram mot Prøysen-jubileet i 2014. Høgskolen har initiert forskning på Prøysen fra ulike innfallsvinkler, blant annet er en doktorgradsstipendiat i gang med å forske på Prøysens korttekster. En annen tilnærming til regional litteratur finnes i arbeidet med en avhandling om litteratur på Finnskogen. Deler av dette arbeidet er publiserte i 2012 i artikkelen «Trøa, Gammeltorpet og Sifris-røkstu. Hjemstedet i tre fortellinger av finnskogforfatteren Olaf Hofoss (1889-1968)».

Det strategiske forskningsmiljøet *Utdanning og diversitet* har i 2012 innledet et samarbeid med Hedmarksmuseene om å utvikle et felles forskningsprosjekt med tittelen *Utdanning og identitet*.

Også samarbeid mot Karlstads universitet innebærer ofte forskning med regionalt utgangspunkt. Bidragene fra økonomi- og ledelsesfagene er nevnt ovenfor. Innenfor humanistiske lærerutdanningsfag utgav fagmiljøene i Karlstad og Hamar sammen den vitenskapelige antologien: *Religionsdidaktisk arbeid pågår. Religionsdidaktikk i Hamar og Karlstad* i 2012.

Tabell for kvantitative styringsparametere – virksomhetsmål 2.1

Styringsparameter	Resultat					Ambisjon 2012
	2008	2009	2010	2011	2012	
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings-, og formidlingsstilling	90,52: 287,1 = 0,32	74,51: 267,4 = 0,28	92,8:263,6 = 0,359	88,07:273 = 0,322	124,49:267,26 = 0,47	0,38
Andel vitenskapelig tilsatte som bidrar til publikasjonspoeng	21 % (61 av 287)	30 % (81 av 267,4)	32 % (84 av 263,6)	41 % (111 av 273)	43 % (115 av 267,26)	45 %
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	8 890 000:28 7 = 30 965	8 374 000: 267,4= 31 316	8 653 000 :263,6= 32 826	6 527 584: 273 = 23 910	6 471 955: 267,26 = 24 215	8,5 millioner = 32 000
EU-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	1 929 000:28 8,1= 6 823	0	0	0	Deltakelse i ett prosjekt, midler utbetales i 2013	Å få tilslag på ett prosjekt

Publikasjonspoeng og andel ansatte som bidrar til poengene

Høgskolens strategiske mål for FOU for perioden 2009-2012 har vært *Økt forskningsinnsats, Økt kvalitet og Styrket FoU-kultur, Sterke FoU-miljøer*. Analysen av publikasjonspoengene og andelen som bidrar til poengene viser at vi har lyktes med å styrke FoU-innsatsen både kvantitativt og kvalitativt, og at vi har styrket FoU-kulturen på alle avdelingene slik at vi etter planperioden framstår med sterkere FoU-miljøer.

HH har tatt del i den generelle veksten i publiseringspoeng i sektoren siden tellekantsystemet ble innført i 2005. 2012 er vårt foreløpige toppår med 124,49 poeng. Vi går hele 36,42 poeng fram fra i fjor. Resultatet på styringsparameteren blir 0,47 poeng per vitenskapelig ansatt. Det vil si at vi når ambisjonen om 0,38 poeng med meget god margin.

I 2011 var resultatet vårt 0,33. Det var under sektorsnittet for statlige høgskoler, som da var på 0,35. Med årets resultat ligger vi med andre ord godt over fjorårets sektorsnitt og vi ville ha vært blant de fem høgskolene med best resultat. Det er fortsatt et stykke igjen til snittet for de statlige vitenskapelige høgskolene på 0,56 og universitetene med 0,99 (men ikke så langt til det lavest skårende universitetet, som i 2011 var Universitetet i Nordland med 0,48).

Sammenliknet med fjorårsresultatet, er det avdelingen på Hamar som går mest fram i antall poeng, men også avdelingen på Evenstad/Blæstad har pen framgang. De to øvrige avdelingene ligger litt under fjorårets nivå.

Antall publiseringpoeng per avdeling og HH samlet 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
LUNA (Hamar)	66,2	43	51,1	42,8	78,03
FH (Elverum)	9,1	15	21,9	18,6	16,91
ØLR (Rena)	3,5	11,2	12,3	17,2	15,33
AØL(Evenstad/Blæstad)	6,7	6,1	7,6	11,4	13,81
HH samlet	90,5	75,4	92,8	90,1	124,49

Vurderer vi årsresultatet med utgangspunkt i 2008-tallene, dvs. med det resultatet som vi gikk inn i den strategiske fireårsperioden 2009-2012 med, har alle avdelinger forbedret seg. Siden antallet vitenskapelige publiseringspoeng avhenger av type publikasjon (monografi, artikkel i tidsskrift, artikkel i vitenskapelig antologi), av nivå (1 eller 2), men også av andelen sampublikasjoner med kollegaer fra andre institusjoner, er det viktig å bryte tallene ned og analysere dem for å kunne følge utviklingen kvantitativt i antall publikasjoner og kvalitativt i andel nivå-2-publikasjoner og andel internasjonale sampubliseringer.

Høgskolen har flere fag der vitenskapelige monografier er en viktig publiseringsform. Arbeidet med monografier strekker seg gjerne over flere år, dermed vil antallet monografier per år variere. I 2011 hadde høgskolen ingen monografier, noe som kunne forklare dette årets poengmessige tilbakegang. I 2012 har høgskolens forskere publisert seks vitenskapelige monografier. Tre av dem er skrevet sammen med forskere fra andre institusjoner. Til sammen står monografiene for en stor del av veksten fra 2011, nemlig 23,75.

Et annet bidrag til vekst i poengene kan være andelen nivå-2-publikasjoner. Dette regnes jo som et kvalitetsmål av forskningen som belønnes med høyere poengsats. I 2011 hadde HH en klart lavere andel-nivå 2 enn tidligere år (5,8 %). I 2012 er andelen på 24 % (29,67 poeng av 124,49), noe som er klart bedre enn tidligere års resultater. I 2011 var snittet for statlige høyskoler på 11,6 %. HH har i tidligere år ofte ligget rundt snittet for de statlige høyskolene. Med 2012-tallene ligger vi på snittet til universitetene fra 2011, som var på 22,9 %.

Internasjonale sampubliseringer regnes som en indikator på internasjonalt samarbeid og som en kvalitetsindikator på forskning. Samtidig er utviklingen på denne parameteren også viktig å følge for å belyse publikasjonspoengutviklingen – siden man i sampublikasjoner deler på poengene. I 2012 er hele 50 % (56 av 113 periodika-artikler) resultat av internasjonal samhandling. Dette er på nivå med universitetene og de vitenskapelige høyskolenes resultater 2004-2010 (jf. KDs tilstandsrapport fra 2012, s. 115-116). Tilstandsrapporten forteller også at HHs sampubliseringstall for 2011 var 43 % (43 av 100 artikler). I 2012 sampubliserte vi med institusjoner i følgende 19 land: Canada, Colombia, Costa Rica, Danmark, England, Finland, Frankrike, Indonesia, Italia, Japan, Nicaragua, Russland, Storbritannia, Sverige, Sør-Afrika, Tsjekia, Tyskland, USA, Zambia og Østerrike.

Antall poenggivende bidrag er en annen parameter vi bruker for å få et bredest mulig bilde av utviklingen. Også på denne parameteren er det avdelingene på Hamar og Evenstad-Blæstad som har størst framgang fra 2011. Tabellen nedenfor viser samtidig igjen at alle avdelinger har hatt framgang siden 2008. For høyskolen samlet har det nesten vært en fordobling i antallet publikasjoner fra 92 i 2008 til 177 i 2012.

Antall publikasjoner som bidrar til publiseringspoengene

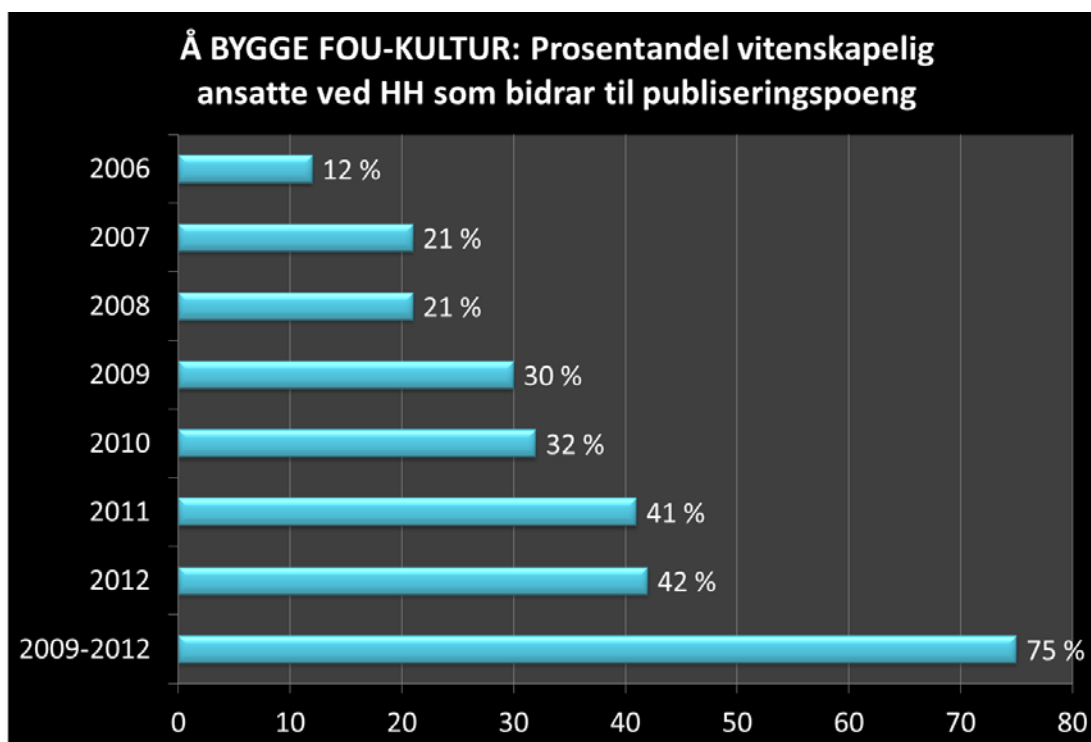
	2008	2009	2010	2011	2012
LUNA (Hamar)	52	61	62	61	76
FH (Elverum)	13	20	22	35	33
ØLR (Rena)	8	19	14	28	24
AØL(Evenstad/Blæstad)	18	21	24	28	45
HH samlet	92	121	121	152	178

Andel vitenskapelig tilsatte som bidrar til publiseringspoengene

Omtrent like stor andel av det vitenskapelige personalet har bidratt til publiseringspoengene i 2012 (43 %) som i 2011 (41 %). Vi når dermed ikke ambisjonen om 45 %. Det er med andre ord fortsatt noe å strekke seg etter her. Dels dreier det seg om å bygge FoU-kulturen ved å trekke stadig flere med i forskningsaktiviteter, dels dreier det seg om å sørge for en jevn publisering av de etablerte forskerne. Arbeid i de strategiske forskningsområdene, oppretting av forskergrupper, arbeid med FoU-planlegging og oppmerksomhet på FoU-resultater er blant tiltakene vi må fortsette å arbeide med for å fremme FoU-kulturen. FoU skal være del av den årlige medarbeidersamtalen med nærmeste leder, og avdelings- og høyskoleledelsen i samarbeid med høyskolebiblioteket følger utviklingen i publisering tettere gjennom året nå enn tidligere.

I 2012 har mange etablerte forskere brukt mye energi på å søke eksterne forskningsprosjekter.

Det har vært et ønsket tiltak fra høgskolens side. På kort sikt går dette ut over forskningspublisering, men på lengre sikt mener vi dette er et tiltak som vil føre til mer forskning. Det illustrerer at vi må tenke langsiktig i vurderingen av forskningsresultater. Vi har derfor begynt å følge utviklingen på denne parameteren i en flerårsperiode. I løpet av de fire årene i den strategiske perioden som strakk seg fra 2009-2012 har 208 forskjellige bidratt til høgskolens publiseringspoeng. Av disse er sju studenter. Det gjennomsnittlig antall vitenskapelig ansatte i de fire årene er 267,8. Ut fra et slikt snittall har 75 % av de vitenskapelig ansatte bidratt til poengene i løpet av perioden. Dette er ikke et helt nøyaktig tall siden det er utskiftninger i personalet i løpet av perioden, men tallet illustrerer at det er viktig å se bidrag til publiseringspoeng over en periode. Vi mener tallet dokumenterer at høgskolen har lyktes med å bygge FoU-kulturer og fått flere tilsatte til å forske, selv om vi ikke nådde årets ambisjon.

Tildelinger fra Norges forskningsråd

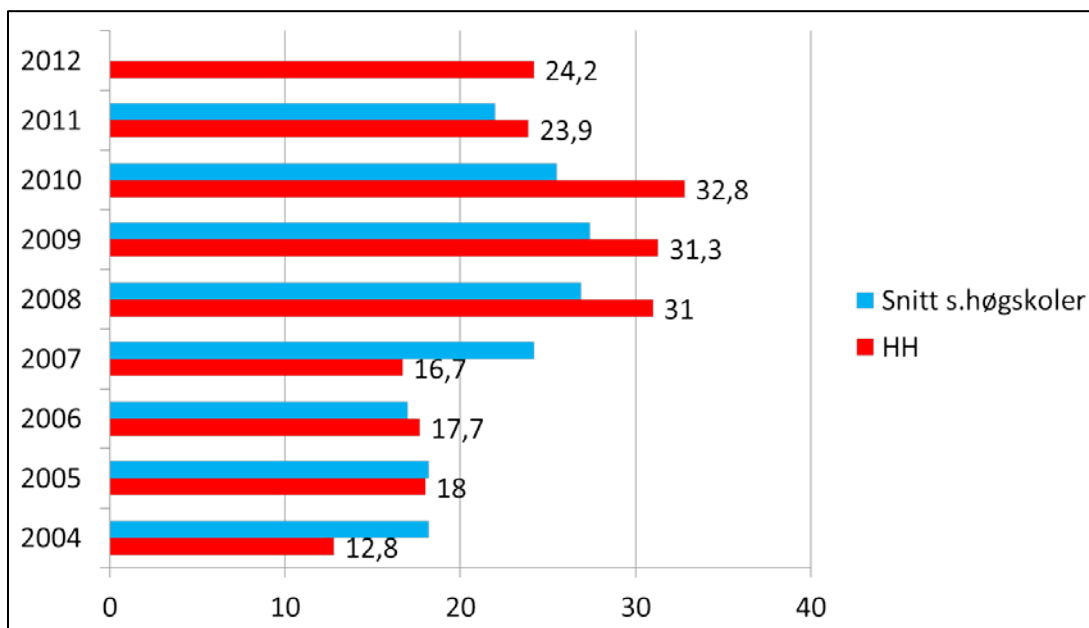
Høgskolens tildeling fra NFR er omtrent det samme som i fjor, på rundt 6,5 millioner. Nedgangen de to siste årene speiler en nasjonal trend. Andelen bevilgninger fra NFR til de statlige høgskolene i perioden 2007-2011 er redusert med hele 24 %². Også KD beskriver dette i tilstandsrapporten fra i fjor (s. 93) der det heter at NFR-tildelingen per stilling i de statlige høgskolene har falt kraftig i 2010 og 2011. NFRs forklaring er at sentrale satsinger rettet mot de statlige høgskolene ble avsluttet i 2010 (Strategiske høgskoleprosjekt og praksisrettet FoU for barnehage, grunnopplæring og lærerutdanning), og at det dermed har vært et lavere aktivitetsnivå i påvente av nye satsinger. I 2011 var HH en av høgskolene som skåret best på slike programmer. Bare Høgskolene i Oslo-Akershus og Vestfold fikk klart mer midler (med ca 7,5 millioner og ca 5,2 millioner), mens HH lå på samme nivå som

² NFR: Forskningsrådet i tall. (2012, s. 27).

høgskolene i Bergen og Finnmark (rundt 3 millioner, jf. fig 3.18 i tilstandsrapporten). I oversikten over hvilke høgskoler som i 2011 fikk mest fra Regionale forskningsfond, var HH best av alle med 6 millioner. Høgskole nr. 2 var Finnmark med 3,5 millioner (jf. tabell 6.9 i tilstandsrapporten).

Selv om vi ikke er fornøyd med at vi ikke innfrir egne ambisjoner, viser de nasjonale tallene at høgskolen fra og med 2008 har ligget over snittet for de statlige høgskolene på denne parameteren. Men de statlige høgskolene får bare 5 % av NFRs tildelinger og har derfor lave tall sammen liknet med universitetene.

NFR-tildeling per vitenskapelig tilsatt (i 1000 kroner). Gjennomsnitt for HH og for statlige høgskoler 2004-2012. Tilsvarende snitt for universitetene har i perioden variert mellom 154,1 og 178,8.

Kilde: Tabell 3.20 i KD: *Tilstandsrapport. Høyere utdanning 2012, pluss 2012-tall*

Oversikten nedenfor over prosjektmidlene HH har fått overført fra NFR i 2012 viser at alle avdelinger har NFR-midler, og at midlene er gitt til prosjekter innen anvendt økologi, folkehelse, lærerutdanning, bioteknologi og innovasjonsforskning.

- *Teacher Education as a Part of Multicultural Nation Building, LUNA (275 167)*
- *Den flerkulturelle barnehagen i rurale strøk, LUNA (348 222)*
- *Lærende regioner, LUNA (272 000)*
- *PES – Prosjektetableringsstøtte, LUNA (27 000)*
- *SHP – Proteiner i evolusjon, LUNA (672 000)*
- *Norsvin Boar Fertility, LUNA (322 000)*
- *Bioteknologiske metoder i forvaltning av biologisk mangfold, LUNA (200 000)*
- *Green Care Recovery, FH (1,9 millioner)*
- *VRI Søknadsutforming ØLR, (100 000)*
- *VRI Innovasjon i fragmenterte næringsmiljø, ØLR (200 000)*
- *Rett behandling, på rett sted, til rett tid: Samhandlingsreformen møter distrikts-Norge. ØLR (199 823)*

- *Elgforingsprosjekt*, AØL(161 006)
- *VRI Kompetansemegling Bioenergi*, AØL (400 000)
- *Intelligent Monitoring of fish and wildlife*, AØL, (1,1 millioner)
- *Elgbeitet i ungskog* AØL, (50 000)
- *Ryper og bjørk* AØL, (164 000)

Høgskolen forvalter mange fagområder der det er av samfunnsmessig betydning at det forskes mer, og vi har dessuten langt høyere forskerkompetanse enn for noen få år tilbake. Dette gjør at vi burde kunne konkurrere enda bedre om å få midler fra NFR. Selv om ambisjonen om å øke i antall kroner ennå ikke er innfridd, og målet dermed ikke er nådd, har det samtidig vært meget høy aktivitet målt i antall søknader som har vært sendt inn i 2012, og vi har også fått tilslag på flere prosjekter, også fra program med meget høy konkurranse. Disse programmene starter for det meste i 2013. Oversikten nedenfor over innvilgede prosjekter illustrerer tydelig at vi har lyktes i konkurransen, også med universitetene:

Innvilgede søknader til NFR i 2012

Anvendt økologi:

- Strategisk høgskoleprosjekt: *BEcoDyn - The effect of vole population cycles on the boreal forest ecosystems dynamics*, 12 millioner i perioden 2013-2015
- *International Research School in Applied Ecology*, ble utpekt som en av 10 nasjonale forskerskoler med finansiering av NFR. Bevilgning: 3 millioner i året de neste åtte årene

Profesjonsrettede lærerutdanningsfag

- *FRIHUM: Musical gentrification and cultural diversities. Music's impact on social change and inclusion/exclusion processes* vant, som eneste prosjekt fra høgskolene, fram i FRIHUM i 2012 og har fått 7,7 millioner i perioden 2013-2016.
- NORDFORSK: *Education for tomorrow: Learning Spaces for Inclusion and Social Justice: Culturally Diverse School Communities in five Nordic Countries*. HHs andel er ca.1,6 mill
- PRAKUT: *The Function of Special Education* i samarbeid med Høgskolen i Volda. HHs andel i perioden 2012-2015 er 4,5 millioner
- PRAKUT: *Learning Regions Project* er sammen med Høgskolen i Sogn og Fjordane. HHs andel i perioden 2012-2014 er 640 000.

Bioteknologi

- Regionale forskningsfond: *Successful fertilization*
- Arena-programmet. Deltaker i Arena Heidner (blå-grønn-næringsklynge i bioteknologi) som har fått Arena-status av NFR og Innovasjon Norge (som en av sju i 2012). Økonomisk ramme er 14 millioner i tre år.

I tillegg til disse innvilgede prosjektene har høgskolen selv sendt eller vært med på 20 søknader som enten ikke har nådd opp eller fortsatt er under behandling. Innenfor folkehelse har høgskolen sendt/vært med på søknader til Strategisk høgskoleprosjekt, Forskerskole (2) og Praksisvelferd. Innenfor lærerutdanning sendte høgskolen også søknad til Strategisk høgskoleprosjekt og i tillegg til SAMKUL, *Education for tomorrow*, *Utdanning 2020* og *Nordic Center of Excellence* (2). Innenfor bioteknologi ble det søkt til FRINATEK, NOKLIMA og RFF, innenfor økonomi- og ledelsesfag er det sendt søknad til FRISAM, mens HH innenfor anvendt økologi også har søkt FRIMEDBIO (2), NORKLIMA og BIONÆR.

EU-tildeling

Ambisjonen var å lykkes med å få tilslag på ett prosjekt i 2012. Det har vi også fått, i og med at vi er partner i *ComEnvir – Communicating environmental impacts on water quality, availability and use*. Inntektene her vil komme med på 2013-regnskapet. Høgskolens rolle er imidlertid liten, så det er et begrenset beløp det er snakk om, nemlig 8.400 Euro, ca 67 000 NOK.

Også antall søknader til EUs rammeprogram for forskning har vært høyt i 2012. Selv om ingen nådde opp, kom en av søknadene, til andre runde i *Advanced Grant* i *European Research Council*. Dette er EUs grunnforskningsprogram hvor konkurransen om midlene er svært høy og hvor bare det å komme til andre runde regnes som et tegn på høy vitenskapelig kvalitet, ifølge NFR. I prosjektet det er snakk om, *Contemporary Poetry between Genres, Art Forms and Media*, var HH partner og Ålborgs universitet hovedsøker.

Et sentralt tiltak for å lykkes med søknader mot EUs forskningsprogram har vært aktiv deltakelse i et EU-nettverk for høgskolene på Østlandet. Nettverket har fått økonomisk støtte fra NFR til blant annet å ansette en koordinator. I samarbeid med EU-nettverket arrangerte HH et seminar om EU-forskning på Campus Hamar i september. FoU-rådgiveren i høgskoleadministrasjonen og prodekaner på avdelingene har et særlig ansvar for å stimulere, tilrettelegge søknader, analysere avslag og motivere for videre arbeid. I 2012 har også alle avdelingene deltatt på informasjonsmøter og skrivekurs i regi av NFR og gjennom EU-nettverket og høgskolen har vært representert på studietur til Brussel.

For å nå fram med søknader er partnerdeltakelse det mest realistiske. Et tiltak det arbeides med, er å stimulere forskere til bruk av sine internasjonale nettverk. Per nå viser analysen av de internasjonale sampublikasjonene at det i Europa først og fremst er forskere fra nordiske institusjoner som høgskolens forskere sampubliserer med. En utfordring er derfor å etablere tettere kontakter med noen strategiske partnere i andre europeiske land i tillegg til de nordiske.

Fra og med 2013 ønsker vi å endre styringsparameteren slik at den ikke bare omfatter midler fra EUs rammeprogram for forskning, men også andre inntekter fra EU. Vi vil bruke «andel EU-midler i forhold til statstilskuddet». Dette er inspirert av tabell 3.17 i KDs tilstandsrapport fra i fjor. Der viser tallene at mens HH i 2011 ikke hadde noen inntekter fra forskning, hadde høgskolen 6,3 millioner i EU-midler totalt. Andel EU-midler i forhold til statstilskuddet i 2011 var 1,5 %. Her var sektorsnittet for statlige høgskoler 0,5 prosent, og bare Høgskolen i Gjøvik hadde høyere andel enn HH med sine 1,9 %. Snittet for universitetene var 1,7.

Omleggingen av styringsparameteren innebærer ikke at vi skal være mindre ambisiøse på forskningssøknader. Målet om å få et nytt forskningsprosjekt står fast, men det innebærer at vi ikke mister oppmerksomheten mot de øvrige midlene fra EU. Det er bare Høgskolen i Oslo og Akershus av de statlige høgskolene som totalt sett fikk flere kroner enn HH fra EU i 2011

(med 15,1 mill) Høgskolen i Sør-Trøndelag fikk 5,5 mill og Høgskolen i Gjøvik 4 mill.

Betydningen av å opprettholde oppmerksomheten også på de øvrige EU-midlene, illustreres av at de samlede inntektene fra EU i 2012 har gått ned til kr. 3 5 77 000. Det vil si 0,74 % av statsbudsjetttildelingen på 481,237 mill. Det er særlig grunn til å framheve to programtyper. Prosjektet *PERL – The Partnership for Education and Research about Responsible Living* finansiert som et Erasmus Academic-Network. Det består av 140 institusjoner i 50 land og koordineres av HH. I 2012 fikk nettverket ny treårig-finansiering fra samme program i hard konkurranse. Det andre sentrale programmet blant disse øvrige EU-midlene, er Interreg. Der har vi blant annet koordinert midler til UNISKA, Universitetsalliansen i det indre Skandinavia, men også fått midler til samarbeid om musikkutdanninger, utdanning i offentlig ledelse og til å utrede samarbeid og fellesgrader mellom Karlstads universitet og HH.

Virksomhetsmål 2.2

HH skal tilby forskerutdanning av internasjonal kvalitet innenfor anvendt økologi og profesjonsrettede lærerutdanningsfag og samarbeide med andre institusjoner om forskerutdanning innen helse

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmål 2.2 og utviklingen i styringsparameterne

Styringsparameter (Virksomhetsmål 2.2)	Resultat					Ambisjon 2012	
	2008	2009	2010	2011	2012		
Antall PhD-studenter på interne program	-	-	-	1 (AØL)	9 (AØL)	2 (LUNA)	10
Antall disputaser (interne og eksterne programmer)	7	1	3	10	8		5
Antall uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere	Merknad: Parameter satt av KD. <ul style="list-style-type: none">• HHs første opptak til PhD i anvendt økologi er 2011• HHs første opptak til PhD i profesjonsrettede lærerutdanningsfag er 2012.						

Kvalitative styringsparametere:

- Robuste fagmiljø på interne PhD-programmer (se virksomhetsmål 4.1)

Våren 2012 fikk høgskolen akkreditert sitt andre PhD-program, PhD i profesjonsrettede lærerutdanningsfag. Den første stipendiaten ble tatt opp i mai 2012. Samtidig ble stipendiatstillinger utlyst. Det var god søkning til stillingene, en ble tatt opp på programmet før jul, mens ytterligere åtte er tatt opp i begynnelsen av 2013. Programmet er knyttet til den nasjonale forskerskolen NAFOL som ledes av NTNU. I 2012 har det nyoppnevnte programutvalget arbeidet systematisk med etableringen av forskerutdanningen, utlysning, opptak av stipendiater og planlegging av et kurs for NAFOL våren 2013. Robustheten i

fagmiljøet er ytterligere styrket gjennom professoropprykk i engelsk, samtidig som ytterligere en ansatt i engelsk fagdidaktikk har søkt professoropprykk. To av professorene i programmet har II-stillinger på svenske universitet.

På doktorgradsstudiet i anvendt økologi er åtte stipendiater tatt opp i løpet av 2012. Innvilgelsen av søknaden om forskerskolestatus fra NFR fra 1.1.2013 er viktig både for arbeid med robusthet, rekruttering og internasjonalisering. Selv før denne innvilgningen har fagmiljøet etablert og arrangert forskerskole i august tre år på rad. Tema for årets arrangement var: *Summer School on Management and Analysis of Animal Tracking Data Stuck in motion? Reconnecting questions and tools in movement ecology*. Det deltok i alt 77 stipendiater og forskere fra alle samarbeidende institusjonene i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Italia og Canada.

For begge PhD-områdene er det internasjonale også styrket gjennom innvilgede forskningssøknader i løpet av 2012 (se virksomhetsmål 2.1).

Når det gjelder forskerutdanning i helsefag, har HH et strategisk forskningssamarbeid med Karlstads universitet. Fire av avdelingens sju stipendiater deltok i 2012 på doktorgradsprogrammet der. Begge institusjonene har II-stillinger hos hverandre, og det er et felles forskningsprosjekt med Indonesia innenfor sykepleieforskning. Avdelingen har i 2012 også fått veiledningsansvar for en stipendiat ansatt ved Sykehuset Innlandet. Avdeling var aktiv i forbindelse med NFRs utlysning av nasjonale forskerskoler og var med på to søknader: *“Professional Practice in Complex Settings - Cross-Disciplinary Research School in the fields of Health, Welfare and Education”*, og *“National Graduate School in Health & Society: Mental Health”*. Ingen av dem nådde imidlertid opp.

Antall PhD-studenter på interne program

Rekrutteringen av doktorgradsstudenter på egne program har vært god, og vi har nådd ambisjonen om 10 studenter på intern program i løpet av 2012. På PhD-en i anvendt økologi forventer vi at det vil være 16 PhD-studenter i løpet av vårsemesteret. Det er både rekrutteringsstipendiater, stipendiater tilsatt ved andre institusjoner, stipendiater finansiert gjennom eksterne midler (NFR, næringsstipendiat) og kvotestudenter.

Det kan også se ut til at vi kommer nær 15 PhD-studenter på PhD i profesjonsrettede lærerutdanningsfag i løpet av 2013.

En viktig begrunnelse for å arbeide så intensivt som vi gjør med søknader til NFR og EU er for å kunne øke antall stipendiater og post.doc.-finansiering. Vi forbereder også mulighetene som kan komme med offentlig finansierte «nærings»-PhD-er og ønsker å arbeide med å skaffe flere næringsstipendiater.

Antall disputaser

I løpet av 2012 har åtte tilsatte ved HH disputert. Målet er dermed nådd med god margin. Fem av disputasene har vært innenfor profesjonsrettede lærerutdanningsfag:

- *Møter med "den andre": En studie av noen barnebøkers tematiseringer av kulturmøter*

og barns lesninger av disse tekstene, Anne Skaret.

- *Språklæring som medborgerlig kunst. Framstillinger av språklæring i en polsk-norsk kontekst*, Ove Bergersen
- *Å være lærer i interkulturell kontekst. Om dialogens betydning for lærerkompetansen*, Thor André Skrefsrud
- *Entreprenørskap i lærerutdanningen i Norge og Namibia. En komparativ analyse av entreprenørielle tilnæringer i lærerkvalifisering*, Inger K. R. Ødegård
- *Elevsamtalen som jevnlig dialog i et aksjonsforskningsperspektiv*, Ola J. Sjøbakken

Innenfor folkehelsevitenskap har det vært en disputas:

- *Barn med astma og deres foreldre - læring, deltakelse og samarbeid*. Anne Trollevik

Innenfor anvendt økologi har det vært to:

- *Vole population cycles and the role of colonisation*, Petter Glorvigen
- *Hunter's behavioural responses to changes in bag size and willow grouse density - implications for management and interpretation of harvest data*, Lasse Asmyhr

Ved avdeling ØLR fikk en stipendiat godkjent sin avhandling på slutten av 2012, men selve disputasen fant sted i januar 2013.

Det har ikke vært noen disputaser på interne program.

Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 2

I 2012 har høgskolen styrket profesjonsrettet FoU innenfor lærerutdanning og innenfor folkehelsefag. Høgskolen har også styrket arbeidet med FoU som har et regionalt utgangspunkt primært innenfor anvendt økologi, bioteknologi og organisasjons- og ledelsesfag. HH har videre fortsatt med å utvikle samarbeidet med regionalt arbeids- og samfunnsliv om FoU samtidig som vi har arbeidet med å styrke nasjonale og internasjonale nettverk. Det siste har vi gjort gjennom en aktiv søking om eksterne forskningsmidler, både nasjonalt og internasjonalt, og gjennom å arrangere og delta på konferanser, seminarer og møter. Høgskolen sendte det maksimale antallet søknader til Strategisk høgskoleprosjekt og fikk tilslag på ett. Høgskolen var også med på tre søknader om forskerskoler, og fikk avslag på ett. Også i prosjektene vi fikk avslag på, er det arbeidet godt med nettverksbygging. De mulighetene som ligger i dette må vi søke å ta vare på.

Selv om vi ikke nådde vår egen ambisjon i 2012 om å øke inntekter fra NFR og EU, har vi oppnådd å få tilslag på mange prosjekter i hard konkurranse med andre. Disse midlene fases inn først fra 2013. Selv om vi har hatt suksess, har vi også fått mange avslag. Vi mener potensialet fortsatt er større, så vi vil fortsette det systematiske arbeidet med å søke eksterne midler.

Framgangen i publiseringspoeng var meget høy i 2012, og dette året er dermed vårt foreløpige toppår i det vitenskapelige tellekantsystemet. Vi er også meget godt fornøyd med at vi stadig får flere aktive forskere og at de aktive forskerne springer ut av utdanningsprogrammene våre. At 75 % har bidratt til publiseringspoengene de siste fire årene, tar vi som et tegn på at vi har lykkes med innsatsen om å styrke FoU-kulturen. Analysen av de vitenskapelige poengene

viser at vi også har styrket oss på kvalitetsindikatorene, andel nivå 2-publikasjoner og andel artikler som publiseres i internasjonal samhandling.

I løpet av 2012 har vi fått etablert begge de akkrediterte forskerutdanningene. Det har vært arbeidet målrettet og godt, men også her vet vi at innsatsen og oppmerksomheten fortsatt må være høy om vi skal lykkes med satsingen.

Den positive utviklingen på FoU-området som vi har sett de siste årene, har med andre ord fortsatt også i 2012. Resultatet skyldes mange enkeltansattes arbeidsinnsats og engasjement og flere års målrettet strategisk satsing på kompetansebygging, tilsetningspolitikk, utvikling av forskningsledelse, bygging av nettverk og utvikling av samarbeid.

Sektormål 3

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping

Virksomhetsmål 3.1

HH skal bidra til samfunnsutvikling og møte regionale og nasjonale kunnskapsbehov, herunder være aktiv tilbyder og leverandør av eksternt finansiert etter- og videreutdanning og forsknings- og utviklingsarbeid

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmål 3.1 og utviklingen i styringsparameterne

Styringsparameter (Virksomhetsmål 3.1)	Resultat				Ambisjon 2012
	2009	2010	2011	2012	
Andel inntekter fra oppdragsfinansiert virksomhet (BOA-O)	33617'	31955'	35635'	50499'	36000'

Andel inntekter fra oppdragsfinansiert virksomhet (BOA-O)

Inntekter fra oppdragsvirksomheten var veldig høy i 2012, ambisjonen er nådd med meget god margin. Høgskolen fortsetter med dette å hevde seg som en av de institusjonene innen høyere utdanning med mest BOA-O aktivitet i Norge. I det følgende gis eksempler på noen større prosjekter i 2012.

I 2011 vant høgskolen et stort tilbud om lederutdanning i forbindelse med samhandlingsreformen til Helsedirektoratet. I 2012 er høgskolens avdelinger på Elverum og Rena dermed en av de største leverandørene nasjonalt av lederutdanning til helse- og omsorgssektoren på grunn-nivå. I 2012 har vi 25 klasser med i overkant av 500 studenter fra 89 kommuner over hele landet.

I 2012 startet også leveransen av bacheloremner innen risikostyring til Forsvaret, et tilbud HHs avdeling på Rena vant sammen med Universitetet i Stavanger i 2011. Det har vært en stor økning i antall studenter som ønsker å ta emnene. Avdelingen for økonomi- og ledelsesfag har i 2012 også videreført samarbeidet med Statoil om nettbaserte utdanningstilbud i tillegg til ledertreningsoppfølging og med Fagforbundet om utdanningstilbud og forskning.

På Avdeling for folkehelse er *Østerdalen en region i bevegelse* et stort og viktig oppdragsprosjekt der målet er å få flere fysisk aktive. Dette er et samarbeid med Idrettens kompetansesenter Innlandet, Elverum kommune og Regionrådet for Sør-Østerdalen. Gjennom samarbeidet i Terningen Nettverk, kanaliseres det også stadig flere oppdrag der høgskolens forskere samarbeider med andre.

På avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap er det utstrakt samarbeid om barnehage og skolesektoren med mange etter- og videreutdanningstilbud. For eksempel har pedagogikkmiljøet fått i oppdrag fra Hedmark fylkeskommune å drive utdanning for dem som er ansvarlige for lærlinger. Et annet eksempel er *Senter for praksisrettet utdanningsforskning* som har oppdrag innenfor forskning, skoleutvikling og kompetanseheving. Senteret har i 2012 hatt prosjekter i grunnskolen for blant annet Øyer, Lillehammer, Gjøvik, Hamar, Nordre-Land og Bærum kommuner og i videregående for Hedmark fylkeskommune. I tillegg har senteret et oppdrag for Utdanningsdirektoratet der man bistår med utvikling av nettsider som skal bli en kunnskapsbank for skoler og kommuner om læringsmiljø og klasseledelse. Et annet oppdrag fra Utdanningsdirektoratet er kompetansehevingsprosjekt på klasseledelse ved Vågå ungdomsskole, en pilot for oppfølging av Stortingsmelding 22 (2010-2011) *Motivasjon – Mestring – Muligheter*. Senteret har i 2012 også hatt et større kompetanseutviklings- og forskningsprosjekt rettet mot barnehagen som læringsmiljø og dannelsesarena for Hamar, Ringsaker og Stange kommuner og Fylkesmannen i Hedmark. Eksempel på oppdragsvirksomhet fra et helt annet av LUNAs fagområder, er fra bioteknologi. Høgskolen utfører for eksempel DNA-analyser på storfe for blant annet GENO og flowcymoetri-analyser på sæd for GENO og NORSVIN.

Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (kvalitativ styringsparameter)

Høgskolen har et utstrakt samarbeid med arbeids- og samfunnsliv. Det gjelder både utdanningsvirksomhet, FoU-virksomhet, oppdragsvirksomhet og på institusjonsnivå. I 2012 har vi arbeidet med å systematisere det pågående arbeidet i forbindelse med arbeidet med ny strategisk plan. Blant annet har vi arrangert en strategidag for hele høgskolen med temaet: «Samarbeid med arbeidsliv i utdanning og forskning». Dette arbeidet videreføres i 2013. Så langt har arbeidet i 2012 ført til en økt bevissthet om betydningen av samarbeidet og av at slikt samarbeid er en viktig del av høgskolens profil. I det følgende gis eksempler på ulike samarbeidsformer fra virksomheten i 2012.

På institusjonsnivå (høgskole- og avdelingsledelse) samarbeider høgskolen med de fire vertskommunene, Hamar, Elverum, Åmot og Stor-Elvdal, og med Hedmark fylkeskommune. Høgskolen er aktiv deltaker i Regionalt partnerskap i Hedmark, som ledes av fylkeskommunen. I det regionale partnerskapet møtes politikere fra de ulike regionene i Hedmark med partene i arbeidslivet og med andre sentrale aktører. I 2012 har høgskolen systematisert kontakten med alle de fire regionrådene i Hedmark gjennom en dialog om studieprogramutvikling. I 2012 har HH også undertegnet en egen samarbeidsavtale med NAV Hedmark. Høgskolen prøver videre å være synlig på ulike regionale møteplasser der arbeids- og samfunnsliv møtes, for eksempel Sparebanken Hedmarks årlige lederkonferanse og

årsmøtene til Eidsiva Energi og Norsk Tipping. I 2012 har høgskolen videre utviklet planer for mulige bidrag til utdanningsvirksomheten under Ungdoms-OL sammen med Hedmark fylkeskommune, men dessverre uten at vi har vunnet gehør for dem.

Campusutvikling: Høgskolen har vært opptatt av samarbeid med arbeidslivet i sin campusutvikling. På Hamar er høgskolen samlokalisert med en bioteknologisk næringsklynge og Kunnskapsparken. Kunnskapsparken, HH og næringsklynga fikk i 2012 innvilget status som Arena-prosjekt, Arena Heidner. Kunnskapsparken bistår også høgskolens bachelorstudenter i spillutvikling med næringslivskontakt og med inkubatorfunksjon. En oppsummering per november 2012 viste at det nå er etablert åtte bedrifter i en spillnæringsklynge på Hamar av tidligere HH-studenter.

På Terningen Arena samarbeider de ulike leietakerne i Terningen nettverk, en kompetanseklynge med offentlige og private virksomheter med mål om å stimulere til fagutvikling og innovasjon gjennom felles ressursutnyttelse og kunnskapsdeling innenfor folkehelse. I 2012 er det arbeidet videre med planene om å styrke forskning, utdanning, formidling innenfor temaet «langsiktig oppfølging etter kriser» og dessuten «e-helse og velferdsteknologi». I økende grad har FH satset på samarbeid med arbeidslivet i kombinerte stillinger. NAV og HH samarbeider fra 2012 om finansiering av en ergoterapeut til e-helselaboratoriet på Terningen arena. Det er også inngått avtaler om samarbeid om kombinerte stillinger med kommuner og med Sykehuset Innlandet.

På Rena utnyttes nærheten til Østerdalen Garnison gjennom Prosjektet Sivilt-militært kompetansesamarbeid. Prosjektet videreføres for en ny tre-årsperiode 2012-2015 med en prosjektlederstilling finansiert av høgskolen, fylkeskommunen og Åmot Og Elverum kommuner. I tillegg til ØLR er FH, de to forsvarsvertskommunene Åmot og Elverum samt Hedmark fylkeskommune sentrale samarbeidspartnere. Prosjektet følger utviklingen av Forsvarets utdanningsbehov og legger til rette for at Høgskolen i Hedmark kan bli en foretrukket samarbeidspart også i framtiden. En av hovedoppgavene framover er knyttet til fagområder innen samfunnssikkerhet og krisehåndtering, noe som også er en strategisk satsing for kommunene i Sør-Østerdalsregionen.

På Campuset på Evenstad har høgskolen blant annet et settefiskanlegg med stillinger finansiert av Glommen og Lågen brukseierforening. I 2012 ble det videre bestemt at Norsk elgsenter skal lokaliseres til campus. Senteret ble kjøpt opp av lokale interessenter. Elgene flyttes til Evenstad i 2013. Høgskolen får her en unik mulighet til forskning på blant annet effekten av ulike fôrtyper. På Blæstad er jordbruksfagene samlokalisert med ulike landbruksfaglige organisasjoner, og det er utstrakt samarbeid med landbruksmaskinbransjen i forbindelse med bachelorgraden i landbruksteknikk.

Råd for samarbeid med arbeidslivet: Høgskolen opprettet i 2012 Råd for samarbeid med arbeidslivet. Vi har møtt stor interesse og engasjement for initiativet, og veldig mange er interessert i å bidra. Rådet har fått følgende medlemmer:

NÆRINGS LIV

- Eidsiva ved konserndirektør Ola Mørkved Rinnan
- KPMG Indre Østland ved daglig leder Kjell Kulvedrøsten
- Mjøsen skog ved skogsjef Johannes Bergum
- Norsk Tipping ved administrerende direktør Torbjørn Almlid/
kommunikasjonsdirektør Einar Busterud
- Sparebanken Hedmark ved direktør bedriftsmarked Nils Arne Nordheim

OFFENTLIG SEKTOR

- Fylkesmann i Hedmark ved assisterende fylkesmann Anne Kathrine Fossum
- Grunnskolesjef Anne Grete Melby, Hamar kommune
- Videregående opplæring ved fylkesråd Aasa Gjestvang Hedmark fylkeskommune
- Sjef for Familie og helse Lars Kiplesund, Elverum kommune
- NAV Hedmark ved direktør Bjørn Lien
- Forsvaret
- Sykehus Innlandet ved divisjonsdirektør Øyvind Graadal

PARTENE I ARBEIDSLIVET

- KS Hedmark og Oppland ved regiondirektør Arild Stana
- LO i Hedmark ved distriktssekretær Hege S. Sjøberg
- NHO Innlandet ved seniorrådgiver Tore Haug
- Virke ved seniorrådgiver Tormod Skjerve
- Norsk sykepleieforbund Hedmark, leder Bente Aaland,
- Utdanningsforbundet Hedmark

STUDENTORGANISASJONEN I HEDMARK

ved leder Espen Andreas Borgersen og nestleder Gaute Myhren Kornberg.

Fra høgskolen møter rektor, prorektor, høgskoledirektør og dekanene. Rådet hadde ett møte i 2012 og gav innspill til høgskolens arbeid med ny strategisk plan. Rådet er stort, så vi arbeider med hvordan vi best kan utnytte kompetansen som sitter i det.

Samarbeid om utdanning: Når det gjelder utdanningene, er høgskolen opptatt av at samarbeid med arbeidslivet skjer i ulike faser: Før studentene kommer til høgskolen (samarbeid om rekruttering, om behov for studier, om studiets innhold og læringsutbytte), mens studentene er ved høgskolen (samarbeid om praksis, om gjesteforelesninger, om bachelor- og masteroppgaver og om karriereveiledning) og etter at studentene er ferdige (samarbeid om veiledning av nyutdannede kandidater, etter- og videreutdanning i et livslangt læringsperspektiv).

Studieporteføljen til HH kjennetegnes av profesjonsutdanninger og yrkes- og bransjerettede studier, rettet både mot privat og offentlig sektor. Således er aktivt samarbeid med arbeids- og samfunnslivet en helt sentral del av høgskolens profil. Lærerutdanningene har for eksempel regulert partnersamarbeid med 32 grunnskoler i seks kommuner i Hedmark og Oppland, ti barnehager i fem kommuner og i tillegg 19 praksisbarnehager i sju kommuner i Hedmark, Oppland og Nordre Akershus. Samarbeid med arbeidslivet skjer også før studentene kommer til høgskolen både i form av rekrutteringssamarbeid (HH deltar i GNIST- og GLØD-samarbeidene i Hedmark og Oppland) og samarbeid om utvikling av programplaner (i 2012 har samarbeid om ny barnehagelærerutdanning vært sentralt). Samarbeid skjer også etter at kandidatene er ferdig. Høgskolen samarbeider med seks kommuner i Hedmark og Oppland om oppfølging av nyutdannede første år i jobb. Dessuten har høgskolen omfattende etter- og videreutdanningstilbud.

Når det gjelder helseutdanningene, har sykepleieutdanningen i 2012 praksisplasser i 16 kommuner i Hedmark og på alle de fire somatiske sykehusene til Sykehuset Innlandet pluss

psykiatripraksis på Sanderud. Bacheloren i tannpleie har en særlig innretning mot folkehelse og kommunal tannpleie. Her samarbeider høgskolen med åtte kommuner i Hedmark og Oppland og med Hedmark og Oppland fylkeskommuner. Innenfor sykepleie er det en egen ordning der høgskolen setter av om lag 1 million årlig til praksisveiledningsmidler som skal brukes til å gjennomføre samarbeidsprosjekter mellom høgskolen og praksisstedene. Eksempler på slike prosjekter fra 2012: *Pasientsikkerhet og kunnskapsbasert praksis*, samarbeid med Sykehus Innlandet Kongsvinger og *Tannhelse hos beboere i sykehjem*, samarbeid med Elverum og Stange kommuner.

Innenfor økonomi- og ledelsesfag er flere studier de siste årene utviklet etter initiativ fra ulike bransjer, blant annet eiendomsmegling som er ny på programmet fra 2013 og bachelor i serviceledelse og markedsføring som Virke og NHO har bidratt til å utvikle. De to arbeidsgiverorganisasjonene har bidratt med å få etablert aktivt samarbeid med ulike praksisbedrifter som brukes gjennom studiet. Studiet har sitt eget samarbeidsråd som arbeider med å integrere arbeidslivet og kvalitetssikre tilbudet. I profesjonsstudiene for regnskapsfører og revisor er det tett dialog med bransjen om studieinnhold og det er systematisk bruk av bransjen i undervisning. Innenfor denne typen studier samt studiene innenfor jord- og skogbruksfag og bioteknologi skriver mange studenter næringsrettede bachelor- og masteroppgaver, ofte på oppdrag fra arbeidslivet. På Evenstad har man organisert dette under Evenstad næringsutvikling som kobler bransje og student. Eksempel på studentoppgaver er et oppdrag fra Stora Enso: Fuktinnhold i skogflis – variasjon mellom Norge og Sverige, og oppdrag fra Johansen skogdrift: Førstegangstynning med uttak av bio-virke som en lønnsom tynningsforberedende aktivitet, metodepresentasjon. På mastergraden i næringsrettet bioteknologi skriver de fleste studentene oppgave for næringslivet. Næringslivet har også finansiert seks II-stillinger der forskere fra næringslivet underviser og veileder HHs studenter.

FoU: Når det gjelder samarbeid om forskning og utviklingsarbeid, foregår også dette på ulik vis og i ulike faser. Det er eksempler på prosjekter som skal løse konkrete utfordringer i arbeids- og samfunnsnivå, det er prosjekter som finansieres eksternt, det er eksempler på samarbeid om selve forskningen og det er eksempler på formidling til arbeidsliv og samarbeid om innovasjoner. Samarbeid om FoU er omtalt under virksomhetsmål 2.1.

Andre former for samarbeid: Høgskolen samarbeider også med større og mindre bidrag i forhold til ulike samfunnsoppgaver. Slike bidrag har vi ennå ikke gode rutiner for å rapportere systematisk. Noen eksempler kan likevel trekkes fram. Høgskolen samarbeider blant annet om det årlige arrangementet Rolf Jacobsen dagene. Høgskolen har også deltatt i forberedelsene til Prøysen-jubileet i 2014 i samarbeid med Hedmarksmuseet og Ringsaker kommune. På Hamar var det i 2012 også samarbeid med ulike organisasjoner om å arrangere Internasjonal uke. Høgskolen har lang tradisjon for samarbeid med Namibia-foreningen. I 2012 feiret Namibias ambassadør til Skandinavia den namibiske nasjonaldagen med besøk i Elverum med omvisning og møter i kommunen og på høgskolen. Høgskolen har også internasjonalt samarbeid med Elverum kommune knyttet til Indonesia og har i fellesskap mottatt delegasjoner i 2012. Et siste eksempel er rettet mot elever i videregående opplæring. Høgskolen arrangerte våren 2012 en skrivekonkurranse i samarbeid med Gravidal bokhandel og Hamar Arbeiderblad.

Fleksibel utdanning (kvalitativ styringsparameter)

Se omtalen under virksomhetsmål 1.2

Virksomhetsmål 3.2

HH skal drive aktiv formidling av FoU-resultater og delta i offentlig debatt og gjennom dette bidra til å øke forståelsen av for forskningens betydning, kritisk refleksjon og høyskolens samfunnsoppdrag

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmål 3.2 og utviklingen i styringsparameterne

Styringsparameter (Virksomhetsmål 3.2)	Resultat				Ambisjon 2012
	2009	2010	2011	2012	
Antall formidlingsbidrag*			626	605*	650
Andel åpent tilgjengelige vitenskapelige artikler i HH-Brage	13 %	32 %	28 %	35 %	30 %

* Her brukes antallet registreringer i Cristin minus antall registreringer som gir vitenskapelige publiseringspoeng og antall doktor- og mastergrader. Tallet dekker da ulike former for formidling og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid. Tallene er tatt ut 13.3.2013.

Antall formidlingsbidrag

Høgskolen ønsker gjennom denne styringsparameteren å følge med på formidlingsaktiviteten og stimulere til at formidlingsaktivitetene registreres i Cristin. Resultatet ligger lavere enn fjorårets resultat og under ambisjonen. Siden dette bare gir 2,26 bidrag per vitenskapelig ansatt er det god grunn til å anta at vi fortsatt har betydelig underrapportering på denne parameteren. De ansatte konsentrerer seg om å registrere i de kategoriene som gir poeng i det nasjonale tellekantsystemet. Høgskolen bruker imidlertid resultatene fra denne parameteren ikke bare til å dokumentere formidling, men også i tildeling av formidlingsprisen og FoU-stipend. Ut fra oversikten i Cristin er det framgang i registreringer av allmennrettet formidling gjennom media (aviskronikker og leserinnlegg fra 95 i 2011 til 114 i 2012 og deltakelse i radio- og tv-program fra 47 i 2011 til 95 i 2012). Antallet lærebøker/fagbøker er omtrent det samme (6 i 2011, 7 i 2012), det er også antall populærvitenskapelige foredrag (70 i 2011 mot 67 i 2012) og antall artikler i bransjetidsskrift (10 i 2011 og 7 i 2012). I kategoriene vitenskapelige konferansebidrag er det en betydelig nedgang (233 i 2011 mot 173 i 2012). Det samme gjelder kunstnerisk produksjon med 24 bidrag i 2011 og bare 12 i 2012.

Vitenskapelige konferansebidrag var en egen styringsparameter inntil 2012, så det at denne nå er inkludert i den felles «antall formidlingsbidrag» kan være en grunn til at det er færre registreringer, for det er ingen grunn til å tro at aktiviteten har blitt mindre. Høgskolen vil igjen prøve å bedre rapporteringsrutinene, denne gangen ved å involvere instituttlederne i sterkere grad.

Andel åpent tilgjengelige vitenskapelige artikler i HH-Brage

HH har arbeidet systematisk de siste årene med å gjøre stadig mer av den vitenskapelige publiseringen offentlig tilgjengelig. Nylig har vi markert at vi har 1000 bidrag i vårt åpne institusjonelle arkiv, Brage. Arkivet ble tatt i bruk i 2007, men lansert mot faglig tilsatte og studenter i 2010. Siden lansering har rundt 30 % av våre vitenskapelige tidsskriftsartikler per år blitt gjort offentlig tilgjengelig i Brage (32 % i 2010, 28 % i 2011). I 2012 er vi fornøyde med at vi igjen øker. Rapporteringstidspunktet for denne parameteren har vist seg å være litt tidlig. Da vi per 1.3. i 2012 satte årets ambisjonsnivå, var det tallet vi da hadde for 2011 på 19 %. I etterkant har flere bidrag blitt gjort tilgjengelige i arkivet slik at tallet nå er 28 % av 2011-publikasjonene. Det er derfor sannsynlig at også årets tall på 35 % vil stige utover året.

Formidling

For å øke fokus på forskningsformidling meldte HH seg inn i *forskning.no* sommeren 2012. I løpet av året hadde HH i alt fire artikler på førstesiden, noe som har ført til økt oppmerksomhet fra pressen. Tittelen på de fire oppslagene er: «- Snakk med barn om astma», 21. august, «Flere unge på sovemedisiner», 20. september, «Hvor langt løper en død elg?», 1. oktober og «Misjonærene snakket også om været», 10. oktober. Utvalg av temaer skjer i samarbeid mellom FoU-ledelsen og kommunikasjonsseksjonen. Et slikt samarbeid ligger også til grunn for videreutvikling av forskningsomtale på nettsidene til høgskolen og samarbeid om Forskningsdagene.

I 2012 kom elleve kronikker på trykk i dagsavisene, de regionale *Hamar Arbeiderblad*, *Hamar Dagblad* og *Østlendingen*, men også i *Dagsavisen* og *Dagens Næringsliv*. Kronikkene var knyttet til temaet for Forskningsdagene og hadde følgende titler: «Språk og samfunn», «Kommunale stordriftsmidler», «Språket i «The Spiral»», «Er de minste kommunene best eller dårligst?», «Nyttig eller unyttig hjelpemiddel?», «Å leve med hjerneslag», «Psykkiske plager blant tenåringer», «Bedriftene i samfunnet og som samfunn», «Kva er subjektet? Gudane veit!», «Forskningsfond gir økt konkurransekraft», «Hvor ble tilliten av?».

En av kronikkene, «Psykkiske plager blant tenåringer», førte til oppslag på *forskning.no*, som igjen førte til innslag på NRK Dagsrevyen med påfølgende diskusjon i studio. Forskningsdagene fikk også god dekning i lokalavisene og på radio, både i forkant og i etterkant av arrangementene i form av artikler og ledere. I 2012 hadde høgskolen fem arrangement: LUNA arrangerte seminaret «PhD i lærerutdanning» og «Den menneskelige faktor – Realfag og læring», i samarbeid med Tekna Hedmark. Realfagsarrangementet var svært populært med omlag 200 tilhørere. FH arrangerte «Barn, ung og folkehelse» med blant annet bamseklubb for barnehagebarn og «Eldre og folkehelse», mens ØLR arrangerte seminaret «Annerledeslandet? Krise ute, vekst hjemme?».

I anledning av 100-årsfeiring hadde Evenstad mange ulike formidlingsarrangement. De fikk skrevet Evenstads historie, utgitt ny versjon av tegneserien om Evenstad, bestilt en egen historisk musikal og arrangerte blant annet «Skogseminaret» og «Næringslivsdag» samt møt en forsker på søndagsmiddager i kantina åpent for alle. Avdelingen arrangerte også «Blæstaddagen», en møteplass for landbruket.

Innenfor folkehelse arrangerer Terningen nettverk månedlige åpne temalunsmøter, og dessuten «Friskliv 2012 – Folkehelsekonferanse», mens ØLR bl.a. har arrangert den årlige vinterkonferansen og –seminaret med temaene «Når noe går galt» og «Fire perspektiver på

endringsledelse». LUNA har bl.a. arrangert «Forum for flerkulturell opplæring» i samarbeid med Gravdal bokhandel og «Norwegian Game Conference» med temaet Helse og IKT i samarbeid med Kunnskapsparken.

Prisen for fremragende formidling ble i 2012 tildelt professor Jan Kåre Hummelvoll ved institutt for sykepleie og psykisk helse, FH for sin lange innsats for forskning rundt psykisk helse, både gjennom populærvitenskapelige formidling og gjennom et femtenårig arbeid med Forum for praksisnær forskning ved avdelingen.

Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 3

Beskrivelsen av aktivitetene ovenfor gir et bilde av hvordan høgskolen aktivt bidrar til å realisere ambisjonen om å være en tydelig samfunnsaktør. Vi er blitt mer bevisste på rollen gjennom det strategiske arbeidet de siste årene og på hvor mange ulike sider samarbeid med samfunns- og arbeidsliv har. Dette arbeidet ønsker vi å styrke framover.

Høgskolen har i 2012 hatt en stor økning i den oppdragsfinansierte virksomheten. Det skyldes blant annet at vi har vunnet store nasjonale anbud. Men bortfallet av midler fra det såkalte KUF-fondet i Innlandet fikk også avdelingene til å arbeide målrettet med å skaffe alternative oppdrag. Høgskolen bidrar i økende grad med fagkompetanse inn i ulike former for samarbeidsprosjekter, i hovedsak innenfor offentlig sektor (forvaltning og administrasjon, skole og utdanning, helse). Utviklingen av nye lederutviklings- og lederutdanningsprogrammer for offentlig virksomhet er en sentral forutsetning for at BOA ved en avdeling som ØLR kan være konkurransedyktig. For høgskolen ligger det et framtidig ønske om å bli enda bedre ikke bare til å utvikle og levere kunnskap *til* samfunns- og arbeidsliv men også i økende grad i samarbeid *med* arbeids- og samfunnsliv.

Mange av høgskolens ansatte er synlige bidragsytere i offentligheten med resultater av egen forskning. Det er imidlertid fortsatt utfordringer med å få ansatte til å registrere alle formidlingsbidragene i Cristin.

Høgskolen oppfordrer ansatte til å delta i slik samfunnsdebatt som berører deres egne forskningsområder. Med innmeldingen i forskning.no har høgskolens forskere fått nye muligheter til å formidle forskningen sin. I et samarbeid mellom kommunikasjonsseksjonen og FoU-ledelsen vil vi stimulere til at denne muligheten tas i bruk av enda flere. Det er også viktig å bidra til at høgskolens vitenskapelige resultater blir offentlig tilgjengelige. Høgskolebiblioteket samarbeider godt med forskerne om å gjøre den vitenskapelige publiseringen åpent tilgjengelig i institusjonsarkivet vårt Brage. Dette er også et viktig virkemiddel i samfunnsaktørrollen.

Sektormål 4

Universiteter og høyskoler skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Virksomhetsmål 4.1

HH skal være en konkurransedyktig institusjon, som med god styring av sine ressurser er i kontinuerlig arbeid med forbedring og videreutvikling av faglige, organisatoriske og administrative forhold av betydning for samfunnsoppdraget.

Vurderinger knyttet til virksomhetsmål 4.1

Styring og utnyttelse av bemanningsressurs

Det er avgjørende for å ha en ”effektiv forvaltning” at det er god kontroll med stillingsbruken ved institusjonen. Høgskolen i Hedmark har opprettholdt de interne rutineene som ble etablert da det var behov for innsparing og nedbemanning, med etablering av årlige stillingsplaner, bygget på lønnsbudsjetter som er fastsatt på grunnlag av bevilgningsnivået det aktuelle året. Endringer i stillingsbruk i forhold til denne planen krever tilførsel av ny finansiering.

Våren 2012 ble det klart at de tre høgskolene i Innlandet i denne omgang ikke ble enige om å fusjonere med sikte på å legge grunnlaget for et universitet i Innlandet. Dette medførte samtidig at det eksterne bidraget til oppbyggingen av master- og doktorgradsutdanninger falt bort umiddelbart våren 2012. Dette ga en krevende situasjon som medførte ytterligere stram håndtering av bemanningsspørsmål i 2012. Ved enkelte avdelinger ble nytilsetninger satt på vent, og det ble gjort aktive tiltak for at ansatte måtte øke andelen eksternt inntjening for sin stilling. På slutten av året mottok noen avdelinger eksterne gaver til de satsningene som KUF-fondet tidligere var forutsatt å støtte, og høgskolen oppnådde således økonomisk balanse ved de mest rammede avdelingene. Men høgskolens økonomiske situasjon var gjennom 2012 utfordrende og krevde stram styring, og medarbeiderundersøkelsen viste at ansatte gjennomgående opplever å ha en krevende arbeidssituasjon. Samtidig ser vi at ansatte i høy grad trives med jobben. HH har i 2012 satt arbeidssituasjonen for de ansatte i undervisnings- og forskerstilling på dagsordenen for vårt lederforum, og ser at det er en kontinuerlig lederutfordring å legge til rette best mulig for arbeidsutøvelse i en stram økonomisk situasjon.

Leder- og medarbeiderskapsutvikling

For HH er samspillet mellom lederskap og medarbeiderskap en nøkkel i utviklingen av virksomheten. Vi ønsker å skape et forbedrings- og utviklingsorientert lederskap, som stimulerer til et aktivt og engasjert medarbeiderskap. Målet vårt er å få til dette på en måte som oppleves spennende og utviklende for en høyere utdanningsinstitusjon, med de tradisjoner som knytter seg til akademisk virksomhet. Høgskolen har i 2012 videreført vårt lederforum som arena for drøfting av lederutfordringer, og der har vi satt fokus på medarbeidersamtalen som utviklingsverktøy, på arbeidstidsbruk og arbeidsledelse for det faglige personalet, samt på strategivalg framover som del av utvikling av ny strategisk plan. Videre er det gjennomført HMS-kurs for ledere og vernetjeneste, der tydelig, fremmende ledelse og aktivt medarbeideransvar er fokusert, og det er gjennom personalseminarer og personalmøter satt fokus på medarbeiderskap og lagt til rette for aktiv deltakelse i utvikling av oppgaveløsning og arbeidsmiljø. Også i oppfølgingen av medarbeiderundersøkelsen, som viste at det ved flere av avdelingene oppleves behov for videre utvikling av lederskap, er det

iverksatt prosesser der gjensidige forventningsavklaringer inngår. Det er høsten 2012 igangsatt et prosjekt som vil gjennomføres i 2013, med utvikling av en nettbasert lederhåndbok, som vil bidra til en styrking av en felles forståelse av lederrolle og –oppgaver. Prosjektet vil også tydeliggjøre lederstøttefunksjoner og oppgaver, og vil gi en plattform for videre lederopplæring/ lederutvikling. Høgskolen har fått tildelt kompetanseutviklingsmidler fra Difi til prosjektet.

Organisasjonsutvikling

Høgskolen følger også kontinuerlig opp endringsbehov knyttet til organisatoriske løsninger. Ved Avdeling for økonomi- og ledelsesfag er det gjennomført et større prosjekt der det er foretatt en gjennomgang av studieporteføljen, som er fulgt opp av kartlegging av bemanningsbehov og kompetansebehov. Prosjektet har bl.a. medført samordninger i studiemoduler og utvikling i bruk av teknologi som igjen gir mulighet både for effektivisering i utnyttelse av personalet og forbedringer i studenttilbudet. Ved Avdeling for folkehelsefag, Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap og ved Avdeling for økonomi- og ledelsesfag har det i 2012 blitt etablert en ny struktur med prodekanroller. På administrativ side er det foretatt en gjennomgang av organiseringen av høgskolens studie- og forskningsadministrasjon. På dette området er det fra høsten 2012 etablert en forsøksordning der prorektor har overtatt direkte ledelse av den studie- og forskningsadministrative enheten i fellesleddet. Prosjektet har påpekt flere forhold der det bør ses på styrking av samspillet i høgskolen på dette feltet, med sikte på bedret sammenheng og kvalitet. Det vil bli arbeidet systematisk med videreutviklingen av det studie- og forskningsadministrative området i 2013.

Matriseorganisering, intern samhandling og bedriftskultur

Etter opprydningen i høgskolens interne struktur ved de såkalte campusprosjektene i 2004-2006, er opplevelsen at Høgskolen i Hedmark har en vellykket distribuert struktur. De enkelte campus er oversiktlige og gir nærhet for studenter og ansatte på gode måter. Samtidig krever strukturen at det er god samhandling og sammenheng internt i institusjonen, slik at det er høy kompetanse på lov- og regelverk, felles forståelse for myndighetenes krav og forventninger, og god, felles norm for effektivitet og kvalitet. Medarbeiderundersøkelsen i 2012 har bevisstgjort oss igjen om at det fortsatt er viktig å arbeide videre med å tydeliggjøre sammenheng og enhetlighet, og at det alltid vil være en kontinuerlig oppgave å implementere vår matriseorganisering slik at den gir kontinuerlig forbedring av virksomheten som resultat. Personalseminar for høgskoleadministrasjonen med fokus på kommunikasjon og omdømmebygging, bl.a. knyttet til utvikling av en intern kultur med tilrettelegging for god intern kommunikasjon i prosesser, er gjennomført i 2012.

Vår største utfordring hadde vi i 2012 knyttet til kommunikasjons- og omdømmeutfordringer i forbindelse med Prosjekt Innlandsuniversitetet. Den måten prosjektet utviklet seg gjennom høsten 2011 og etter nyttår 2012, hvor det gradvis ble klart at partene hadde uforenlige bilder av hva som kunne være gjennomførbare modeller, medførte et sterkt behov for å komme ut med informasjon overfor interessenter og offentlighet. Det er vår vurdering at vi, i hvert fall internt i høgskolen og i vårt eksterne nærmiljø, nådde fram til interessentene på en måte som ga støtte til Høgskolen i Hedmarks synspunkt, og at vi her også oppnådde forståelse i offentligheten på en måte som ikke ga oss et uopprettelig omdømmetap. Vi er imidlertid ikke blitt mindre oppmerksomme enn før på viktigheten av at høgskolen sikrer god kommunikasjon både internt og med omgivelsene i omstillingssaker.

Tabell for styringsparametere, virksomhetsmål 4.1

Styringsparameter (Virksomhetsmål 4.1)	Resultat						Ambisjon 2012
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
<u>Kvantitative</u> - Totalt antall årsverk	464,2	490,1	456,8	444,9	459	458,5	465

Kommentar til utvikling i kvantitative styringsparametere:

Høgskolens ambisjon og resultat for 2012 på dette området framgår av tabellen over.

Analyse:

Tallene på talletidspunktet viser at stillingsbruken ved høgskolen er godt innenfor de rammene som har vært planlagt. Kontroll med antallet ansatte, omregnet til bruk av hele stillinger, er én av våre viktigste måter å sikre styring på kostnadsutviklingen og høgskolen følger denne utviklingen nøye, bl.a. gjennom vår faste virksomhetsrapportering til styret. Utviklingen i studenttall – som også viser seg i høgskolens gode utvikling i studiepoengsproduksjon – gjør det både naturlig og mulig å øke årsverksbruken noe fremover.

Kommentar til utvikling i kvalitative styringsparametere:

- Utviklingsorientert og fremmede ledelses- og medarbeiderskapskultur:

Ambisjon: Høgskolen i Hedmark har gjennom flere år satt stadig sterkere fokus på utvikling av en intern bedriftskultur som kan styrke samhold og tilhørighet og fremme evnen til - i felleskap - å nå gode resultater. Til grunn for dette arbeidet har ligget et teorigrunnlag utviklet bl.a. av den svenske bedriftsoverlegen Johnny Johnsson, som understreker hvordan et tydelig og involverende ledelsesarbeid og et aktivt, engasjert og motivert medarbeiderskap fungerer gjensidig forsterkende og utviklende. Det er i denne sammenhengen utviklet metodikk for å gjennomføre ”fremmede” prosesser, som høgskolen har tatt i bruk i stadig flere interne utviklingstiltak.

Resultat og analyse: Det ble i løpet av 2011 og våren 2012 arbeidet med å tilrettelegge for en ny medarbeiderundersøkelse som på en bedre måte enn våre tidligere undersøkelser ville kunne kartlegge de ansattes opplevelse av jobbhverdagen (se også rapporten til virksomhetsmål 4.3). I denne sammenhengen er det bl.a. etterspurt i hvilken grad utøvd ledelse ved HH oppleves som tydelig og involverende, og i hvilken grad medarbeidere opplever arbeidsplassen som meningsfull og et sted å være aktive, engasjerte og motiverte. Høgskolen benyttet AVANT, som er benyttet i den store medarbeiderundersøkelsen i staten og som også er benyttet av andre institusjoner i UH-sektoren. Undersøkelsen ble foretatt i september 2012, og både gjennomføring og oppfølging ble planlagt i samarbeid med Rambøll, som har utarbeidet undersøkelsen. Rambølls rapport, der de bl.a. sammenliknet oss med tilsvarende virksomheter i sektoren, ga gjennomgående mer positive resultater enn benchmark når det gjelder trivsel på jobb, opplevelse av meningsfylt arbeid og ledelse. Samtidig viser undersøkelsen at det vil være viktig å arbeide videre med både lederskaps- og medarbeiderskapsutvikling, og å styrke en involverende og tydelig ledelsesutøvelse. På grunnlag av undersøkelsen vil det legges planer ved de forskjellige enhetene om hvordan resultatene fra undersøkelsen bør følges opp med videre utviklingstiltak. For høgskolen som samlet institusjon medfører medarbeiderundersøkelsen ytterligere styrket oppmerksomhet på behovet for å videreutvikle en bevisst lederskapskultur.

Virksomhetsmål 4.2

HH skal drive bevisst kompetansebygging som sikrer et høyt kompetansenivå, god kvalitet og profesjonalitet i alle deler av høgskolens virksomhet.

Vurderinger knyttet til virksomhetsmål 4.2

Utvikling av robuste fagmiljøer og bevisst kompetansebygging i undervisnings- og forskerstillinger

Høgskolen i Hedmark har i 2012 fortsatt det målrettede arbeidet med å bygge den kompetanse i våre fagmiljøer som vil være nødvendig for å realisere høgskolens ambisjon om å utvikle universitetskompetanse. Både avdelingene og høgskolens institusjonsnivå har aktivt arbeidet videre med grunnlaget for å tilby master- og PhD-utdanninger og vi ble våren 2012 akkreditert retten til å gi vår andre doktorgradsutdanning. Det er nå godt etablerte doktorgradsutdanning, med solide stipendiatmiljøer, under oppbygging både ved Avdeling for anvendt økologi og ved Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap. På begge disse områdene og på områder knyttet til de øvrige masterutdanningene, har det vært målrettet oppbygging av professorkompetanse. Ved årsskiftet passerte vi 25 årsverk i ordinær professorstilling. I antall personer har høgskolen nå har over 40 ansatte med professorkompetanse.

Vi ser at den målrettede satsningen har positive ringvirkninger, både i økt forskningsinteresse og – produksjon, og som drivkraft for flere ansatte til å sette seg som mål å oppnå formell toppkompetanse.

Også når det gjelder andelen førstekompetente ser vi igjen positiv utvikling, etter en nedgang i 2011. Nedgangen førte til en kontinuerlig vurdering ved nytilsetninger med fokus på å sikre en økt andel førstekompetente. Våre avdelinger har svært forskjellig utgangspunkt og tradisjon, men vi kan nevne at det ved én av avdelingene som prinsipp ikke foretas faste nytilsetninger lavere enn på førstenivå. Også i den interne kompetansebyggingen har det vært stimulert til utvikling og opprykk. FoU-stipendprogrammet har i 2012 særlig vært innrettet mot å bidra til utvikling av førstelektorkompetanse. 9 ansatte har deltatt på en kursrekke som legger grunnlaget for førstelektorqualifisering og 10 har fått FoU-stipend for å fullføre søknader om førstelektoropptrykk.

Stipendiatstillingene vil fortsatt være viktige i rekruttering til stillinger ved høgskolen. Både der vi selv har fått anledning til å gi doktorgradsutdanning, og på andre satsningsområder, vil det være viktig at vi målrettet knytter til oss dyktige doktorander i videre fast tilsetting. Ved avdelingene arbeides det målrettet med bygging av førstekompetanse. Dette skjer ved nytilsetting, ved å knytte dyktige stipendiater til seg i fast tilsetting som førsteamanuenser og ved å legge til rette for doktorgradsløp for medarbeidere med forskningsinteresse og – evner. HH er tildelt 19 rekrutteringsstipendiathjemler fra KD, men vi har pr 31.12. 2012 52 ansatte i arbeid med doktorgrad, enten ved Høgskolen i Hedmark eller ved annen institusjon.

Høgskolen ønsker å sikre kvalitet også i undervisningsarbeidet. Det er i arbeidsavtalen stilt krav til ansatte som ikke innehar tilstrekkelig formell pedagogisk kompetanse om at de må gjennomføre et internt høgskolepedagogisk kurs. I samarbeid med de andre innlandshøgskolene arrangerer høgskolen et 15 studiepoengs kurs i høgskolepedagogikk. Målet er at deltakerne tilegner seg bl.a. pedagogisk- og didaktisk kompetanse, kritisk forståelse av rammene for den pedagogiske virksomheten i høgskolen, refleksjoner om- og utvikling av

egen pedagogisk virksomhet og formelt grunnlag for å drive utviklingsarbeid innenfor ulike områder som studieutvikling, evalueringsformer og kvalitet i undervisningen. 5 personer har gjennomført kurset i 2012 og 7 nye har påbegynt utdanningen i 2013. Innenfor det høgskolepedagogiske området ser vi imidlertid behov for ytterligere bevisst arbeid der miljøene i fellesskap kan videreutvikle undervisningstilbudet, bl.a. sett i lys av stadig nye teknologiske muligheter.

Vi arbeider kontinuerlig med å utvikle vår evne til å skape strategisk og langsiktig kompetansebygging i fagstillingene. Vi vil særlig peke på et arbeid som er utført ved vår Avdeling for økonomi- og ledelsesfag og som vi fremover også vil benytte resultatene fra inn imot våre øvrige avdelinger. Avdelingen har i 2011 (som nevnt under pkt 4.1) foretatt en gjennomgang og et utviklingsarbeid knyttet til studieporteføljen, der studieplanene er gjennomgått, samordnet og videreutviklet. Dette arbeidet har i løpet av vårhalvåret 2012 blitt fulgt opp av et prosjekt for utvikling av en kompetanseplan. Mandatet har vært å utarbeide en plan for avdelingens kompetansebygging, med tydeliggjøring av strategiske målsettinger og tiltak for å nå målene. Prosjektet skulle også foreslå verktøy og legge til rette for individuelle kompetanseplaner for de tilsatte i undervisnings- og forskerstilling ved avdelingen. Det er i prosjektet både:

- knyttet an til HHs overordnede mål og utviklet avdelingsmål på grunnlag av dette,
- foretatt en omverdiansanalyse for å tydeliggjøre forventningene til avdelingen,
- foretatt kompetansekartlegging av de ansatte, og gjort analyser av kompetansebeholdning og kompetansebehov, og
- beskrevet kompetanseutfordringer og strategier for å møte disse.

Alderssammensetningen ved enkelte avdelinger kan gi nye utfordringer framover. HH vil derfor, i 2013, igangsettes et arbeid med analyse av hvordan det kan utvikles en beredskap for å håndtere bortfall av kritisk kompetanse.

SAK-tiltak

SAK-midler til HH, Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Lillehammer

Høgskolene i Hedmark, Gjøvik og Lillehammer fikk tildelt 3 millioner kroner i 2010 fra Kunnskapsdepartementet (KD) til SAK-prosjekter, der 6 prosjekter ble igangsatt og fullført ved utgangen av 2011. For nærmere omtale av disse prosjektene vises det til omtale under 'Rapport og planer' i fjorårets budsjettdokument.

For 2011 fikk de tre høgskolene nye 3 millioner kroner i SAK-midler fra KD. Midlene er fordelt på prosjekter som skal styrke det faglige og administrative samarbeidet mellom høgskolene. Arbeidet med å bedre studiekvaliteten og samordne og koordinere studietilbud innen utvalgte fagområder er prioritert. Dette vil igjen styrke arbeidet med mer robuste fagmiljøer og tydeliggjøre institusjonenes faglige profiler. I utgangspunktet ble følgende sju nye prosjekter besluttet iverksatt:

- Fakultetsutvikling
- PhD i helse- og omsorgsvitenskap
- Nettverk for studiekvalitet
- Studieplaner
- Internasjonalisering
- Virtuelle møter
- Bidrags- og oppdragsvirksomhet

- Fornybar energi.

Samtlige prosjekter har et faglig og/eller administrativ samarbeidsfokus med sikte på å stimulere til tettere samarbeid og utvikling på tvers av høgskolene. Noen av prosjektene ble påbegynt ved utgangen av 2011, mens hovedtyngden av prosjektperioden var i 2012. Etter at PIU-prosessen stoppet opp i februar/mars 2012 ble prosjektene *Fakultetsutvikling* og *PhD i helse- og omsorgsvitenskap* stoppet og erstattet med følgende prosjekter:

- Utvikling av feedback kulturer på tvers av studier og profesjoner
- Samarbeidsprosjekt for utvikling av felles undervisningsverktøy for HiG, HH og Sykehuset Innlandet
- Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS) innen velferdsutdanningene i Innlandet Games and Interactive Art
- Samarbeidsmuligheter mellom idrettsmiljøene ved Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Lillehammer innen FoU.

Med unntak av de siste fem prosjekter er SAK-prosjektene i en avsluttende fase. Erfaringene så langt har vist, at stadig flere av de ansatte ved de tre høgskolene har blitt involvert i et faglig/administrativ samarbeid på tvers av høgskolene. Det har bidratt til en tettere dialog, utvikling av nye studier og samarbeidsrutiner og styrket kvaliteten ved de tre høgskolene.

For å presentere resultatene og erfaringer fra de ulike samarbeidsprosessene innenfor rammen av SAK-tildelingene fra 2010 og 2011, skal høgskolene arrangerer en avsluttende "SAK-konferanse" i 2013. Til konferansen har vi invitert alle ansatte fra de tre høgskolene, både i administrative- og faglige stillinger.

Alle SAK-prosjektene vil være avsluttet i løpet av 2013, og vi vil gi en mer utførlig rapportering fra prosjektene igangsatt under 2011-tildelingen i 'Rapport og planer' i neste års rapportdokument.

Fremtidens landbruksutdanning (SAK-prosjekt mellom HH, Høgskolen i Nord-Trøndelag og UMB)

Jordbruksnæringen i landet opplever den samme utfordringen som skogbruksnæringen med lav rekruttering og tap av kompetanse. De tre institusjonene som tilbyr denne type høyere utdanning: HH, UMB og Høgskolen i Nord-Trøndelag har gjennom sitt felles prosjekt – "Fremtidens landbruksutdanning" satt fokus på rekruttering til landbruksfagene generelt (utmarksforvaltning, jord- og skogbruksfag), og høyere jordbruksrelaterte utdanninger spesielt. Prosjektet går i perioden 2010-2014 og ble tildelt 1,2 mill i SAK-midler i 2012. Prosjektets visjon er "å kunne tilby en framtidretta, høgere landbruksutdanning som er tilpasset næringas behov og studentenes interesser". Prosjektets målsetting er "økt rekruttering til høyere landbruksutdanning i Norge". Viktige arbeidsoppgaver i prosjektet er felles markedsføring og samordning av studietilbudene ved UMB, HiNT og HH, samt analyse av det framtidige kunnskapsbehovet for utvikling og tilpasning av framtidige landbruksutdanninger.

Foreløpig bruk av midlene: I 2012 har prosjektets fokus vært rettet mot utredning av framtidig kompetansebehov, samarbeid utdanningsinstitusjonene imellom, samt nettverksbygging og markedsføring:

- Samarbeid med og koordinering mot øvrige rekrutteringsprosjekter (herunder Velg landbruk, Velg skog, Grønn utdanning og RULL (i regi av Oppland fylkeskommune))
- Nettverksbygging og -ivaretagelse, herunder møte- og foredragsvirksomhet
- Vedlikehold og videreutvikling nettsiden www.landbruksutdanning.no
- Felles markedstiltak (Facebook, deltakelse på fag- og utdanningsmesser)
- Tilrettelegging og synliggjøring av muligheter for studiesamarbeid mellom UMB, HiNT og HH, herunder sømløse overganger og øvrig faglig samarbeid
- Initiering, etablering og oppfølging av bredt anlagt kompetanseutredning (foreligger våren 2013 og utføres av AgriAnalyse (tidligere Landbrukets Utredningskontor)).

Planlagt bruk av midlene i 2013: Prosjektet følger tidligere vedtatte framdriftsplan og vil pågå ut 2014. I 2013 vil oppfølging av kompetanseutredningen være en viktig oppgave, samt videreføring av satsingen på samarbeid, samordning og markedsføring. Oppgavene vil være oppfølging av igangsatte tiltak, nye fellestiltak og markedstiltak, utdyping av den faglige samordningen institusjonene imellom, vurdering av behov for nye fag/studieretninger, videreføring av samarbeidet med øvrige rekrutteringsprosjekter samt fortsatt nettverksbygging. Prosjektet vil også vektlegge arbeid for en styrking av omdømmet for norsk landbruk generelt og for den høyere landbruksutdanningen, spesielt.

SAK midler til førskolelærerutdanningen

I 2012 fikk Høgskolen i Hedmark sammen med høgskolen i Oslo og Akershus, tildelt kr 1 million til økt samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK) knyttet til arbeidet med ny barnehagelærerutdanning. Pengene er fordelt med 40 % til HH og 60% til HiOA.

Pengene er brukt til følgende tiltak:

- Felles konferanse på Gardermoen for ansatte i HH og HiOA november 2012. Tema var erfaringsdeling og videre planlegging knyttet til kunnskapsområdene. Konferansen var planlagt juni 2012, men ble utsatt grunnet streik som rammet Høgskolen i Oslo.
- Samarbeid på faglig administrativt nivå: Det er gjennomført to samlinger for studieledere, studieadministrativt personale og faglige samarbeidspartnere.
- Forsknings- og utviklingsarbeid: Dosent Sigrun Sand er tilsatt som prosjektmedarbeider for å lede arbeidet med utviklingsprosjekter knyttet til utfordringer i ny rammeplan. Arbeidet er påbegynt og vil intensiveres våren 2013.

Profesjonalitet i teknisk/administrative funksjoner

I høgskolens fellesledd har det over flere år vært arbeidet bevisst under overskriften «kontinuerlig forbedring» med å styrke arbeidsutførelse og samspill. Det har vært vektlagt å tenke bredt om kompetanse, og å drive kompetanseutvikling ikke minst i forhold til intern samhandlings- og samarbeidskompetanse. Høgskoleadministrasjonens personalseminar har også i 2012 rettet oppmerksomhet mot å øke kunnskap om andre enheter og skape en samspillskultur med læring av hverandre i hverdagen. For å videreutvikle prosessene innen- og på tvers av de administrative fagområdene har vi benyttet LEAN-metodikk. Det har også vært satt fokus på hvordan vi ved nytilsettinger kan utvide kompetanseprofilen, og bl.a. øke andelen ansatte med høyere utdanning for å styrke utrednings- og utviklingskompetansen.

Denne rekrutteringspolitikken har også sin bakgrunn i at vi har behov for stadig sterkere spesialistkompetanse innen alle de teknisk/administrative fagområdene.

Vi har i 2012 gjennomført interne utviklingsprosesser, både basert på "fremmede tenkning" og med beslektede metoder, som f.eks. LØFT («Løsningsfokuset tilnærming»). Metodikkene, som bygger opp under medarbeideres involvering, engasjement og medansvar, har blitt benyttet i utvikling av så vel arbeidsprosesser som -miljø. Både i oppfølging av medarbeiderundersøkelse og i andre utviklingsprosjekter har metodikkene vist seg å være svært positive verktøy.

For det administrative personalet i høgskolen som helhet er det også i år tildelt midler fra en sentral pott, i hovedsak til tiltak der enkeltpersoner kan gjennomføre studier og øke sin formalkompetanse. Høgskolens matriseorganisering innebærer at både fellesleddet og avdelingsleddet må ivareta vurdering av kompetansebehov og dele ansvaret for at det skjer kompetanseutvikling. Stipendordningen innebærer et "spleiselag", der både avdeling, sentral avsetning og den enkelte bidrar til å dekke kostnadene. 10 personer har fått bidrag til kompetanseutvikling på denne måten. Det har også vært lagt til rette for løpende interne opplæringstiltak, med kontinuerlige kurstilbud gjennom intern kurskatalog på nett, med kurstilbud i 2012 knyttet til delt kalenderfunksjon, word, regneark, forvaltningslov og pensjon.

Det er videre lagt til rette for fagbrev for renholdere og flere renholdere er i prosess for å ta fagbrev. Tilsvarende har det blitt tilrettelagt for utdanning i veiledning for studieveiledere. 2 personer har i 2012 fullført slik utdanning, og ytterligere 3 er inne i et studium på dette området. Kompetanseutvikling er tema i alle medarbeidersamtaler.

Tabell for styringsparametere, virksomhetsmål 4.2

Styringsparameter (Virksomhetsmål 4.2)	Resultat						Ambisjon 2012
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Kvantitative							
- Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger,	0,38	0,39	0,42	0,46	0,43	0,45	0,45
- Antall årsverk professorer		12,4	14,1	18	18,9	23,15	22
- Antall ansatte som har doktorgradsavtale innenfor organisert forskerutdanning					46	52	50

Kommentar til utvikling i kvantitative styringsparametere:

Høgskolens ambisjon og resultat for 2012 på dette området framgår av tabellen over.

Analyse: Tallene som viser hvor stor andel av våre ansatte i undervisnings/forskerstilling som innehar førstekompetanse eller høyere, går i riktig retning. Vi ser at vi nå har fått det nivået som var ambisjonen for 2012. Utviklingen i professorårsverk er mer positiv enn ambisjonene.

Antall ansatte med doktorgradsavtaler er en ny parameter for oss, som vi har lagt inn for å følge med på hvordan det ligger til rette for framtidig produksjon av doktorgrader. Ambisjonsnivået her er nok litt tilfeldig satt, men viser at det fortsatt er et stigende antall ansatte som er aktive i et doktorgradsarbeid. Fra januar 2013 har det vært foretatt tilsetting i ytterligere 8 stipendiatstillinger knyttet til høgskolens egne doktorgradsutdanninger.

Kommentar til utvikling i kvalitative styringsparameter:

- Systematisk og målrettet kompetanseutvikling

Ambisjon: Høgskolen har over flere år ønsket å styrke vår evne til å drive kompetanseutvikling på en systematisk måte, basert på bevisstgjort kunnskap om hvilken kompetanse vi har behov for, hvilken kompetanse vi besitter, og hvilke «gap» vi følgelig har behov for å fylle.

Resultat og analyse: Det har vist seg krevende å få gjort de grunnlagsarbeidene som et mer systematisk kompetanseutviklingsarbeid må bygge på. Det arbeidet som nå er utført ved Avdeling for økonomi- og ledelsesfag er imidlertid et eksempel på prosesser som har mange effekter, der en først gjennomgår, utvikler og «effektiviserer» studieporteføljen, for deretter å vurdere kompetansebeholdning og –behov. Modellen vil bli tilpasset og fulgt opp av andre avdelinger.

- Robuste fagmiljøer (ihht NOKUT-kriteriene)

Ambisjon: Høgskolen har rettet stor oppmerksomhet gjennom mange år mot de faglige kravene som en skal fylle for å bygge master- og PhD-utdanninger. Samtidig har vi hatt fokus på at NOKUTs krav om faglig robusthet og kompetansenivå ved avdelingens fagmiljøer og studietilbud også på lavere studietilbud skal være oppfylt. Denne målsettingen har tidligere ligget inne i høgskoleledelsens prosjekter ”BA i fokus” og ”Studiekvalitet i fokus”, der høgskoleledelsen har hatt oppfølgingsmøter med avdelingene og de ansvarlige for de enkelte studietilbudene.

Resultat og analyse: Starten på 2012 var i sterk grad preget av arbeidet med å oppnå universitetskompetanse, der mye oppmerksomhet var rettet mot PhD-områdene. Da Prosjekt Innlandsuniversitetet ikke nådde målet om sammenslåing, måtte oppmerksomheten rettes mot hvordan vi skulle kunne konsolidere og videreutvikle det faglige utviklingsnivået som høgskolen har nådd. Å sikre de robuste fagmiljøene som var bygget rundt PhD-områdene fikk derfor størst oppmerksomhet i 2012. Ut over dette vil vi peke på at kompetanseplanprosjektet ved ØLR også hadde sterkt fokus på at studietilbud og kompetansesammensetning i tilknytning til disse, skal bygges på en robust måte, etter NOKUTs kriterier.

Virksomhetsmål 4.3

HH skal gjennom sitt personalpolitiske arbeid sikre et helsefremmende arbeidsmiljø og ivareta samfunnsplagte oppgaver knyttet til særskilte personalpolitiske fokusområder.

Vurderinger knyttet til virksomhetsmål 4.3

Et helsefremmende arbeidsmiljø

Å styrke vårt arbeidsmiljø ved hjelp av helsefremmende metodikk og tenkning har stått sentralt i høgskolens strategier for arbeidsmiljøutviklingen. Med denne tilnærmingen ønsker vi, i tillegg til å drive forebyggende arbeid, å vektlegge positive faktorer som fremmer helse, og vi valgte i tråd med dette «et fremmende perspektiv» som gjennomgående tematikk i høgskolens interne HMS-opplæring for ledere og verneombud i 2012.

Sentrale aspekter i det helsefremmende arbeidet er blant annet å bevisstgjøre lederskap og medarbeidere inn i mot alles behov for å bli sett og hørt, opplevelsen av å være behøvd og at arbeidet oppleves som meningsfylt for den enkelte. Behovet for å få anerkjennelse og oppleve tilhørighet og trivsel på arbeidsplassen har videre vært sentrale aspekter. Dette er blant de forhold høgskolen også har målt gjennom medarbeiderundersøkelsen, høsten 2012. Undersøkelsen viste at det er stor grad av tilfredshet (82 %) og tilhørighet (80%) blant medarbeiderne ved høgskolen. Videre viste den at høgskolens sterke områder særlig er knyttet til ansattes opplevelse av meningsfullt innhold i jobben, samt de ansattes motivasjon, stolthet og vilje til å yte ekstra innsats. Undersøkelsen viste også at det fortsatt er behov for å arbeide videre med helsefremmende tenkning i videreutviklingen av arbeidsmiljøet, blant annet ved å utvikle en tilbakemeldingskultur fra ledere på medarbeidernes innsats. For å styrke oppfølgingsarbeidet etter medarbeiderundersøkelsen har det blitt gjennomført opplæring av stabsledere/avdelingsrepresentanter samt personlrådgivere i HA. Opplæringen ble gjennomført i form av workshoper etter at resultatene forelå, for å sikre god forståelse og tolkning av resultatene og for å sikre godt ledede oppfølgingsprosesser overfor de forskjellige enhetene i høgskolen.

Det har videre i 2012, avdelingsvis, vært gjennomført møter med ledergruppene der «fremmende tenkning» og «langtidsfrisk» er tatt opp som tema, for å styrke bevisstheten om betydningen av tydelig og involverende lederskap for å utvikle et helsefremmende arbeidsmiljø.

Høgskolen har videre i 2012 fokusert på å styrke sykefraværs- og tilbakeføringsarbeid ved å stimulere til aktiv lederstøtte når det gjelder å følge opp sykmeldte tidlig, dette i tråd med høgskolens regler. Det er også arbeidet forebyggende ved å legge til rette for gjennomføring av arbeidshelseundersøkelser for alle grupper som har krav på dette.

Særskilt fokusområde 1: Mangfold og likestilling

Høgskolen har i forrige handlingsplan for mangfold og likestilling plassert oppfølgingsansvaret for de forskjellige sidene av mangfolds- og likestillings spørsmål til høgskolens sentrale utvalg. Hovedarbeidsmiljøutvalget, FoU-utvalget, Utdanningsutvalget og Læringsmiljøutvalget har alle, på hver sine områder, fulgt opp utviklingstiltak som var definert i handlingsplanen for mangfold og likestilling. Koordineringsansvaret for området har vært knyttet til et underutvalg under Arbeidsmiljøutvalget. Det ble i løpet av høsten 2012 foretatt en vurdering av organiseringen av høgskolens mangfolds- og likestillingsarbeid. Konklusjonen ble at en, til tross for gode intensjoner, ikke i tilstrekkelig grad hadde evnet å gi mangfolds- og likestillingsarbeidet tilstrekkelig fokus når ansvaret har ligget i et underutvalg under Arbeidsmiljøutvalget. Det har derfor blitt enighet om å

etablere et Mangfolds- og likestillingsutvalg (MLU) på overordnet nivå, med rektor som leder av utvalget. Med dette ønsker høgskolen å markere at MLU skal jobbe bredt med mangfold og likestilling som viktig tematikk, både i utdanning, forskning og arbeidsmiljø.

Høgskolen har en positiv trend når det gjelder fordelingen mellom kvinner og menn i høyere vitenskapelige stillinger. Vi opplever også at vårt arbeidsmiljø er mangfoldig og åpent, og utgjør en avspeiling både av det norske samfunnets mangfold og av det internasjonale kunnskapssamfunnets mangfold. For nærmere innsikt i detaljene i hvordan høgskolen utvikler seg på disse områdene viser vi til vedlegget med den særskilte redegjørelsen for tilstand og aktiviteter knyttet til mangfolds- og likestillingsområdet.

Særskilt fokusområde 2: Beredskap og sikkerhet

Høgskolen har i 2012 fokusert på beredskap og sikkerhet, både gjennom ROS-analyse, gjennomgang av organiseringen av beredskapsarbeidet, revidering av kriseplan og gjennomføring av beredskapsøvelse. Arbeidet er nærmere beskrevet under pkt 2.2 – sikkerhet og beredskap, der det er bedt om særskilt tilbakemelding på dette området.

Særskilt fokusområde 3: Midlertidige ansettelse

Høgskolen ser at vi, da vi for 2012 satte opp vår ambisjon for utviklingen i midlertidighet i ansettelse, ikke var bevisst hvilke stillingstyper/hvilke inndelinger departementet har ønsket tilbakemelding på. Dette er rettet opp i rapporten, slik at vi her viser utviklingen for de tre gruppene a) saksbehandler-/utrederstillinger, b) støttestillinger for undervisning og c) undervisnings- og forskerstillinger.

Høgskolen har i 2012 arbeidet målrettet med å sikre en registrering av midlertidige tilsetninger som gir en god oversikt over det enkelte tilsetningsforhold, begrunnelse/hjemmel for midlertidighet og varighet i tilsetningsforholdet/utløpsdato, som grunnlag for en korrekt forvaltning. Det utarbeides rapporter som grunnlag for gjennomføring av årlig drøfting med tillitsvalgte, og det er et kontinuerlig fokus på lovlighet i tilsetningsarbeidet. Generelt har arbeidet medført redusert bruk av midlertidige ansettelse.

Tabell for styringsparametere, virksomhetsmål 4.3

Styringsparameter (Virksomhetsmål 4.1)	Resultat						Ambisjon 2012
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
<i>Kvantitative</i>							
- Sykefraværsprosent	4,8	4,9	5,1	4,82	4,78	4,67	4,5
- Andel ansatte som er tilfreds på jobben	*	90 %	82,7%	91,5%	*	82 %	85 %
- Andel kvinner i dosent og professorstilling	0,27	0,18	0,18	0,21	0,25	0,28	0,27
- Andel midlertidig ansatte					0,22		0,19**

- Saksbehandler- /utredstillinger					10,8	15,3	
- Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling					4,2	0	
- Undervisnings- og forskerstillinger					18,0	11,9	

*Medarbeiderundersøkelse ikke gjennomført

** Høgskolen satte for 2012 et ambisjonsmål for totalbruk av midlertidige ansatte, før vi ble bevisst hvilke kategorier departementet ønsket rapportering for. Vi kommenterer ikke denne ambisjonen særskilt

Kommentar til utvikling i kvantitative styringsparameter:

Høgskolens ambisjon og resultat for 2012 framgår av tabellen over.

Analyse: Sykefravær: Høgskolen har ved underskriving av IA-avtale for 2010 – 2013 satt seg ambisiøse mål om reduksjon i sykefraværet fra 4,8 % i 2010 til 4,0 % i 2013. Sykefravær har ligget jevnt lavt over mange år og det samlede sykefraværet gikk ytterligere ned til 4,67 % i 2012. Sykefraværet ved høgskolen ligger slik sett ca 2 prosent lavere enn landsgjennomsnittet.

Det er i 2012 arbeidet videre med å styrke sykefraværs- og tilbakeførende oppfølging ved å stimulere til aktiv lederstøtte for å sikre tidlig oppfølging av sykmeldte i tråd med høgskolens regler. Samarbeidet med ny bedriftshelsetjeneste fra 01.01. 2011 har funnet en svært god form som vi ser resultater av i 2012. I nært samarbeid med både bedriftshelsetjeneste og NAV arbeidslivssenter er det funnet gode individuelle tilpasninger og løsninger for at sykmeldte skal kunne være i arbeid i så stor grad som mulig. Dette er gjort både ved tilpasninger av arbeidsoppgaver, fleksible arbeidstidsordninger med delvis hjemmekontor og med fysiske tilrettelegginger.

Ved analyse av sykefraværet har vi sett at årsakene til sykefravær er komplekse og konsekvensene kan også være forskjellige ut i fra hvilket arbeid vedkommende har. Vi har ikke kunnet påvise noe mønster i sykefraværet, bortsett fra at vi ser at sykefraværet er høyest blant kvinner generelt og spesielt innen tekniske stillinger (9,71 % sykefravær). Av rapporter fra arbeidshelseundersøkelser for denne gruppen medarbeidere framkommer det bl.a. som arbeidsrelaterte plager muskel- og skjelettplager.

Trivsel på arbeidsplassen: Dette måles ved medarbeiderundersøkelse. Høgskolen tok i bruk DIFIs verktøy AVANT for gjennomføring av medarbeiderundersøkelse for hele organisasjonen i 2012. Dette er første gang høgskolen har gjennomført medarbeiderundersøkelse samlet for alle medarbeidere. Det var en svært god svarprosent (80%), og undersøkelsen viste tilfredshet på 82 %. Gjennomgående har medarbeidere i undervisnings- og forskerstillinger skåret lavere (80%) på tilfredshet enn medarbeidere i teknisk stillinger (86% tilfredshet) og administrative stillinger (85 % tilfredshet). Selv om resultater er noe lavere enn ambisjonsnivået og lavere enn hva vi har hatt tidligere, mener høgskolen at dette er et godt resultat, som ligger godt over sammenlikningstallene fra tilsvarende virksomheter.

På en skala fra 1 – 5 har over halvparten av enhetene en jobbtildfredshet på 4,2 eller høyere, mens ingen av enhetene har en jobbtildfredshet lavere enn 3,6. De fleste enhetene ligger høyt, og vi ser en betydelig positiv skjevfordeling som indikerer at det ikke ”brenner” noen steder. Videre ser vi noe

variasjoner i jobbtilfredshet blant ansatte med ulike bakgrunn; det er noe større jobbtilfredshet blant de aller yngste og eldste ansatte, samt hos de med lavest ansiennitet og hos de med høyest ansiennitet.

Kvinneandelen i dosent og professorstillinger. Høgskolen har nådd ambisjonsnivået som var satt for 2012 med en kvinneandel i dosent og professorstillinger på 0,28. Det har de siste 4 årene vært en økning i kvinneandelen i dosent og professorstillinger, og høgskolen følger her landsgjennomsnittet for statlige høgskoler.

Midlertidige tilsetninger: Høgskolen har gjennom 2012 fulgt opp spørsmålet om begrunnelser for midlertidige tilsetninger på en aktiv måte, bl.a. gjennom drøfting med de tillitsvalgte. Bruken av midlertidige i undervisnings- og forskerstillinger har gått vesentlig ned, gjennom en aktiv gjennomgang av de enkelte sakene. Noen midlertidige tilsetningsforhold for denne stillingsgruppen er det imidlertid verken ønskelig eller mulig å unngå, ikke minst for en høgskole som har stor eksternt finansiert virksomhet med svingninger i bemanningsbehov.

I gruppen støttestilling for undervisning var det på talletidspunktet ingen midlertidig ansatte. Dette er nok litt tilfeldig, for innenfor denne gruppen har vi i dag flere fødselsvikariater. Vi ser en økning i midlertidige ansettelse blant gruppen saksbehandlere/utredere, noe som vi mener dels skyldes en økning i vikariater, dels noe økt bruk av engasjementer. I flere tilfeller er midlertidige tilsetninger fra 2012 i slike stillinger gått over i faste tilsetningsforhold i 2013, og vi har som ambisjon om å redusere bruken av midlertidighet også på dette området.

Virksomhetsmål 4.4

HH skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God økonomistyring og effektiv ressursforvaltning skal ivareta høgskolens strategiske prioriteringer.

Vurderinger knyttet til virksomhetsmål 4.4

For å sikre god kontroll og kvalitet på økonomiforvaltningen, ble hovedregler for økonomiforvaltningen revidert og godkjent av høgskolestyret i mars 2012.

For at høgskolestyret og ledere i HH skal kunne foreta prioriteringer av ressurser, er det nødvendig med løpende styringsinformasjon om regnskap og prognose. Det er derfor avgjørende at vi med god kvalitet avslutter regnskapet regelmessig. Dette har vært ekstra viktig i 2012 på grunn av bortfall av inntekter ved oppløsning av Prosjekt Innlandsuniversitetet.

Ledere fra alle nivåer var involvert i budsjettprosessen 2012, og dette ga et godt grunnlag for å sikre at aktiviteter i 2012 ble gjennomført innenfor budsjetttrammen. Lønn, ved siden av kostnader knyttet til våre bygg, er den største kostnadsdriveren i høgskolen. Disse to områdene følges derfor særlig tett i vår virksomhetsstyring.

Ved hver periodeavslutning har regnskapet blitt rapportert i fast standard mal, hvor regnskap, budsjett og avvik (mellom regnskap og budsjett) for perioden har fremkommet. Rapportering og ressursdialog med de ansvarlige lederne, har bidratt til at alle aktiviteter er gjennomført innenfor høgskolens totale budsjetttramme for 2012.

Høgskolestyret har i 2012 blitt informert om høgskolens økonomi i virksomhetsrapporter, hvor regnskap, budsjett, prognose, avvik og forklaring på avvik fremkommer. Rapporteringen

har gitt høgskolestyret og lederne ved HH grunnlaget for bedret økonomisk planlegging. Det er utviklet egen regnskapsrapport for bidrags- og oppdragsvirksomhet ved hver periodeavslutning, for å gi prosjektledere grunnlag for bedre økonomistyring.

Det ble i 2012 gjennomført tre ressursdialogmøter mellom avdelingsledelsen og høgskoleledelsen (étt vårmøte og to høstmøter). Her ble ressurs- og økonomiforvaltning satt på dagsorden. Møtene har bidratt til økt økonomi kompetanse og felles forståelse for langsiktige målsettinger og mulige styringsgrep.

Økonomiseksjonen har jevnlig møter i form av økonomi- og regnskapsforum. Da høgskolen er matriseorganisert innebærer dette at alle økonomi- og regnskapsmedarbeidere er underlagt økonomidirektør, noe som sikrer en énhetlig praksis på tvers av alle enheter i høgskolen.

Alle konti i balansen blir ved periodeavslutning gjennomgått og avstemt. Dette dokumenteres og arkiveres i egne avstemmingspermer og er en del av avdelingens internkontroll. Bankkonti avstemmes månedlig av en annen person enn den som utfører transaksjonen.

I tillegg til at hovedregler for økonomiforvaltningen ble revidert i 2012, er flere prosedyrer utviklet eller revidert. Dette er f.eks. prosedyre for etterkontroll i fakturasystemet (Basware), føring av kjørebøker, avsetninger i balansen, innkjøpsfaktura i fakturasystemet, oppfølging og avstemming av FS konto. Det er implementert ny ordning for håndtering av NAV-refusjoner gjennom lønns- og personalsystemet, som bedre enn tidligere sikrer at refusjoner kommer korrekt inn til høgskolen.

Innkjøp - og anskaffelsesprosesser er en viktig faktor for å nå høgskolens mål om god økonomistyring og effektiv ressursforvaltning. Vi har i 2012 forbedret våre rutiner og samhandling på dette området. Våren 2012 vedtok styret en overordnet anskaffelsesstrategi med en tilhørende tiltaksplan, og temaet har jevnlig vært oppe i ulike ledermøter. Et eget innkjøpsforum, med deltakere fra avdeling og fellesledd, er opprettet i løpet av året, og dette bidrar til økt bevissthet om regelverk og de innkjøpsavtaler HH har inngått. Dette forumet er en viktig arena for opplæring, og har i 2012 blitt brukt til å øke vår kompetanse i bruken av vårt elektroniske bestillingssystem (Basware PM). I 2012 er det gode samarbeidet med høgskolene i Oppland om innkjøp, videreført. Vår vurdering er at disse tiltakene samlet har bidratt til gode innkjøp og reduserte kostnader. Høgskolen erfarte i 2012 at vi må jobbe videre med å sikre en enda bedre sporbarhet for våre anskaffelser og vi har iverksatt tiltak for å bedre den i tråd med gjeldende føringer. I løpet av 2012 så vi en veldig positiv effekt av de tiltak vi har iverksatt for å øke andelen av elektroniske innkjøp og fakturaer.

Tabell for styringsparametere, virksomhetsmål 4.4

Styringsparameter (Virksomhetsmål 4.4)	Resultat						Ambisjon 2012
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
<u>Kvantitative</u>							
- Driftsutgifter pr avlagt 60 studiepoengsenhet	Kr.138 200	Kr.144 300	Kr.151 200	Kr.147 000	Kr.142 000	Kr 140 000	Kr 142 000
- Resultat bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet	4,4 mill	5,8 mill	4,7 mill	5,9 mill	3,7 mill	7,9 mill.	4,5 mill
- Antall fremlagte periodiserte driftsregnskap per år.	3	4	4	6	10	9	9
- Antall fremlagte virksomhetsrapporter til styret per år.	3	4	4	6	6	4	7

Kommentar til utvikling i styringsparameter:

Ambisjon og resultat fragår av tabellen over.

Analyse: Resultat av bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet er bedre enn ambisjonene for 2012. Høgskolen arbeider aktivt for å kunne tilby sin kompetanse innen utdanning og FoU både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Høgskolen har oppnådd målet med antall fremlagte periodiserte driftsregnskap i 2012. Dette innebærer rapportering av regnskapet ved hver periodeavslutning. Vi mener at dette har vært en nøkkel til å sikre løpende kontroll, og har bidratt til at alle aktiviteter ble gjennomført innenfor høgskolens totale budsjettramme for 2012.

Ambisjonsmålet på 7 fremlagte virksomhetsrapporter i 2012 ble ikke nådd. Målet var ikke realistisk ettersom frist for styresaker og dato for periodeavslutning må samsvare. Det ble fremlagt virksomhetsrapport i de styremøtene som samsvarte med periodeavslutning.

Kommentar til utvikling i kvalitative styringsparameter:

- Langsiktig økonomisk planlegging

Ambisjon: Høgskolen har som målsetting å utvikle økonomiske langtidsplaner, og følge godt med på forhold som kan påvirke fremtidig finansiering av driften, med sikte på å kunne iverksette tiltak i tide.

Resultat og analyse: I 2012 falt finansieringen fra det såkalte KUF-fondet bort med

umiddelbar virkning, da prosjekt Innlandsuniversitetsprosjektet stoppet opp. KUF-fondet var ikke ment å skulle gi høgskolen noen varig driftsstøtte, men skulle for en periode være prosjektstøtte inntil høgskolene, fra og med 2016, selv var forutsatt å overta fullt økonomisk ansvar for de faglige toppsatsingene. Når midlene reduseres kraftig fra og med virksomhetsåret 2012, medfører det et fortsatt behov for stram økonomistyring i årene fremover samtidig som arbeidet med å skaffe mer eksterne midler må intensiveres for de nærmeste år.

Høgskolen hadde stor økning i studiepoengproduksjon i 2011. For 2013 har høgskolen gjort justeringer i den interne fordelingsmodellen, på en måte som bedrer økonomien for de avdelinger som ble sterkest rammet av bortfallet av midler fra KUF-fondet.

Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 4

Høgskolen i Hedmark arbeider etter prinsippet om «kontinuerlig forbedring» når det gjelder utvikling av rutiner og arbeidsformer. Høgskolen har i løpet av 2012 ytterligere styrket grunnlaget for økonomistyringen ved at det har vært foretatt regnskapsavslutninger tilnærmet månedsvis, og ved at det kun unntaksvis er styremøter uten at styret får oppdaterte virksomhetsrapporter med regnskapsopplysninger og status for bemanningsutvikling. Det arbeides bevisst med utvikling av en bedriftskultur der vi søker å bygge godt lederskap og ansvarsbevisst medarbeiderskap som gjensidige forutsetninger for utvikling av virksomheten, og der vi kontinuerlig retter søkelys mot bedre samarbeid og utnyttelse av de samlede ressurser på tvers av høgskolen. De faglige satsningene knyttet til universitetsambisjonen har gitt markant utviklingen i faglig kompetansenivå, og det arbeides tilsvarende på administrativ side med å utvikle både spisskompetanse i forhold til oppgaveløsning og bred kompetanseforståelse der også bl.a. evne til læring/utvikling og til samarbeid vektlegges. Høgskolens medarbeiderundersøkelse var i 2012 en viktig faktor for å kartlegge så vel trivsel som utviklingsområder. Oppfølgingen av undersøkelsen medførte i 2012 – og viderefører i 2013 – et fokus på hvordan ledelse og medarbeidere i felleskap kan arbeide med arbeidsmiljøutfordringer. Høgskolen har i 2012 også gitt økt oppmerksomhet til områdene Beredskap og sikkerhet (ved gjennomføring av beredskapsøvelse møte med politi/redningstjeneste), til midlertidighet i tilsettingsforhold (ved bedret rapportering og oppfølging i drøfting med tillitsvalgte) og til mangfolds- og likestillingsområdet (ved etableringen av ny utvalgsstruktur og tilrettelegging for nytt planverk). Det er vår opplevelse at vi er inne i gode prosesser i forhold til vår samfunnsrolle i vår forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene.

2.2. Annen rapportering

Oppfølging etter etatsstyringsmøtet

Høgskolestyret har behandlet oppfølging fra etatsstyringsmøte i to møter, juni og september. I september som egen sak med beskrivelse av konkrete oppfølginger på alle aktuelle punkt (*HS 2012/63: Oppfølging av etatsstyringsmøtet 2012*). Det vises for øvrig til løpende omtale av målstruktur, utdanning, forskning, institusjonen og omverdenen, styring, ledelse og administrasjon, under de respektive sektormålene.

Aktivitetskrav

Sykepleie: Aktivitetskrav: 153

I løpet av 2012 har vi tatt opp 241 sykepleiestudenter og vi vil nå aktivitetskravet med god margin. Ut fra kjent og erfaringsmessig frafall og stryk antas antallet 60-studiepoengsenheter som avlegges første studieår å bli ca 193.

Tannpleie: Aktivitetskrav: 20

Høsten 2012 tok vi opp 24 tannpleiestudenter. Det er lite frafall på tannpleierstudiet, og relativt lav strykprosent, så antallet 60-studiepoengsenheter som avlegges første studieår vil bli over 20.

ABIOK: Aktivitetskrav: 17

Januar 2012 tok vi opp 24 studenter på AIO. Høsten 2012 tok vi opp 23 deltidsstudenter (11,5 h.ekv) på videreutdanningen i kreftsykepleie. Med bakgrunn i erfaringsmessig frafall og stryk vil antallet 60-studiepoengsenheter som avlegges første studieår bli i overkant av 30.

Rapportering om førskolelærerutdanning

Se vedlegg 1

Universell tilrettelegging

Høgskolens nyeste campus - Terningen arena - er fra starten bygget ut fra gjeldende krav til universell utforming, og det er ikke foretatt store tiltak her i 2012. På Campus Hamar og Campus Rena har Statsbygg øst planlagt en rekke tiltak for å bedre den universelle tilgjengeligheten, og mange av disse ble gjennomført i 2012. Det gjenstående er planlagt gjennomført i 2013. Også for Campus Evenstad har Statsbygg øst, sammen med HH, foretatt kartlegginger av eventuelle tiltak.

Fra Læringsmiljøutvalgets arbeid kan følgende rapporteres:

Mandatombråde C. Fysiske forhold (jfr. § 4.3 i UH-loven)	
Læringsmiljøutvalget skal arbeide for at HHs lokaler og læringsmiljø er universelt utformet	
Tiltak	Status 06.12.2012
Følge opp planlagte og pågående bygge- og rehabiliteringsprosjekter i HH for å sikre at disse er i tråd med universell utforming.	LMU har i 2012 ikke jobbet med noen konkrete saker, men følger nøye med på tilbakemeldinger om dette gjennom Tilfredshetsundersøkelsen og innspillordningen.
Følge opp resultatene i tilfredshetsundersøkelsen i forhold til fysiske forhold	Kommentarer i forhold til fysiske forhold på det enkelte Campus fulgt opp lokalt.

Studentkapasitet

Se vedlegg 2.

Midler tildelt over kap. 281

Tospråklig faglærerutdanning

Høgskolen er i tidligere tilleggsbevilgning gitt oppdrag knyttet til tospråklig faglærerutdanning. Øremerkede ressurser er brukt til særskilt tilrettelegging av undervisningstilbud og til oppfølging av enkeltstudenter i dette utdanningsløpet. Vi har 3 årskull som holder på med BA tospråklig faglærerutdanning. Dette året har de generell pedagogikk som obligatorisk fag, og i tillegg valgfag sammen med GLUS studentene. Faglærerne i valgfagene har fått øremerkede midler til ekstra oppfølging av de tospråklige studentene. Det er også avsatt egne timer til norskspråklig oppfølging på skriftlige oppgaver. På Master i tilpasset opplæring er det også avsatt øremerkede midler til oppfølging av tospråklige studenter. I tillegg er noen av midlene brukt til oppfølging av det internasjonale forskernettverket «Diverse teachers for diverse learners», et nettverk som arbeider med tospråklige lærere i lærerutdanning, og som Høgskolen i Hedmark er medlem av.

Høgskolen har ikke hatt opptak til faglærer for tospråklige høsten 2012. Mange høgskoler er, som oss, usikre på studiets framtid. Studieleder og studiekonsulent har, som en del av Oslo-Nord samarbeidet, deltatt på dagseminar sammen med HiOA hvor studiets framtid ble diskutert. Det arbeides med en revisjon av studieplanen.

Oppfølging og tilrettelegging for studenter i utdanningsløpet fortsetter i 2013. Dette gjelder blant annet kull 2010- som i 2013-2014 går i sitt 3. studieår og skal ha flerkulturell pedagogikk som obligatorisk fag. Det er behov for skriftlig språkoppfølging i norsk, og øremerkede timer til undervisningsfag som matematikk og evt. andre fag studentene velger som valgfag. Midlene er også tenkt til norskspråklig oppfølging av tospråklige studenter som begynner på BLU, GLU og PPU høsten 2013, samt Master i tilpasset opplæring. Våren 2013 vil det bli jobbet videre med revisjon av studieplan.

Kongsvinger

HH mottok i 2012 kr 300 000 øremerket til vårt desentraliserte utdanningstilbud på Kongsvinger. Dette beløpet, gitt med de samme forutsetninger, har høgskolen mottatt

uforandret over en lang periode. Summen benyttes som en mindre del av finansieringen av vår totale aktivitet på Kongsvinger. Vi finansierer blant annet driftsstøtte til Høgskolestiftelsen i Kongsvinger med kr 1 435 000 årlig, husleie med et tilsvarende beløp, samt de direkte kostnadene til undervisning osv. Tabellen nedenfor viser antall utlyste studieplasser i 2012 og antall nye studenter i Kongsvinger

Studium utlyst på Kongsvinger	Utlyste studieplasser (heltids-ekvivalenter)	Møtt per 1/10 (personer)	Møtt per 1/10 (heltidsekvivalenter)
Sykepleierutd., heltid	40	40	40
Servicestudiet, deltid	15	29	14,5
Serviceledelse (30sp), delt./saml	20	31	15,5

Veiledning av nyutdannede førskolelærere og lærere

Høgskolen i Hedmark har gjennom de siste tre årene etablert samarbeid med skole- og barnehageeiere om veilederutdanning og veiledningstiltak for nyutdannede lærere i de fleste regionene i Hedmark og Oppland. Gjennom dialog med skole- og barnehageeiere og mentorer/veiledere bidrar høgskolen inneværende studieår til videreutvikling av allerede opprettede veiledningstiltak og informasjon og støtte til eiere som planlegger å etablere systematiske veiledningsordninger. Høgskolen har i inneværende skoleår utvidet samarbeidet også med Fylkesmannen i Hedmark og GLØD Hedmark om veiledning for nyutdannede førskolelærere, og vi vil i kommende skoleår arbeide aktivt sammen for å nå barnehageeiere med informasjon om veilederutdanningen og veiledning for nyutdannede.

Fra studieåret 2011-2012 fikk høgskolen tildelt 10 faste studieplasser til veilederutdanning og en knutepunktfunksjon i regionen. Det innebærer samarbeid med de øvrige lærerutdanningsinstitusjonene om hvordan studieplassene best kan benyttes. Fra studieåret 2012-2013 har vi 20 faste heltids studieplasser. I tillegg fikk vi en tilleggsbevilgning for å opprettholde studentantallet fra forrige år. Følgende tabell viser antall studenter involvert i utdanningen inneværende og forrige studieår, og hvilke program Høgskolen i Hedmark har tilbudt.

			Antall studenter	Antall studenter bestått eksamen	Sum studiepoeng
Studieåret 2011 – 2012					
Studium	Studiepoeng				
Veiledning Påbygging for studenter har 10 sp	5	Høsten 2011	25	25	125
Veiledning 1	15	Høsten 2011	25	25	375
Veiledning 1(praksislærere)	15	Høst/vår	72	72	1080
Veiledning 2	15	Høsten 2011	7	7	105
Veiledning 2	15	Våren 2012	28	28	420
Studieåret 2012 – 2013					
Veiledning 1	15	Oppstart november 2012	45	Eksamen våren 2013	
Veiledning 1	15	Oppstart januar 2013	32	Eksamen våren 2013	
Veiledning 2	15	Høsten 2012	36	34	

For 2013-2014 øker antall faste studieplasser med 10 og tilsvarende økning er varslet høsten 2014. Da vil vi i alt ha 40 faste studieplasser. Det arbeides videre med konkretisering av tilbud fra høsten 2013 som skal komme hele regionen til gode.

Rapportering på likestilling

Se Vedlegg 3.

Større investeringsprosjekter

HH orienterte i rapporteringen for 2011 om at vi har bedt Kunnskapsdepartementet gi Statsbygg i oppdrag å utvikle et nybygg (kontor og undervisning) på Campus Evenstad. Det er fortsatt dialog mellom partene, men prosjektet er ikke der at det kan tas endelige beslutninger om bygget skal oppføres. I brev av 17. september 2012 ga høgskolen Statsbygg i oppdrag å prosjektere hybelbygg på Campus Evenstad frem til et romprogram med tilhørende leiekostnader. Per nå har vi ikke mottatt dette. Høgskolen er i dialog med Kunnskapsdepartementet om den videre fremdrift i denne saken. Ut over disse to prosjektene har HH ingen konkrete planer for investeringsprosjekter av vesentlig størrelse.

Forvaltning av aksjefullmakt

Høgskolen i Hedmark vedtok i styresak HS 2007/36 regelverk for randsonевirksomhet og samarbeid med andre rettssubjekt. Der trekkes grensene tydelig opp for vår deltakelse i blant annet aksjeselskaper.

I tiden etter at dette regelverket ble vedtatt er det ikke inngått samarbeid av denne art. Fra perioden før regelverket ble vedtatt, vedtok HH i styresak HS 2005/49 å inngå rammeavtale med Kunnskapsparken Hedmark AS. En følge av avtalen var at HH gikk inn som deleier i Kunnskapsparken Hedmark AS ved å erverve aksjer for kr 250 000. I styresaken gjøres det rede for bakgrunnen for ervervet, og det vises blant annet til kunnskapsparkens rolle som sentral aktør i samspillet mellom næringsliv, politikk og FoU. I årene etter ervervet er samarbeidet utviklet nærmere, både innenfor bioteknologi (Arena Heidner) og innenfor spill- og opplevelsesproduksjon, fagområder som er nært samlokalisert med Kunnskapsparken. Det er HHs vurdering at eierskapet fortsatt er av faglig interesse. HH har ingen øvrige eierinteresser i aksjeselskaper.

Sikkerhet og beredskap

Høgskolen har i kjølvannet av 22.juli-kommisjonens rapport diskutert innholdet, særlig del VI *Læring*, i relasjon til egen høgskole. Både høgskolens strategiske ledergruppe og ledergruppene på avdelingene har arbeidet med oppfølgingen. Høgskolestyret behandlet status i høgskolens sikkerhets- og beredskapsarbeid i HS 2012/66 på septembermøtet. I november, etter at høgskolen hadde gjennomført en kriseøvelse, fikk styret rapporten til orientering (HS 2012/87).

Høgskolen har det siste året arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS), og som et ledd

i dette arbeidet ble det altså høsten 2012 gjennomført en praktisk beredskapsøvelse (bordøvelse) med ledere på alle nivå i organisasjonen, studentrådsledere, ledelsen i studentorganisasjonen og samskipnaden. På bakgrunn av ROS-analysen og øvelsen er høgskolens kriseplan revidert, og det er avtalt oppfølging mot politi- og brannvesen. En annen oppfølging går mot vertskommunenenes kriseberedskap.

Vi har benyttet kompetanse fra fagmiljøet ved Avdeling for økonomi- og ledelsesfag (som blant annet har ansvar for høgskolens studietilbud i *Krisehåndtering*) i arbeidet med ROS-analyse, forberedelsene til og gjennomføring av beredskapsøvelsen. Øvelsen tok for seg scenarier knyttet til terror (hendelser med skade på liv og helse), eksplosjon/brann (hendelser med skade på materielle verdier) og forskningsfuskeri (hendelser med skade på høgskolens omdømme). I behandling av casene var det særlig fokusert på evalueringsrutiner, alternativ lokalisering av virksomheten og oppfølging av ansatte og studenter.

I tråd med anbefalingene i 22.-juli-rapporten ville vi ikke bare øve på å håndtere konkrete akutte situasjoner og praktisere planverket i den forbindelse, men også sette av tid til å reflektere over læringspunkter med vekt på ansvar og samhandling i en flercampus høgskole som vår. Videre ønsket vi å få avdekket eventuelle mangler i høgskolens beredskapsplanverk og øke bevissthetsnivået rundt risikoerkjennelse og lederskap knyttet til sikkerhet og beredskap. Som en del av beredskapsøvelsen var det derfor lagt inn et foredrag med tema: «*Utvikling av sikkerhetskultur, risiko og læring*».

Arbeid i felt, idretts- friluftaktiviteter samt arbeid på laboratorium er områder som er vurdert som områder med middels til høy risiko. På disse områdene er det igangsatt arbeid for å utarbeide sikkerhetsrutiner/revidere eksisterende sikkerhetsrutiner og planlagt informasjonsarbeid for å gjøre rutinene kjent.

Ved alle avdelinger er det kjøpt inn hjertestartere, og medarbeidere er sertifisert i bruk av disse. Videre er det gjennomført to førstehjelpskurs for medarbeidere i 2012. På bakgrunn av konkrete hendelser har det også vært sett nærmere på håndtering av situasjoner med psykisk ustabile personer.

HH har i 2012 jobbet videre med informasjonssikkerhet, og høgskoledirektøren har fastsatt overordnede retningslinjer for informasjonssikkerhet (policy). I tilknytning til dette overordnede dokumentet er det også fastsatt hvilke prinsipper som HH skal legge til grunn i det daglige arbeidet med informasjonssikkerhet. Høgskolestyret og ledergruppen er orientert om innholdet i begge dokumentene. I 2012 har flere medarbeidere vært på opplæring i emnet, og vi deltar i et nyopprettet forum for sikkerhetsansvarlige i regi av Uninett. Høsten 2012 startet forberedelsene for å kunne gjennomføre ROS-vurderinger av ulike fagsystemer som inneholder personopplysninger.

Høgskolestyret vedtok i 2012 *Retningslinjer for behandling av enkeltsaker ved mistanke om vitenskapelig uredelighet og brudd på god vitenskapelig praksis ved Høgskolen i Hedmark* og opprettet et eget Forskningsetisk utvalg. Utvalget har konstituert seg og avholdt ett møte.

Felles føringer

Prioritering av økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne i arbeidet med inkluderende arbeidsliv

Vi oppfatter det slik at departementet under dette punktet ber om en beskrivelse av hvilke aktivitets- og resultatmål høgskolene har satt seg for alle de 3 hovedmålområdene under IA-avtalen, og hvordan disse er fulgt opp/hvilke resultater som er oppnådd.

Mål for IA-avtalens delmål 1 om redusert sykefravær:

Resultatmål 1: Sykefraværspersent i 2011: 4,5 %, i 2012: 4,2 % og i 2013: 4,0 %

Resultatmål 2: Leder og sykmeldt har gjennom dialog utarbeidet oppfølgingsplan innen 4. uke

Resultatmål 3: Høgskolene har gode rutiner som gir tydelig beskrivelse av lederne og medarbeidernes ansvar i sykefraværsoppfølgingen.

Aktivitetsmål/tiltak:

- Revidere rutiner for oppfølging av sykmeldte
- Ledere skal gis støtte, veiledning og opplæring for å kunne følge opp sykmeldte tidlig, og på en omsorgsfull og formålstjenlig måte kunne legge til rette for en god tilbakeføring av langtidssykmeldte medarbeidere
- Ledere med personalansvar, verneombud og tillitsvalgte gis opplæring i langtidsfrisk
- Det utdannes prosessledere i langtidsfrisk ved alle avdelinger
- Videreutvikle medarbeidersamtalene med et langtidsfrisk-perspektiv.

Resultater knyttet til IA-avtalens delmål 1:

Rutiner for oppfølging av sykmeldte er revidert og det er i 2012 gitt opplæring til ledere med personalansvar, bl.a. gjennom høgskolens HMS-kurs for vernetjeneste og ledere. Vi vil framover også videreutvikle lederne støttefunksjoner på dette området. Bedriftshelsetjenesten gir tilbakemelding om at høgskolens oppfølgingsamtaler med sykmeldte stadig profesjonaliseres og som grunnregel gjennomføres i samsvar med regelverket.

Høgskolens sykefravær har i mange år ligget lavt. Ved inngangen til siste avtaleår er sykefraværet på 4,67 % - det laveste vi har hatt. Vi innser at en reduksjon med 20 % i avtaleperioden er lite realistisk, samtidig som vi fortsetter å sikre at oppfølging av sykmeldte vektlegges, bl.a. med tilrettelegging for graderte sykmeldinger, for å senke sykefraværet ytterligere.

Mål for IA-avtalens delmål 2 om økt rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne:

Resultatmål 1: Styrke dialog mellom leder og sykmeldte medarbeidere (egenmeldt og legemeldt sykefravær), samt medarbeidere med midlertidig eller varig nedsatt funksjonsevne.

Resultatmål 2: Høgskolen skal i løpet av avtaleperioden stille minimum 5 IA-plasser til disposisjon for unge funksjonshemmede.

Aktivitetsmål/tiltak:

- Styrke oppfølgingen av medarbeidere med hyppige korttidsfravær ved at leder og medarbeider i dialog vurderer hva som kan legges til rette på arbeidsplassen for å redusere fraværet
- Temadag for ledere, tillitsvalgte og verneombud
- Aktiv bruk av NAVs virkemidler for å kunne gjennomføre tilrettelegging
- I samarbeid med BHT og NAV vurdere mulige tilretteleggingstiltak i en tidlig fase for medarbeidere med redusert funksjonsevne.

Resultater knyttet til IA-avtalens delmål 2:

Høgskolen har lagt opp til at en skal søke å finne tilpasningsmuligheter overfor ansatte som har hatt langvarig sykefravær, og dette følges opp i nært samarbeid med bedriftshelsetjeneste og NAV arbeidslivssenter. Det er i 2012 funnet annet arbeid for en arbeidstaker som på den måten har kunnet komme tilbake i stilling, foreløpig avklart til 50 %. Det er også i samarbeid med NAV tatt i bruk tilrettelegging for en annen ansatt med midlertidig nedsatt funksjonsevne, som muliggjorde hurtig tilbakevending til arbeidet etter en ulykke, og vedkommende er nå tilbake i 100 % stilling. Høgskolen har vært i dialog med NAV om arbeidsplasser for unge funksjonshemmede, men NAV har ikke i vårt område hatt aktuelle kandidater til høgskolens arbeidsområder. Høgskolen har for avgrensede perioder tatt i mot flere personer med behov for arbeidstrening fra NAV. Bl.a. har en slik periode medført videreføring i tilsetningsforhold ved høgskolen, med lønnstilskudd fra NAV.

Mål for IA-avtalens delmål 3 om høyere avgangsalder:

Resultatmål 1: Høgskolen skal i avtaleperioden holde gjennomsnittlig avgangsalder på samme nivå som i 2009.

Aktivitetsmål/tiltak:

- Høgskolen skal i løpet av avtaleperioden revidere personalpolitiske prinsipper, og innarbeidet et livsfaseperspektiv
- Karriere- og kompetanseutvikling i et livsfaseperspektiv skal inngå i medarbeidersamtalene
- Gjennomføre tilbud om kurs eller individuell pensjonsrådgivning til medarbeidere på 58 år og eldre
- Personalmedarbeidere skal ha høy kompetanse i pensjonsordninger.

Resultater knyttet til IA-avtalens delmål 3:

Høgskolens gjennomsnittlige avgangsalder var i 2009 allerede så vidt høy som 64,7 år, og høgskolen har i avtaleperioden først og fremst satt oss som ambisjon å arbeide for at gjennomsnittsalderen ikke synker. Høgskolen tilbyr generelle kurs om pensjonsordningene og individuell pensjonsrådgivning, for å gi ansatte kunnskaper om hvilke muligheter de har og

bedre grunnlag for å gjøre sine individuelle valg. Vi har inntrykk av at det innenfor flere grupper ansatte er en økende tendens til å stå i arbeid lenger enn for noen år tilbake.

Økning av antallet lærlinger

Høgskolen har 4 lærlingplasser innen dataelektronikerfaget, og har dessuten startet et samarbeid med Rica Elgstua Hotell om å opprette 2 nye lærlingeplasser innen resepsjonsfaget fra høsten 2013.

Viderebruk av offentlig data

Høgskolen i Hedmark har ikke ansvar for informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagte og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne. Det er derfor ikke iverksatt tiltak for å gjøre rådata tilgjengelige i maskinlesbare formater.

Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser

Følgende tabell viser utviklingen i den geografiske fordelingen av arbeidsplasser i Høgskolen i Hedmark:

Avd/år	01.10.2011	01.10.2012
Høgskoleadministrasjonen, Elverum	81,10	87,90
Campus Hamar,	163,15	164,86
Campus Rena	56,45	57,55
Campus Elverum	106,13	99,45
Campus Evenstad	52,15	48,75
- herav Evenstad, Stor Elvdal kommune	41,50	38,05
- og Blæstad, Hamar kommune	10,65	10,70
Høgskolen i Hedmark	458,98	458,51

Vi forventer en forsiktig økning ved alle avdelinger i 2013, mest ved avdeling FH på Elverum.

Rapportering om SAK (jf. Tildelingsbrevet 2013)

Arbeidet med samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon har de siste årene vært kjent som SAK, men høgskolen har lenge arbeidet med disse utfordringene. *Norgesnett-tenkingen* til Hernes med utlysning av knutepunktfunksjoner satte fart i både en nasjonal og en intern profilering av ulike fagområder. Høgskolen fikk ett knutepunkt, *Norskfaget i lærerutdanningen*, i samarbeid med Høgskolene i Sør-Trøndelag og Agder. Parallelt begynte høgskolen arbeid med å spisse strategiske satsinger i innsatsområder på hver avdeling. Dette ble etter hvert fulgt opp gjennom campusprosjekt der vi laget tydelige studie- og forskningsprofiler på hver campus og igangsatte gjennomgang av studieprogram og FoU-miljøer for å bygge robuste utdanningsprogram, fag- og forskningsmiljøer som dekker regionale og nasjonale behov, og på noen områder, også internasjonale.

Rundt årtusenskiftet ble høgskolen med i det regionale samarbeidet, Prosjekt Innlandsuniversitetet, om å kvalifisere de tre høgskolene i Innlandet til et universitet. De tre høgskolene har i utgangspunkt en tydelig arbeidsdeling med ingeniørutdanninger på Gjøvik, sosialfagutdanninger og Filmskolen på Lillehammer og lærerutdanninger og skog- og jordbruksutdanninger i Hedmark. Fagområder som fantes flere steder, er blitt profilert gjennom mastergradssatsinger, for eksempel har Hedmarks helseutdanninger en folkehelseprofil med sykepleie, tannpleie og idrettsutdanninger under samme tak samt en spesialisering på psykisk helse og folkehelsevitenskap. Det er også eksempler på konsentrasjon. Da HH la ned sin informatikkutdanning, overtok Gjøvik ansatte og gjenopprettet ett av studietilbudene. Selv om de tre høgskolene i 2012 ikke ble enige om en fusjon, og Prosjekt Innlandsuniversitetet formelt sett ble nedlagt, har de tre høgskolene pågående SAK-prosjekter både administrative og faglige, i tillegg til utdanningssamarbeid, blant annet innen fornybar energi og forskningssamarbeid innenfor noen fagområder, først og fremst helsefag.

Innenfor lærerutdanningene samarbeider vi innenfor Region Oslo Nord, først og fremst med HIOA. Innenfor landbruksutdanningene har vi sammen med UMB og HINT prosjektet *Fremtidens landbruksutdanning*, som i 2012 også fikk SAK-midler. Innenfor dette fagområdet har de tre som gir høyere landbruksutdanning, en tydelig arbeidsdeling og samarbeid. HHs profil er landbruksteknikk, agronomi og økologisk landbruk. HHs fagmiljø i bioteknologi har tett faglig forskningssamarbeid med UMB, blant annet gjennom kombistillinger.

HHs interne arbeid med å lage robuste fag- og forskningsmiljøer førte i sin tid blant annet til konsentrasjon av allmennlærerutdanning på Hamar. I arbeidet med master- og PhD har språk- og kulturfag vært en strategisk spissing, slik at PhD-en i profesjonsrettede lærerutdanningsfag dekker norsk, engelsk, musikk, pedagogikk inklusiv flerkulturell pedagogikk og religionsdidaktikk. På dette området deltar vi i den nasjonale forskerskolen NAFOL og har internasjonalt samarbeid i Europa og Canada.

Et annet internt grep har vært å samle jord- og skogbruksutdanningene i en avdeling koblet til satsingen på anvendt økologi. I forbindelse med PhD-en i anvendt økologi har HH bygd et samarbeid med strategiske nasjonale og internasjonale partnere om en forskerskole. I 2012 fikk denne status av NFR som nasjonal forskerskole. Innenfor anvendt økologi har vi utstrakt internasjonalt forskningssamarbeid men flere land i Europa, USA, Canada og Afrika.

Hedmark er grenseregion til Sverige og høgskolen har siden slutten av 1980-tallet hatt tett kontakt med Karlstads universitet (KaU). Alle høgskolens avdelinger har pågående

samarbeid, enten forskning (lærerutdanning) eller utdanning (økonomi og ledelsesfag på masternivå og forskerutdanning i anvendt økologi) eller begge deler (helsefag). Samarbeidet om MPA, master i offentlig forvaltning, skal nevnes spesielt som eksempel på et langvarig samarbeid der studentkull møtes, og studiet har komparative perspektiver. I 2012 har HH og KaU fått interreg-midler til å gjøre opp status og utvikle samarbeidet. Høgskolen har også utdanningssamarbeid med Högskolan i Dalarna innenfor musikkproduksjon og arbeid under oppbygging innenfor lærerutdanning med flerkulturelle perspektiv (bl.a. somali).

Høgskolen har også viktig samarbeid med andre institusjoner innenfor BOA-virksomheten. HH, Karlstad og HIOA samarbeider for eksempel om skolelederutdanningen, Rektor Øst (Utdanningsdirektoratet), og HH og Universitetet i Stavanger samarbeider om bachelor i risikohåndtering (forsvaret).

Når det gjelder, samarbeid om kvalitet i utdanning og forskning, vil vi nevne det aktive samarbeidet så mange av høgskolens ansatte er med på gjennom medlemskap i Universitets- og høgskolerådet med alle sine nasjonale fagråd, utvalg og fagmøter. Høgskolen er også med i EU-nettverk som en rekke høgskoler på Østlandet samt Universitetet i Nordland har dannet for å styrke satsingen mot EU (økonomisk støttet av NFR).

I kommende strategiske periode vil høgskolen arbeide videre med profilering og med å bygge robuste utdanningsprogram og forskningsmiljøer innenfor fagområdene våre. Høgskolen har behov for å samarbeide med ulike fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt for å dekke de ulike fagområdenes behov. Profilen på satsingene vil styres av ønsket om å fremme utdannings- og forskningskvalitet og samtidig av ønsket om å lykkes med å skaffe eksterne midler til FoU og utdanningsoppdrag. I arbeidet med å videreutvikle en robust høykompetent administrasjon som bidrar til å realisere den faglige satsingen, ser vi det som særlig interessant å utvikle samarbeid med andre flercampusinstitusjoner.

Karlstads universitet peker seg ut som en viktig strategisk partner, både fordi vi har strategisk faglig samarbeid på alle avdelingene våre, og fordi vi har et felles ansvar med KaU for å arbeide for å fremme regional utvikling i grenseområdet Hedmark-Värmland.

Rapportering tildelte studieplasser i revidert nasjonalbudsjett 2012

Høgskolen fikk til sammen 25 studieplasser i revidert nasjonalbudsjett 2012: 10 til førskolelærerutdanning og 15 strategiske studieplasser. Høgskolestyret besluttet å tildele 10 av de 15 strategiske til samlingsbasert førskolelærerutdanning og 5 til årsstudiet i Krisehåndtering. Møtt-tallene framgår av tabellen nedenfor:

	Antall opprinnelig utlyste studieplasser (heltidsekvivalenter)	Tildelt i revidert nasjonal budsjett	Antall møtte studenter per 1.10. 2012 (heltidsekvivalenter)
Førskolelærerutdanning	95	10	106
Samlingsbasert førskolelærerutdanning	60	10	80
Krisehåndtering årsstudium, deltid, samlingsbasert	15	5	43

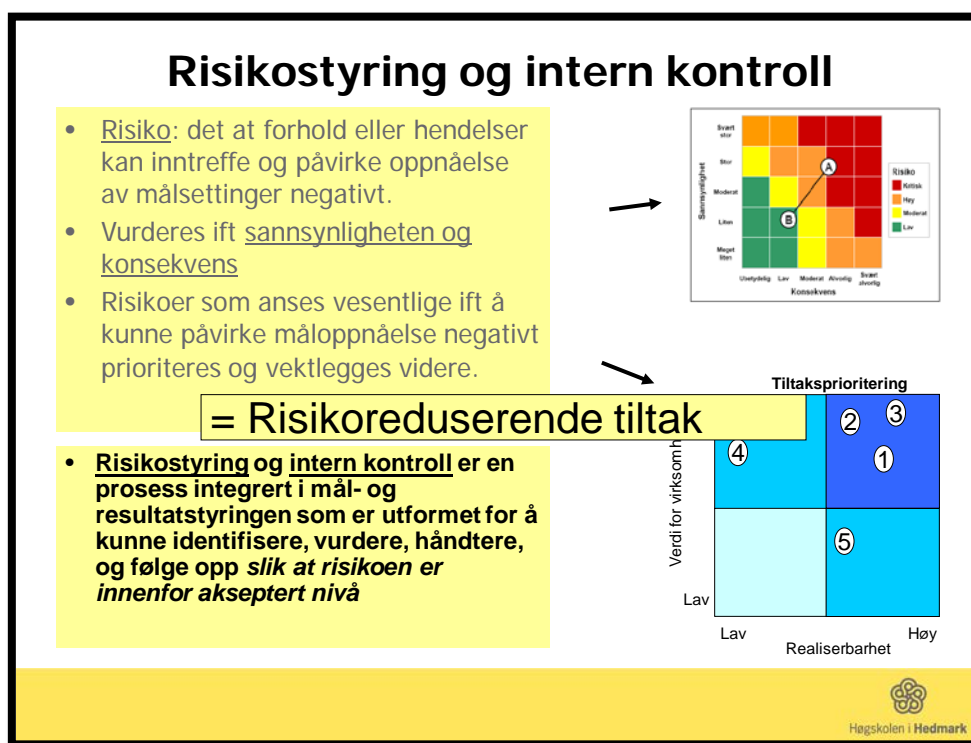
Planer 2013

Årlig styringsdokument

15.03.2013

Om høgskolens arbeid med integrert risikostyring

I høgskolens arbeid med integrert risikostyring danner følgende modell det overordnede utgangspunktet for vår tenkning omkring risiko og risikostyring:

I modellen inngår disse hovedkomponentene:

- **Overordnet ambisjon:** Den overordnede ambisjonen med å integrere risikostyringen³ er å kunne identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiki for å kunne redusere den negative effekten slik at den faller innenfor høgskolens *toleranse* for risiko (akseptert nivå).
- **Definisjonen av risiko:** Det at forhold eller hendelser kan inntreffe og påvirke oppnåelse av målsetninger på en negativ måte.
- **Vurdering av risiko:** Risiko defineres som en multiplikator av *sannsynligheten* for at risikoen oppstår og *konsekvensen* dersom den inntreffer.
- **Iverksetting av risikoreducerende tiltak:** Risiki som anses å kunne påvirke måloppnåelse negativt, og som ligger utenfor høgskolens *risikotoleranse* skal følges opp ved å iverksette risikoreducerende tiltak.
- **Integrert risikostyring:** Arbeidet med risikostyring skal betraktes som en prosess som inngår som en naturlig del av høgskolens arbeid med mål- og resultatstyring.

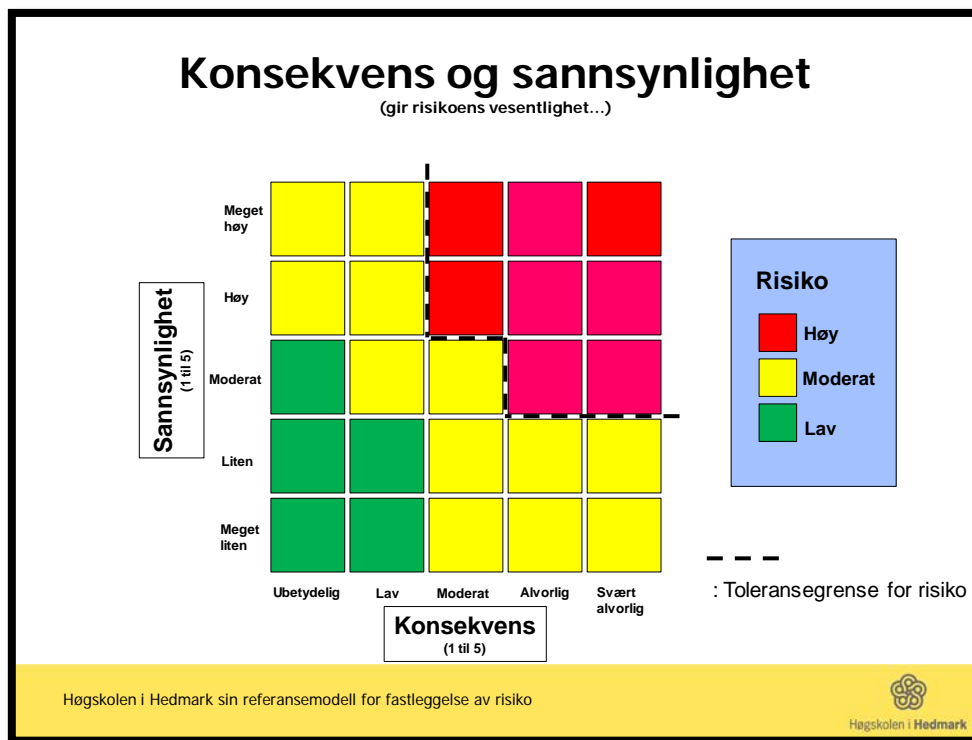
Høgskolens referansemodell for fastleggelse av vesentlig risiko

Med *vesentlig risiko* definerer høgskolen de risiki som har en sum på 12 eller høyere når risikoens vurderte konsekvens multipliseres med dens sannsynlighet⁴. I modellen nedenfor fremgår dette i form av

³ Les; Integrasjon med mål- og resultatstyringen.

de røde feltene. Vurdert risiko av denne typen betraktes av høgskolen til å ligge *utenfor risikotoleransen* og skal med det følges opp med risikoreducerende tiltak.

I arbeidet med å finne frem til faktorer med *vesentlig risiko* har vi lagt følgende referansemodell til grunn:

Av modellen følger det at høgskolen gjør et skille mellom *risikofaktorer* og *vesentlig risiko*, idet faktorer med vesentlig risiko alltid skal følges opp med et risikoreducerende tiltak.

Integrert risikostyring i praksis ved HH

Den konkrete fremgangsmåten som høgskolen følger i arbeidet med å fastlegge faktorer med vesentlig risiko kan i store trekk beskrives slik:

- Innledende idémyldring for å få frem viktige forhold og momenter knyttet til gjennomføringen av de respektive virksomhetsmål for 2013, herunder gjennomgang av vurderte risikofaktorer som ble definert for virksomhetsåret 2012
- I dette arbeidet er virksomhetsmålene referansen. Det er med andre ord opp imot virksomhetsmålene at høgskolen til enhver tid vurderer risiko
- Grovsortering av viktige forhold og momenter til de ulike kolonner; *mulig tiltak for måloppnåelse, mulig risikofaktor og mulig tiltak for å redusere risiko*
- Endelig fastsetting av *tiltak for måloppnåelse*

⁴ Illustrert ved at f eks sannsynligheten for at en hendelse kan inntreffe er 3 (på en skala fra 1-5) og at konsekvensen av at denne hendelsen inntreffer og derved påvirker målsetninger på en negativ måte, er 4 (på en skala fra 1-5).

- Vurdering av foreløpige *risikofaktorer* mhp å fastlegge de forhold som ble vurdert som *vesentlig risiko*⁵.
- Endelig fastsetting av “avbøtende tiltak” (“*tiltak for å redusere risiko*”).⁶

Proessen med å integrere risiko i virksomhetsstyringen

På *strategisk nivå* har høgskolestyret behandlet høgskolens konsept for mål- og resultatstyring, herunder integrert risikostyring, sammen med halvårsrapporteringen høsten 2012. Styret fikk en gjennomgang av den foreløpige resultatoppnåelsen ift plandelen og restrisikoen ift risikofaktorene (som ble definert ved inngangen til virksomhetsåret), etter at de første 6 månedene av 2012 var gjennomført.

På *institusjonsnivå* har prosessen involvert medlemmene i rektoratet⁷, høgskolens strategiske ledergruppe⁸, høgskolens administrative møte⁹ og stabsmøtet¹⁰.

På *avdelingsnivå* har prosessen involvert avdelingenes ledergrupper og utvidede ledergrupper.

Overordnede erfaringer

I løpet av prosessen har vi gjort oss disse overordnede erfaringene:

- Vi opplever å ha funnet et format på dokumentet som fungerer bra for HH
- Dokumentet er blitt et operativt plan- og styringsdokument for rektoratet, høgskoledirektør og høgskolens ledergruppe
- “Rapport og plan” danner grunnlaget for avdelingens årlige virksomhetsplaner. Revisjonsporet går begge veier: “Rapport delen” skrives på grunnlaget av de resultatene som avdelingene har oppnådd i forhold til sine virksomhetsplaner.

Mot dette grunnlaget er det høgskolens vurdering at vi har på plass et operativt konsept for integrert mål-, resultat og risikostyring.

⁵ Som vi har definert til å være de risikofaktorer som vi fikk tallet 12 eller høyere – jf HHs referansemødel for å fastlegge risiko (det vil si; de risikofaktorene som ligger utenfor HHs *toleransgrense* - grensen er markert i referansemødel)

⁶ Som i praksis vil si aktive tiltak for å redusere vurdert risiko, slik at risikoen faller *innenfor toleransgrensen*

⁷ Rektor og prorektorene

⁸ Rektor, prorektorer, høgskoledirektør, dekaner, fagdirektører og kommunikasjonssjef

⁹ Høgskoledirektør, fagansvarlige på fellesnivået og avdelingenes stabsledere

¹⁰ Høgskoledirektør og administrativt fagansvarlige på fellesnivået.

Oppfølging av målstrukturen 2013

Høgskolestyret behandlet justeringen av virksomhetsmålene i HS 2013/7: *Virksomhetsmål 2013 - KDs mål- og resultatstyringssystem*. Ifølge tildelingsbrevet 2013 skal institusjonene sørge for «å gjøre tydelig hvilke tillegg og endringer som er gjort i vedtatte mål og styringsparametre» og begrunne dette, blant annet med utgangspunkt i oppfølgingene fra etatstyringsmøtet 2012.

Høgskolens arbeid med virksomhetsmålene og styringsparametere for 2013 har tatt utgangspunkt i at høgskolen fikk god tilbakemelding på etatstyringsmøtet 11. mai 2012. Derfor er målene og parameterne som ble utarbeidet i 2012, lagt til grunn. På noen punkter ble høgskolen utfordret til justeringer. Behandlingen av dette er det gjort rede for nedenfor. Høgskolen vil også gjøre rede for noen justeringer som har kommet på bakgrunn av høgskolens eget arbeid med ny strategisk plan for perioden 2013-2016. De delene av den skriftlige tilbakemeldingen fra etatstyringsmøtet som er direkte relevant for målstrukturen, er sitert i det følgende (vår nummerering av punktene) sammen med konkret oppfølging:

Institusjonens virksomhetsmål og styringsparametre sett i lys av institusjonens strategier og resultater. Ny målstruktur

1. Departementet har merket seg det grundige arbeidet styret og administrasjonen har lagt ned i den foreløpige utformingen av ny målstruktur.
2. *Rapport og planer* gir god innsikt i høyskolens virksomhet. Den nye målstrukturen er ryddig og gjennomarbeidet, men høyskolens profil kan gjerne komme tydelige frem i målstrukturen (eks. profesjonsorientert, fleksibel, regionalt orientert, klyngetenking).
- *Kommentar:* Virksomhetsmål 1.2 og 1.3 er justert for å tydeliggjøre profesjonsorientering og fleksible tilbud, nytt virksomhetsmål 3.1 tydeliggjør regional rolle, nytt virksomhetsmål 4.1 tydeliggjør flercampusstruktur
3. Styret bør tydeliggjøre i målstrukturen høye ambisjoner på de områdene der høyskolen ønsker å profilere seg og sikre seg at høyskolens viktigste utfordringer er tatt inn i målstrukturen.
- *Kommentar:* Dette er gjennomgått og vurdert og vi mener utfordringene og ambisjoner er ivaretatt i kombinasjonen virksomhetsmål og styringsparametere. I arbeid med ny strategisk plan vil høgskolen i 2013 arbeide med langsiktige ambisjoner
4. Høyskolen må vurdere hvordan ambisjonene i SAK-arbeidet kan nedfelles i målstrukturen.
- *Kommentar:* HH har foretatt en helhetlig vurdering av SAK og kommentert SAK under de aktuelle virksomhetsmålene, jf. rapportdelen, og justeringer i virksomhetsmål 3.1 kan sees i lys av dette. Det arbeides videre med samarbeid, arbeidsdeling, konsentrasjon i oppfølging av arbeid med ny strategisk plan 2013.

Under de øvrige overskriftene:

5. Departementet mener høyskolen kan profilere koblingen mellom FoU og utdanning i større grad overfor studentene. Dette kan også tydeliggjøres i målstrukturen.
Kommentar: Forslag om ny kvalitativt styringsparameter til sektormål 2: Studentinvolvering i FoU
6. Departementet merker seg at høyskolen har et regionalt perspektiv på FoU og tar ansvar regionalt. Høyskolens ambisjoner internasjonalt kan gjerne komme tydeligere frem i *Rapport og planer*.
Kommentar: Forslag om ny kvantitativt parameter til sektormål 2: Andel periodika-artikler med internasjonal sampublisering. I tillegg er virksomhetsmål

2.1 justert for bedre å ivareta dette.

Av endringer som springer ut av høgskolens arbeid med ny strategisk plan, skal først og fremst nevnes endringene gjort i virksomhetsmålene til sektormål 3. Her har vi arbeidet med å få samfunnsaktørrollen tydeligere fram. I tillegg har vi tydeliggjort behov for å samarbeide med andre om forskerutdanning innen økonomi- og ledelsesfag. Virksomhetsmålene til sektor 4 er samordnet til tre istedenfor fire, og i forbindelse med rapporteringen har det dukket opp behov for å justere flere styringsparametere. Alle endringer er beskrevet i det følgende. Endringer i styringsparameterne er stort sett begrunnet i rapportdelen.

Virksomhetsmål 1.1 (endring styringsparameter)

- *Kvantitativ styringsparameter*, Arbeidsgiveres grad av tilfredshet med kandidater fra HH, er erstattet med kvalitativ: Kandidater og arbeidsgiveres tilfredshet med HHs utdanninger.

Virksomhetsmål 1.2 (spesifisering)

- Høgskolen i Hedmark skal tilby stimulerende og aktive læringsmiljøer på campus og i fleksible utdanningstilbud for ulike målgrupper

Virksomhetsmål 1.3 (korrektur)

- HH skal tilby forskningsbaserte utdanninger av høy kvalitet med innhold, undervisnings-, arbeids- og vurderingsformer som sikrer relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning

Virksomhetsmål 1.4 (spesifisering, endring styringsparameter)

- HH skal ha et målrettet internasjonalt samarbeid som bidrar til økt kvalitet i profesjonsutdanningene og øvrige utdanningsprogram

Tidligere tekst: HH skal et målrettet internasjonalt utdanningssamarbeid som bidrar til økt utdanningskvalitet i bachelor-, master-, og PhD-programmer

Kvantitativ styringsparameter, Antall program for internasjonalt utdanningssamarbeid HH deltar i, er erstattet med kvalitativ: Internasjonalt strategisk samarbeid om utdanning

Virksomhetsmål 2.1 (spesifisering, nye styringsparametere)

- HH skal videreutvikle forsknings- og utviklingsarbeid med høy kvalitet innenfor utdanningsprogrammene høgskolen tilbyr, særlig vekt legges på profesjonsrettet FoU og på FoU rettet mot arbeids- og samfunnsliv med regionale, nasjonale og internasjonale perspektiver. HHs forskning skal skje i robuste fagmiljøer som samarbeider nasjonalt og internasjonalt
 - *Tidligere tekst:* HH skal videreutvikle forsknings- og utviklingsarbeid med høy kvalitet innenfor utdanningsprogrammene høgskolen tilbyr, særlig vekt legges på profesjonsrettet FoU og på FoU med regionale perspektiver. HHs forskning skal skje i robuste fagmiljøer som samarbeider nasjonalt og internasjonalt

- *Ny kvantitativ styringsparameter:* Andel periodika-artikler med internasjonal sampublisering
- *Ny kvalitativ styringsparameter:* Studentinvolvering i FoU

Virksomhetsmål 2.2 (spesifisering)

- HH skal tilby forskerutdanning av internasjonal kvalitet innenfor anvendt økologi og profesjonsrettede lærerutdanningsfag og samarbeide med andre institusjoner om forskerutdanning innen helse og økonomi- og ledelsesfag

Virksomhetsmål 3.1 (tidligere virksomhetsmål 3.1 nå delt i to 3.1. og 3.2)

- HH skal bidra til samfunnsutviklingen, utvikle rollen som kompetansedrivkraft i Hedmark og Innlandet og være nav i faglige nettverk som knytter regionen til nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljøer

Virksomhetsmål 3.2

- HH skal være aktiv tilbyder og leverandør av eksternt finansiert etter- og videreutdanning og forsknings- og utviklingsarbeid som bidrar til livslang læring, innovasjon og verdiskaping i privat og offentlig sektor

Tidligere tekst som ett mål, virksomhetsmål 3.1: HH skal bidra til samfunnsutvikling og møte regionale og nasjonale kunnskapsbehov, herunder være aktiv tilbyder, leverandør av eksternt finansiert etter- og videreutdanning og forsknings- og utviklingsarbeid

Virksomhetsmål 3.3 (spesifisering, tidligere virksomhetsmål 3.2)

- HH skal drive aktiv formidling av FoU-resultater og stimulere ansatte til å delta i offentlig debatt. Dette bidrar til å synliggjøre høgskolens kompetanse og til å øke forståelsen for forskningens betydning i samfunnet og høgskolens samfunnsoppdrag

Tidligere tekst: HH skal drive aktiv formidling av FoU-resultater på ulike arenaer og delta i offentlig debatt og gjennom dette bidra til å synliggjøre høgskolens kompetanse og øke forståelsen for forskningens betydning i samfunnet, kritisk refleksjon og høgskolens samfunnsoppdrag

Virksomhetsmål 4.1 (innstramming og spesifisering, fra fire til tre virksomhetsmål, gammel 4.1 og 4.4. samordnet, endringer i styringsparametere)

- HH skal være en effektiv institusjon og ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen. HH skal kontinuerlig arbeide med kvalitative forbedringer av organisatoriske- og administrative forhold i en flercampusstruktur

Tidligere tekst: 4.1: HH skal være en konkurransedyktig institusjon, som med god styring av sine ressurser er i kontinuerlig arbeid med forbedring og videreutvikling av faglige, organisatoriske og administrative forhold av betydning for samfunnsoppdraget.

Tidligere tekst 4.4: HH skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God økonomistyring og effektiv ressursforvaltning skal ivareta høgskolens

strategiske prioriteringer

Endringer i kvantitative styringsparametere: Følgende to parametere fra det tidligere 4.4 er tatt ut: «Driftsutgifter pr avlagt 60 studiepoengsenhet», og «Resultat bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet», og erstattet med «Antall gjennomførte ressursdialogmøter pr år». To nye parametere knyttet til anskaffelser/innkjøp er tatt inn: «Andel e-fakturaer av total for innkommende fakturaer» og «Andel bestillinger foretatt over HHs e-handelsløsning».

Endring i kvalitativ parameter: Etter en tekstjustering (der ordene «Målrettet arbeid med sikte på å bygge en..» er lagt til) er en av de kvalitative parametere nå formulert slik: «Målrettet arbeid med sikte på å bygge en utviklingsorientert og fremmede ledelses- og medarbeiderskapskultur».

Virksomhetsmål 4.2 (*endring i styringsparametere*)

- HH skal drive bevisst kompetansebygging som sikrer et høyt kompetansenivå, god kvalitet og profesjonalitet i alle deler av høgskolens virksomhet

Endringer i kvantitative styringsparametere: Følgende parameter er tatt ut: «Antall ansatte som har doktorgradsavtale innenfor organisert forskerutdanning»

Endring i kvalitativ parameter: Følgende parameter er tatt ut: «Systematisk og målrettet kompetanseutvikling».

Virksomhetsmål 4.3 (*spesifisering, endringer i styringsparameter*)

- HH skal sikre et helsefremmende arbeidsmiljø, styrke kulturen for sikkerhet og beredskap og ivareta samfunnspålagte oppgaver knyttet til særskilte områder

Tidligere tekst: HH skal gjennom sitt personalpolitiske arbeid sikre et helsefremmende arbeidsmiljø og ivareta samfunnspålagte oppgaver knyttet til særskilte personalpolitiske fokusområder.

Endring i kvalitativ parameter: Etter en tekstjustering (der ordet målrettet er tatt ut) er en av de kvalitative parametere nå formulert slik: «Systematisk oppfølging av arbeidsmiljø, mangfold og likestilling».

3.1 Plan for virksomheten

Sektormål 1

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov

Virksomhetsmål 1.1

HH skal utdanne kandidater med høy kompetanse rettet mot utdannings- og helsesektoren, øvrig offentlig sektor, næringsliv og jord- og skogbruksnæringen

Styringsparameter (Virksomhetsmål 1.1)	Resultat					Ambisjon 2013
	2008	2009	2010	2011	2012	
Antall kvalifiserte primærsøkere per studieplass*	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,5
Grad av studenttilfredshet med faglig kvalitet på studiene	76%	79%	78%	80%	81%	80 %

*Dette tallet kan variere noe, avhengig av hvordan man regner. Omgjør man studieplasser til heltidsekvivalenter, har vi 1,52 søkere pr. studieplass. Snakker vi om personer, blir tallet 1,41.

Kvalitative styringsparametere

- Systematisk og målrettet studieprogramutvikling
- Kandidater og arbeidsgiveres tilfredshet med HHs utdanninger

:

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 1.1)
Tiltak 1.1.1 Igangsette prosjekt «Utdanningskvalitet i fokus» (relevans og samarbeidsformer med arbeidslivet)
Tiltak 1.1.2 Utarbeide handlingsplan for samarbeid med arbeidslivet i RSA. Vurdere organisering av samarbeidet på avdelingsnivå

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 1.1)	Tiltak for å redusere risiko
Risikofaktor 1: At vi ikke får tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere til grunnskolelærerutdanningene og de nye lektorprogrammene	Tiltak 1.1 Samarbeid i GNIST-Hedmark og GNIST-Oppland
Risikofaktor 2: At vi ikke får tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere til landbruksutdanningene	Tiltak 1.2 Fokuserer på grunnskolelærerutdanningene og lektorprogrammene i rekrutteringskampanjen
	Tiltak 2.1 Fokuserer på landbruksutdanningene i rekrutteringskampanjen

Virksomhetsmål 1.2

Høgskolen i Hedmark skal tilby stimulerende og aktive læringsmiljøer på campus og i fleksible utdanningstilbud for ulike målgrupper

Styringsparameter (Virksomhetsmål 1.2)	Resultat					Ambisjon 2013
	2008	2009	2010	2011	2012	
Andel studenter som er tilfreds eller svært tilfreds med læringsmiljø og kvalitet, den totale studiesituasjon	81%	80%	82%	82%	86%	82%

Kvalitative styringsparametere

- Samarbeid med Studentorganisasjonen i Hedmark
- Samarbeid med Studentsamskipnaden i Hedmark
- Fleksibel utdanning (jf. også virksomhetsmål 3.1)

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 1.2)

Tiltak 1.2.1 Læringsmiljø på campus (tiltak i tråd med hvert campus sitt behov)

Tiltak 1.2.2 Igangsette prosjekt «Utdanningskvalitet i fokus» (campus/fleksibel)

Tiltak 1.2.3 Oppfølging av resultater i kandidat- og markedsundersøkelsene

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 1.2)	Tiltak for å redusere risiko
Risikofaktor 1: At ikke en tilstrekkelig andel av studentene deltar i tilfredshetsundersøkelsen Risikofaktor 2: At vi ikke får tilstrekkelig studentdemokratisk og velferdsmessig engasjement blant studenter på alle campus	Tiltak 1.1: Videreføre motivasjonsarbeid for deltakelse i tilfredshetsundersøkelsen i samarbeid med studentorganisasjonen Tiltak 2.1: Videreføre samarbeid med studentorganisasjonen om styrking av studentdemokratiet, både på institusjons- og avdelingsnivå

Virksomhetsmål 1.3

HH skal tilby forskningsbaserte utdanninger av høy kvalitet med innhold, undervisnings-, arbeids- og vurderingsformer som sikrer relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning

Styringsparameter (Virksomhetsmål 1.3)	Resultat					Ambisjon 2013
	2008	2009	2010	2011	2012	
Andel studenter - gjennomføring på normert tid (%): BA-utdanninger				52,94 %	51,48 %	53 %
MA-utdanninger				20,25 %	25,49 %	27 %
Antall nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekvivalent per år	48,4	45,0	44,9	46,7	48,0	48,5

Merknad: Kvantitativ styringsparameter «Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere» rapporteres under virksomhetsmål 2.2

Kvalitative styringsparametere:

- Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene
- Systematiske og målrettede høgskolepedagogiske tiltak

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 1.3)**Tiltak 1.3.1** Bedre gjennomstrømningen og styrke studiepoengproduksjonen**Tiltak 1.3.2** Erfaringsutveksling på tvers av utdanningsprogram om arbeid med kvalitet i praksis**Tiltak 1.3.3** Høgskolepedagogisk styrking ved hjelp av strategiske utdanningsmidler både for campustilbud og fleksible tilbud**Tiltak 1.3.4** Igangsette «Utdanningskvalitet i fokus» (læringsutbytte og gjennomstrømning)**Tiltak 1.3.5** Arbeid med ytterligere oppfølging og bruk av ulike evalueringer**Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 1.3)****Risikofaktor 1:** At for få studenter fullfører i henhold til normert tid**Risikofaktor 2:** At vi ikke lykkes med en helhetlig høgskolepedagogisk satsing**Risikofaktor 3:** At evalueringer ikke følges opp systematisk**Tiltak for å redusere risiko****Tiltak 1.1** Arbeid med ledelse av utdanningsprogrammene, bl.a. organisering, arbeidsmåter og vurderingsformer slik at studentene arbeider jevnt og tar sine eksamener**Tiltak 1.2** Studieledere/programansvarlige tar i bruk analyseverktøy i Kvalitetshåndbok for utdanning for å følge gjennomstrømning**Tiltak 1.3** Videre arbeid med studieplaner og sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser og vurderingsformer**Tiltak 2.1** Ny og styrket satsing på høgskolepedagogikk med bred forankring og involvering**Tiltak 3.1** Gjennomgang og analyse av evalueringsordningene

Virksomhetsmål 1.4

HH skal et målrettet internasjonalt samarbeid som bidrar til økt kvalitet i profesjonsutdanningene og øvrige utdanningsprogram

Styringsparameter (Virksomhetsmål 1.4)	Resultat					Ambisjon 2013
	2008	2009	2010	2011	2012	
Antall utvekslingsstudenter (ut- og innreisende)	84	92	127	196	179	180

Kvalitativ styringsparameter

- Internasjonalt strategisk samarbeid om utdanning

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 1.4)

Tiltak 1.4.1 Igangsette «Utdanningskvalitet i fokus» (internasjonalisering)

Tiltak 1.4.2 Planlegge samarbeid med strategiske partnere i neste fireårsperiode

Tiltak 1.4.3 Konsolidere og ytterligere styrke internasjonalt samarbeid på master og PhD-nivå

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 1.4)	Tiltak for å redusere risiko (Virksomhetsmål 1.4)
<p>Risikofaktor 1: At vi ikke lykkes med å bruke inn- og utreisende studenters erfaringer i arbeidet med studiekvalitet</p> <p>Risikofaktor 2: At vi ikke lykkes med en gjennomgående kobling av internasjonalt utdanningssamarbeid og samarbeid om forskning</p>	<p>Tiltak 1.1 Skape arenaer og legge til rette for erfaringsdeling mellom campus-og inn- og utreisende studenter</p> <p>Tiltak 2.1 Øke bevisstheten om betydningen av å koble internasjonalt utdanningssamarbeid og forskningssamarbeid</p> <p>Tiltak 2.2 Systematisere erfaringer med slik kobling og synliggjøre gode eksempler</p> <p>Tiltak 2.3 Stimulere til søknader om internasjonalt utdanningssamarbeid på områder der det også er mulig med forskningssamarbeid</p>

Sektormål 2

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart, utføre forskning, kunstnerisk- og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet

Virksomhetsmål 2.1

HH skal videreutvikle forsknings- og utviklingsarbeid med høy kvalitet innenfor utdanningsprogrammene høyskolen tilbyr, særlig vekt legges på profesjonsrettet FoU og på FoU rettet mot arbeids- og samfunnsliv med regionale, nasjonale og internasjonale perspektiver. HHs forskning skal skje i robuste fagmiljøer som samarbeider nasjonalt og internasjonalt

Styringsparameter	Resultat					Ambisjon 2013
	2008	2009	2010	2011	2012	
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings-, og formidlingsstilling	90,52: 287,1 = 0,32	74,51: 267,4 = 0,28	92,8:263,6 = 0,359	88,07:273 = 0,322	124,49:267,26 = 0,47	0,40
Andel vitenskapelig tilsatte som bidrar til publikasjonspoeng	21 %	30 %	32 %	41 %	43 %	45 %
Andel periodika-artikler med internasjonal sampublisering				43 % (43 av 100)	50 % (56 av 113)	50 %
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	8,89 mill:287 30 965	8,374mill: 267,4 31 316	8,653 mill : 263,6 32 826	6 527 584: 273 23 910	6 471 955: 267,26 24 215	12 millioner 42 000
Andel EU-midler i forhold til statstilskuddet			1,4 %	1,5 %	0,74 %	1 % *

* inklusiv tilslag på ett forskningsprosjekt

Kvalitative styringsparametere:

- Resultatopptjening på forskning i forhold til institusjonens egenart
- Samspill mellom forskning og utdanning
- Studentinvolvering i FoU

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 2.1)

Tiltak 2.1.1 Måltrettet arbeid med kompetanseheving og styrking av FoU knyttet til utdanningsprogrammene, med særlig oppmerksomhet mot studentinvolvering i forskning

Tiltak 2.1.2 Videreutvikle spissingen i strategiske forskningsområder, blant annet gjennom

nasjonal og internasjonal nettverksbygging

Tiltak 2.1.3 Aktivt og målrettet arbeid for å lykkes med søknader om eksterne FoU-midler, særlig mot NFR og EU

Tiltak 2.1.4 Øke oppmerksomhet omkring kvalitet i forskning, forskningsetikk og strategisk FoU-ledelse og FoU-administrativ støtte

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 2.1)	Tiltak for å redusere risiko
<p>Risikofaktor 1: At viktig forskningskompetanse ikke blir erstattet ved avgang eller oppsigelse</p> <p>Risikofaktor 2: At vi ikke lykkes med å øke andelen førstestillinger, særlig på FH</p> <p>Risikofaktor 3: At vi ikke lykkes med å få eksternfinansierte forskningsprosjekter på alle avdelingene</p>	<p>Tiltak 1.1: Langsiktig kompetanseplanlegging for å ivareta robuste fag- og forskningsmiljøer på strategiske områder</p> <p>Tiltak 1.2: Fortsatt fokus på kompetanseheving ved tildeling av internt FoU-stipend</p> <p>Tiltak 2.1: Fortsette arbeidet med å styrke FoU-kultur, bl.a ved å lage forskningsgrupper med etablerte og nye forskere</p> <p>Tiltak 2.2: Økt oppmerksomhet på rekruttering av førstekompetente ved nytilsettinger</p> <p>Tiltak 3.1: Målrettet arbeid med å øke ekstern forskningsfinansiering, systematisere og analysere kriterier for innvilgede og avslåtte prosjekter, vurdere strategiske samarbeidspartnere</p> <p>Tiltak 3.2: Aktiv deltakelse i høgskolenes EU-nettverk, styrket oppmerksomhet på hvilke program det er relevant å søke på i NFR, EU og andre finansieringskilder,</p> <p>Tiltak 3.3: Styrke søknadskompetansen blant forskere og i administrasjonen</p>

Virksomhetsmål 2.2

HH skal tilby forskerutdanning av internasjonal kvalitet innenfor anvendt økologi og profesjonsrettede lærerutdanningsfag og samarbeide med andre institusjoner om forskerutdanning innen folkehelsefag og økonomi- og ledelsesfag

Styringsparameter (Virksomhetsmål 2.2)	Resultat					Ambisjon 2013	
	2008	2009	2010	2011	2012		
Antall PhD-studenter på interne program	-	-	-	1 (AØL)	9 (AØL)	2 (LUNA)	28
Antall disputaser (interne og eksterne programmer)	7	1	3	10	8		7
Antall uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere	Merknad: Parameter satt av KD. Første opptak til PhD i anvendt økologi var i 2011 Første opptak til PhD i profesjonsrettede lærerutdanningsfag var i 2012.						

Kvalitativ styringsparameter: Robuste fagmiljø på interne PhD-program (se virksomhetsmål 4.2)

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 2.2)

Tiltak 2.2.1 Systematisk arbeid med kvalitet og robusthet innen PhD i Anvendt økologi og PhD i Profesjonsrettede lærerutdanningsfag

Tiltak 2.2.2 Styrke forskningsadministrativt arbeid til PhD-programmene

Tiltak 2.2.3 Utvikle samarbeid om forskerutdanning innen folkehelsefag og økonomi- og ledelsesfag

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 2.2)	Tiltak for å redusere risiko
<p>Risikofaktor 1. At vi ikke lykkes med å skaffe eksternfinansierte stipendiater</p> <p>Risikofaktor 2. At høgskolen ikke får tildelt nye rekrutteringsstipendiatstillinger</p>	<p>Tiltak 1.1: Profilere PhD-programmene som attraktive forskerutdanninger nasjonalt og internasjonalt og arbeide aktivt med å rekruttere stipendiater med ekstern finansiering til PhD-programmene</p> <p>Tiltak 1.2: Økt fokus på nærings-phd gjennom samarbeid med lokalt arbeidsliv og forberede offentlig-arbeidslivs-PhD-er.</p> <p>Tiltak 1.3: Fortsette å bruke kvoteordningen som en måte å rekruttere PhD-studenter fra strategiske partnere.</p> <p>Tiltak 2.1: Kompensere manglende tildeling med styrket oppmerksomhet på å søke eksterne forskningsprosjekter med stipendiatstillinger.</p>

Sektormål 3

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping

Virksomhetsmål 3.1

HH skal bidra til samfunnsutviklingen, utvikle rollen som kompetansedrivkraft i Hedmark og Innlandet og være nav i faglige nettverk som knytter regionen til nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljøer

Kvalitative styringsparametere

- Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv
- Fleksibel utdanning (se virksomhetsmål 1.2)

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 3.1)
Tiltak 3.1.1 Videreutvikle samarbeid for og med arbeids- og samfunnsliv om utdanning, FoU og innovasjon, ha oppmerksomhet på fleksible utdanningstilbud
Tiltak 3.1.2 Videreutvikle samarbeid med vertskommunene, de ulike regionrådene og Hedmark fylkeskommune
Tiltak 3.1.3 Delta i Regionalt partnerskap i Hedmark og utvikle prosjekter i samarbeid med andre partnere, blant annet NAV
Tiltak 3.1.4 Utvikle Råd for samarbeid med arbeidslivet i Hedmark
Tiltak 3.1.5 Arbeide med å synliggjøre den rollen høgskolen allerede spiller både eksternt og internt

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 3.1)	Tiltak for å redusere risiko
Risikofaktor 1: At vi ikke greier å skape tilstrekkelig interesse og handlingsrom for vår rolle	Tiltak.1.1: Bli enda mer bevisste selv på samfunnsaktørrollen gjennom å tematisere dette i ulike fora på høgskolen Tiltak. 1.2: Være synlig og aktiv bidragsyter i ulike eksterne fora Tiltak 1.3: Bruke hjemmesider og ulike arrangement på høgskolen til å synliggjøre hvordan høgskolens kan være nav i faglige nettverk som knytter regionen til nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljø Tiltak 1.4: Erfaringsutveksling internt om ulike samarbeidsformer med arbeids- og samfunnsliv

Virksomhetsmål 3.2

HH skal være aktiv tilbyder og leverandør av eksternt finansiert etter- og videreutdanning og forsknings- og utviklingsarbeid som bidrar til livslang læring, innovasjon og verdiskaping i privat og offentlig sektor

Styringsparameter (Virksomhetsmål 3.2)	Resultat				Ambisjon 2013
	2009	2010	2011	2012	
Andel (og faktiske inntekter) fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR, (BOA-O)	(33617')	(31955')	12.58 (35635')	11.11 (50499')	(42,5 mill)

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 3.2)

Tiltak 3.2.1 Systematisk arbeid med å skaffe eksternt finansiert utdannings- og forskningsoppdrag innenfor høgskolens fagområder regionalt, nasjonalt og internasjonalt, alene og i samarbeid med andre

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 3.2)	Tiltak for å redusere risiko (Virksomhetsmål 3.2)
Risikofaktor 1: At vi ikke lykkes med å få eksterne oppdrag i samme omfang som tidligere	Tiltak 1.1: Høgskoleprosjekt om BOA Tiltak 1.2: Dele og systematisere erfaringer med å delta i anbudskonkurranser Tiltak 1.3: Fortsatt oppmerksomhet mot å styrke kvalitet og øke aktivitetsnivå

Virksomhetsmål 3.3

HH skal drive aktiv formidling av FoU-resultater og stimulere ansatte til å delta i offentlig debatt. Dette bidrar til å synliggjøre høgskolens kompetanse og til å øke forståelsen for forskningens betydning og høgskolens samfunnsoppdrag

Styringsparameter (Virksomhetsmål 3.3)	Resultat					Ambisjon 2013
	2008	2009	2010	2011	2012	
Antall formidlingsbidrag*	-	-	-	626	605	700
Andel åpent tilgjengelige vitenskapelige artikler i HH-Brage	-	13 %	26 %	19 %	35 %	40 %

* Ny indikator etter omlegging til Cristin. Tidligere formidlingstall er ikke sammenliknbare. Dette tallet måler antall registreringer i Cristin unntatt vitenskapelige poenggivende registreringer og doktor- og mastergradsavhandlinger.

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 3.3)

Tiltak 3.3.1 Bruke Forskningsdagene, andre åpne arrangementer, HH-Brage og høgskolens nettsider til aktiv formidling av FoU-resultater

Tiltak 3.3.2 Bruke medlemskap i Forskning.no

Tiltak 3.3.3 Formidle HHs FoU-kompetanse aktivt på høgskolens nettsider

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 3.3)	Tiltak for å redusere risiko
Risikofaktor 1: At forskningsresultatene er for usynlige for allmennheten	<p>Tiltak 1.1: Synliggjøre for HHs forskere hvilken spredning forskningsresultater kan få etter oppslag på forskning.no</p> <p>Tiltak 1.2: Arbeide med måter å få synliggjort på nettsidene hvilken fagkompetanse HHs forskere har</p> <p>Tiltak 1.3: Stimulere til kronikkskriving i aviser lokalt og nasjonalt</p> <p>Tiltak 1.4: Belønne god formidling gjennom Formidlingsprisen.</p>

Sektormål 4

Universiteter og høyskoler skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Virksomhetsmål 4.1

HH skal være en effektiv institusjon og ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen. HH skal kontinuerlig arbeide med kvalitative forbedringer av organisatoriske og administrative forhold i en flercampusstruktur

Styringsparameter (Virksomhetsmål 4.1)	Resultat					Ambisjon 2013
	2008	2009	2010	2011	2012	
Kvantitative						
- Totalt antall årsverk	490,1					
	4	456,8	444,9	459	458,5	470
Antall fremlagte periodiserte driftsregnskap per år.	4	4	6	10	9	9
- Antall fremlagte virksomhetsrapporter til styret per år.		4	6	6	4	4
-Antall gjennomførte ressursdialogmøter pr år					3	3
- Andel e-Fakturaer av total for innkommende og utgående fakturaer					12 %	30 %
- Antall, bestillinger foretatt over HHs e-handelsløsning					276	400

Kvalitative styringsparametere

- Langsiktig økonomisk planlegging
- Målrrettet arbeid med sikte på å bygge en utviklingsorientert og fremmende ledelses- og medarbeiderskapskultur.

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 4.1)

Tiltak 4.1.1: Sikre at virksomheten gjennomføres innenfor inntektsrammen, ved hjelp av jevnlig regnskapsavslutninger, interne styringsdialoger samt fokus på styring og god utnyttelse av bemanningsressursene.

Tiltak 4.1.2: Videreutvikle interne retningslinjer, rutiner og kompetanse for ytterligere styrking av regnskapskvalitet, system for intern kontroll, lønnsforvaltning, arbeid med innkjøp og anskaffelser og korrekt forvaltning av bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet.

Tiltak 4.1.3: Utvikle forbedrings- og utviklingsorientert lederskap, som stimulerer til engasjert og aktivt medarbeiderskap.

Tiltak 4.1.4: Gjennomføre organisasjonsutviklingsarbeider som legger til rette for kvalitetsforbedring og effektivisering i så vel faglig- som administrativ virksomhet.

Tiltak 4.1.5: Forankre høyskolens verdier, og styrke en bedriftskultur som fremmer vår matriseorganisering og som preges av intern samhandling om felles mål.

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 4.1)	Tiltak for å redusere risiko
<p>Risikofaktor 1: At vi ikke klarer å sikre god nok økonomi kompetanse og –forståelse i de ulike ledd i organisasjonen.</p>	<p>Tiltak 1.1: Økonomi kompetanse vektlegges ved lederansettelser. Tiltak 1.2: Jevnlige oppfølgings- og dialogmøter med avdelingsledelse hvor økonomistyring er i fokus</p>
<p>Risikofaktor 2: At ledere ikke utøver tydelig, involverende og utviklingsorientert lederskap</p>	<p>Tiltak 2.1: Betydningen av ledelse og lederskap vektlegges i all rekruttering og i alle kompetanseutviklingsprogrammer for ledere. Ledelsesutøvelse står sentralt i lederes medarbeidersamtaler</p>
<p>Risikofaktor 3:Omdømmetap i forbindelse med utfordrende prosesser</p>	<p>Tiltak 3.1: Vektlegge kommunikasjon overfor ansatte og aktuelle samarbeidsparter og interessenter i situasjoner der omdømmet kan være truet Tiltak 3.2: Bruke mediene strategisk og sørge for god mediehåndtering for å skape tillit til høgskolens håndtering</p>

Virksomhetsmål 4.2

HH skal drive bevisst kompetansebygging som sikrer et høyt kompetansenivå, god kvalitet og profesjonalitet i alle deler av høyskolens virksomhet.

Styringsparameter (Virksomhetsmål 4.2)	Resultat					Ambisjon 2013
	2008	2009	2010	2011	2012	
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger	0,39	0,42	0,46	0,43	0,45	0,47
Antall årsverk professorer	12,4	14,1	18	18,9	23,15	26

Kvalitative styringsparametere

- Robuste fagmiljøer

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 4.2)
Tiltak 4.2.1: Utvikle robuste fagmiljøer blant det vitenskapelige personalet gjennom strategisk og målrettet rekruttering, kompetanseplanlegging og kompetansehevingstiltak
Tiltak 4.2.2: Følge opp gode doktorgradskandidater med sikte på tilsetning i HH
Tiltak 4.2.3: Stimulere til, og tilrettelegge for kompetanseopprykk for tilsatte i vitenskapelige stillinger
Tiltak 4.2.4: Øke innsatsen knyttet til langsiktig utvikling av høyskolepedagogisk tenkning og arbeid
Tiltak 4.2.5: Øke profesjonalitet og redusere sårbarhet i teknisk/administrative funksjoner gjennom målrettet rekruttering, kompetanseplanlegging og kompetansehevingstiltak

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 4.2)	Tiltak for å redusere risiko
Risikofaktor 1: At det ikke foretas tilstrekkelige strategiske og langsiktige vurderinger som grunnlag for tilsetninger	Tiltak 1.1: Avklare hva som er ønsket andel førstekompetente, og sikre tilstrekkelig antall slike ved nytilsetninger ved hver avdeling
Risikofaktor 2: At vi ikke klarer å sikre god nok erfaringsoverføring og "læring på jobben" mellom de ulike avdelinger og ledd i organisasjonen	Tiltak 2.1: Intern kunnskap om hverandre, kommunikasjon og samarbeidsutvikling, samt målrettet bruk av fremmede og forbedringsfokusert metodikk

Risikofaktor 3: For lite bevisst oppfølging og opplæring av nytilsatte i undervisnings- og forskningsstillinger	Tiltak 3.1: Det igangsettes et felles program for HH med sikte på å sikre en utviklende og institusjonsbevisst mottakelse av nytilsatte i undervisnings- og forskningsstillinger
--	---

Virksomhetsmål 4.3

HH skal sikre et helsefremmende arbeidsmiljø, styrke kulturen for sikkerhet og beredskap og ivareta samfunnspålagte oppgaver knyttet til særskilte områder

Styringsparameter (Virksomhetsmål 4.1)	Resultat					Ambisjon 2013
	2008	2009	2010	2011	2012	
Sykefraværspersent	4,9	5,1	4,82	4,78	4,67	4,5
Andel ansatte som er tilfreds på jobben	90 %	82,7%	91,5%	*	82 %	*
Andel kvinner i dosent og professorstilling	0,18	0,18	0,21	0,25	0,27	28
Andel midlertidig ansatte						
• Saksbehandler- /utreder stillinger				10,8	15,3	12
• Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling				4,2	0	5
• Undervisnings- og forskerstillinger				18,0	11,9	12

*Medarbeiderundersøkelse ikke gjennomført det aktuelle år

Kvalitativ styringsparameter

- Systematisk oppfølging av arbeidsmiljø, mangfold og likestilling.

Tiltak for måloppnåelse (Virksomhetsmål 4.3)

Tiltak 4.3.1: Drive et kontinuerlig arbeid som skal bidra til et helsefremmende arbeidsmiljø ved alle enheter, gjennomføre forebyggende aktiviteter, styrke tidlig og tett sykefraværsoppfølging og gjennom dialog ivareta medarbeidere i tilbakeføringsfasen etter lengre sykefravær.

Tiltak 4.3.2: Sikre en målrettet oppfølging av medarbeiderundersøkelsen gjennom involverende prosesser.

Tiltak 4.3.3: Videreutvikle metodikk for å styrke ledernes kompetanse i oppfølging av sykmeldte og tydeliggjøre lederansvar og lederstøtteoppgaver på dette området

Tiltak 4.3.4: Aktiv styrking av høgskolens beredskaps- og sikkerhetsarbeid, både når det gjelder kriser, uønskede hendelser og informasjonssikkerhet

Tiltak 4.3.5: Kartlegge og i samarbeid med tillitsvalgte analysere midlertidige tilsetninger, med sikte på korrekt forvaltning

Tiltak 4.3.6: Ny organisering av arbeidet med mangfold og likestilling, som gir en bedre forankring både hos toppledelse og studenter, og som bidrar til at tematikken inkluderes bredt i høgskolens virksomhet.

Vesentlig risiko (Virksomhetsmål 4.3)	Tiltak for å redusere risiko (Virksomhetsmål 4.3)
<p>Risikofaktor 1: At medarbeideres motivasjon svekkes fordi de ikke opplever at deres arbeid blir tilstrekkelig verdsatt</p>	<p>Tiltak 1.1: Planmessig oppfølging av arbeidsmiljø ved alle avdelinger på bakgrunn av resultatene i Medarbeiderundersøkelsen</p> <p>Tiltak 1.2: Vektlegge tydelig og involverende lederskap og engasjert, ansvarsbevisst medarbeiderskap</p> <p>Tiltak 1.3: Tilrettelegge for utviklingsarbeid i stillingene</p>
<p>Risikofaktor 2: At det ikke blir gitt oppmerksomhet til utfordringer knyttet til likestilling og antidiskriminering</p>	<p>Tiltak 2.1: Rapporteringskrav knyttet til likestilling og mangfold tydeliggjøres i intern kommunikasjon, som ledd i styrket oppfølging på området</p>

3.2 Plan for tildelt bevilgning

Høgskolen i Hedmark (HH) vedtok budsjettet for 2013 ved styresak HS 2012/91.

Totalbudsjett for bruk av bevilgning

Budsjett bevilgning 2013		2013
Tall i hele 1 000,-		Budsjett
Høgskolen i Hedmark	Inntekter	488 011
	Lønnskostnader	-321 916
	Driftskostnader	-167 095
	Reisekostnader	-18 882
	Finans	5 437
	Interne overføringer	14 445
	SUM	0

Inntekter:

HH benytter en finansieringsmodell der alle produksjonsbaserte inntekter (utdanningskomponent og forskningskomponent) går uavkortet til avdelingene. I tillegg er det budsjettet med strategiske prioriteringer som for eksempel direktefinansiering av PhD-programmene. Høgskoleadministrasjonen er realbudsjettet med midler fra basiskomponenten, resterende går til avdelingene fordelt etter interne måltall. Tildelt ramme fra Kunnskapsdepartementet for 2013 er på kr 481,2 mill., andre inntekter er budsjettet med kr 6,2 mill., investeringer er budsjettet til kr - 10,9 mill. og avskrivninger til kr 11,5 mill.

Kostnader:

En viktig suksessfaktor for økonomistyringen ved HH er å lykkes med bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA). Som tabellen ovenfor viser er det budsjettet med at den eksterne virksomhet gir kr 14,4 mill. i interne overføringer til den bevilgningsfinansierte driften gjennom frikjøp av faglige ansatte og indirekte kostnader. Den eksterne aktiviteten er forsiktig budsjettet med hensyn til usikkerhet med nye prosjekter. Vi anser risikoen som lav i denne sammenhengen da erfaringen tilsier en omsetning som er vesentlig høyere enn det som er budsjettet innenfor BOA i 2013.

De store kostnadsdriverne hos HH er lønn og bygningskostnader. Leie- og driftskostnader utgjør kr 99,3 mill. (20,6 % av bevilgning) og lønnskostnadene utgjør kr 321,9 mill. (66,9 % av bevilgning).

Disponeringer og avsetninger

I budsjettet er det forutsatt bruk av netto kr 5,4 mill. av tidligere års bevilgninger. Dette fordeler seg på slutføring av byggeprosjektet Terningen Arena med kr 2,9 mill., bruk av avsatte lønnsmidler for stipendiater på kr 5,1 mill. og nedbetaling av negativ saldo ved én av våre avdelinger med kr 2,6 mill.

Planlagte tiltak i 2013

Det er i budsjettet planlagt investeringer for kr 10,9 mill., dette fordeler seg på slutføring av Terningen Arena, skifte av PCer til ansatte, utvikling av infrastruktur og rehabilitering av bygningsmasse. HH har startet et mer detaljert arbeid med langtidsbudsjett, langsiktige planer og tiltak vil fremkomme klarere i denne prosessen.

